

pro earum ferventi zelo utilem laboriosamque operam puellis edocendis cum magno religionis et divini cultus incremento navent, ac non solum propriae, sed etiam alienae salutis procurandae sedulo incumbant; praefatus vero archiepiscopus Cameracensis ac dilecti filii superiores monasteriorum monialium Ursulinarum huiusmodi in utraque Germania consistentium praefatas Pauli praedecessoris litteras ad omnia eiusdem cum praefato monasterio Burdigalensi instituti monasteria, tam erecta quam impostera benedicente Domino erigenda, extendi plurimum desiderant: nobis propterea dictus archiepiscopus Cameracensis eorumdem superiorum nomine humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur.

Concedit Pontifex.

§ 3. Nos igitur, ipsos archiepiscopum ac superiores et moniales specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, necnon dictarum Pauli praedecessoris litterarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, attentis narratis, supra dictas Pauli praedecessoris litteras, ac concessionem et indulta monasterio praefato Burdigalensi in ipsis facta, ad omnia eiusdem regulae et instituti monas-

teria in utraque Germania tam hucusque erecta quam in posterum erigenda, auctoritate apostolica, tenore praesentium, extendimus et ampliamus; salva tamen semper in praemissis auctoritate congregationis praefatorum cardinalium.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos et quas spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae memoratus Paulus praedecessor in suis litteris praedictis concessit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XII octobris MDCLXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 12 octobris 1667, pontif. anno I.

XXIII.

Confirmatio litterarum generalis Ordinis Praedicatorum pro religiosis provinciae Hiberniae et aliarum eiusdem Ordinis sublevandis, novisque natio-

*nalibus collegiis et domibus in Hispania et alibi erigendis*¹.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

Recensentur
similes alias
concessionibus.

Nuper emanarunt a nobis ad favorem dilectorum filiorum fratrum provinciae Hiberniae Ordinis Praedicatorum litterae in simili forma Brevis, tenoris qui sequitur, videlicet:

« § 1. *Clemens Papa IX, ad futuram rei memoriam.* Creditae nobis caelitus dispensationis ratio exigit, etc.²

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVI septembris MDCLXVII, pontificatus nostri anno I.

Extensio in
prioris indulti.

§ 2. Nunc autem, eosdem fratres amplioris favore gratiae prosequi volentes, eorumque ac dilecti pariter filii Ioannis Oconchovair a S. Dominico, procuratoris dictae provinciae Hiberniae, singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eiusdem Ioannis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, venerabili fratri archiepiscopo Toletano, ac dilectis etiam filiis inquisitoribus haereticae pravitatis in quacumque provincia seu loco auctoritate apostolica deputatis, per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte fratrum praedictorum seu alicuius eorum fuerint requisiti, seu aliquis eorum requisitus fuerit, ipsas

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.
² Reliquum omittimus, quia tenorem huius Constitutionis habes paulo ante pag. 565 (A. T.).

praesentes et praesentias litteras ac in eis contenta quaecumque solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos et eorum quemlibet earundem litterarum et in eis contentorum huiusmodi commodo et effectu pacifice frui et gaudere, non permittent eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari, perturbari vel inquietari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§ 3. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de una, et concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium in iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in litteris praesentibus concessimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Ceterum volumus pariter ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem fides adhibeatur ubique, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIV octobris MDCLXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 14 octobris 1667, pontif. anno I.

Contrariis derogat.

Transumptis eorum mandati.

XXIV.

Mittitur nuncius Coloniae ad congressum pacis inter reges catholicum et christianissimum tractandae in aliqua Germaniae aut alia civitate vel loco destinando.

Venerabili fratri Augustino, archiepiscopo Trepontino, nostro et Apostolicae Sedis ad tractum Rheni et partes inferioris Germaniae nuncio,

Clemens Papa IX.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Motiva praerogativa Constitutio.

§ 1. Cum, sicut accepimus, carissimus in Christo filius noster Ludovicus Francorum rex christianissimus, ob aliquas praetensiones quas in nonnullas Belgii ditiones habet, quasdam provincias ibidem carissimo in Christo filio nostro Carolo Hispaniarum regi catholico subiectas armis adortus sit; nos, quibus nihil desiderabilius contingere potest quam ut pax et amabilis animorum concordia nostris temporibus in orbe christiano regnet, quique id ab omnipotentis Dei benignitate accuratis precibus quotidie poscimus et publicis votis in ipso pontificatus nostri primordio flagitandum curavimus, sperantes utrumque regem, parternis nostris cohortationibus filiali reverentiam morem gerendo, suos respective plenipotentarios ad aliquam Germaniae aut aliam civitatem vel locum ad id destinandum propediem benedicente Domino missurum esse, ut¹, quidquid hactenus turbatum est, illo, in cuius manu sunt corda regum, operante et illa ad pacis consilia suaviter inclinante, amice componatur, quiesque et tranquillitas populis restituatur et firmissime solidetur; ne autem, dum de aliquo viro hinc ad locum qui

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Edit. Main. legit aut pro ut (R. T.).

congressibus destinatus fuerit allegando cogitamus, interea desit, qui eisdem congressibus, in eis habendis tractatibus nostro nomine interveniat, providere volentes, ac de spectata fraternitatis tuae fide, prudentia, ac in rebus arduis agendis dexteritate, bonique publici zelo plurimum in Domino confisi, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, eidem fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut ad civitatem vel locum, ut praefertur, destinandum te conferas, ac congressibus et tractatibus pacis ibidem habendis una cum utriusque regis plenipotentariis, aliorumque principum catholicorum, si qui illic fuerint, legatis, nostro et huius sanctae Sedis nomine, et tamquam mediator intersis, teque interponas, ac omnia facias, dicas, geras et exequaris, quae ad consequendum operis tam boni atque optati effectum quovis modo conducibilia fuerint; super quibus tibi quaecumque necessariam et opportunam facultatem harum serie tribuimus et impartimur. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

§ 2. Ceterum te in Domino hortamur, ut, iniunctum tibi per praesentes munus alacri animo suscipiens, illud ad Dei gloriam et S. R. E. honorem, regum et principum concordiam, populorumque quietem et tranquillitatem sic gerere studeas, ut tu quidem de praeclaris gestis tuis non solum apud omnes¹ commendationem et laudem in terris, sed etiam a bonorum operum Retributore praemium in caelis consequi merearis, nos vero te votis atque de te expectationi nostris respondere laetemur.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-

¹ Forsan homines pro omnes legendum (R. T.).

iolem, sub annulo Piscatoris, die XXI octobris MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 21 octobris 1667, pontif. an. 1.

XXV.

Constitutio ut officium et missa Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae cum octava in Urbe ac universa S. R. E. temporali ditione de praecepto recitetur.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Sincera nostra erga gloriosissimam Virginem Dei Gentricem Mariam, patronam et advocatam nostram, devotio plane exigit, ut, piis nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus aliorumque antistitum, qui ecclesiis in temporali nostra et Sedis Apostolicae ditione consistentibus praesunt, ac christifidelium tam almae Urbis nostrae, ex qua bonorum operum exempla in omnes christiani orbis partes assidue promanant, quam ceterarum civitatum, oppidorum et locorum nobis et dictae Sedi in temporalibus subditorum votis paterno affectu annuentes, eiusdem augustissimae caeli reginae venerationem in terris quantum nobis ex alto conceditur ampliari studeamus.

Officium et missa Conceptionis cum octava de praecepto mandat.

§ 1. Itaque, ut, tam in Urbe praedicta quam in ceteris civitatibus et dioecesis, oppidis, terris et locis, etiam nullius dioecesis, nobis et Sedi praedictae in temporalibus mediate vel immediate subiectis, tum a secularibus tum a regularibus utriusque sexus, qui horas canonicas recitare tenentur, officium et missa Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae cum octava in posterum de praecepto recitetur cum lectionibus in octavario romano a congregatione venerabili-

lium fratrum nostrorum eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium sacris ritibus praepositorum approbato contentis et a die octava ad decimanquintam decembris rite dispositis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, mandamus et decernimus.

§ 2. Idemque officium ad usum cleri Urbis ac civitatum, dioecesium, oppidorum, terrarum et locorum praedictorum seorsim ab octavario romano imprimi posse concedimus.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae nunitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXI octobris MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 21 octobris 1667, pontif. anno 1.

XXVI.

Quod provinciales Ordinis Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum Discalceatorum in fine triennii sui officii provincialatus administrationis et gubernii rationem vicario generali reddere teneantur.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

Alia pro parte dilecti filii procuratoris generalis fratrum Ordinis Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum Discalceatorum nuncupatorum

libet imprimi.

Contrariis derogat.

Transumptis seu exemplis.

Capta hinc Constitutio.

congregationi venerabilium fratrum no-
strorum S. R. E. cardinalium negotiis
et consultationibus episcoporum et regula-
rium praeposita exposito, quod
propter minus rectam administrationem
quorundam provincialium provinciarum
dicti Ordinis interdum notabile conven-
tibus tam in spiritualibus quam in tem-
poralibus praesudicium sequebatur, ip-
seque procurator generalis propterea
cupiebat committi vicario generali eius-
dem Ordinis, ut, per seipsum, vel per suos
commissarios et visitatores, unumquem-
que provincialem in fine sui triennii
visitaret, emanavit ab eadem congrega-
tione decretum tenoris qui sequitur,
videlicet:

Sacras con-
gregationis de-
cretum.

§ 1. « Sacra congregatio eminentissi-
morum S. R. E. cardinalium negotiis et
consultationibus episcoporum et regula-
rium praeposita, attentis narratis, et ne
conventus Ordinis huiusmodi ex malâ
administratione seu minus accurato gu-
bernio in spiritualibus aut temporalibus
detrimentum patiantur, censuit commit-
tendum, prout praesenti decreto com-
mittit, vicario generali nunc et pro tem-
pore existenti eiusdem Ordinis, ut in
posterum singulos provinciales in fine
triennii eorum officii provincialatus, per
se vel per suos commissarios aut visi-
tatores, visitet, eosdemque provinciales,
quemlibet eorum, suae administrationis
et gubernii rationem reddere compellat.
Contrariis quibuscumque non obstanti-
bus. Romae, 1 aprilis MDCLXVII.

M. cardinalis GINETTUS ».

Approbat et
confirmat Pon-
tifex.

§ 2. Cum autem, sicut dictus procu-
rator generalis nobis nuper exponi fecit,
ipse decretum huiusmodi, pro firmiori
illius subsistentiâ, apostolicae confirma-
tionis nostrae patrocínio communiri sum-
mopere desideret: nos, ipsum procura-
torem generalem specialibus favoribus
et gratis prosequi volentes, et a qui-

busvis excommunicationis, suspensio-
nis et interdicti, aliisque ecclesiasti-
cis sententiis, censuris et poenis, a
iure vel ab homine, quavis occasione
vel causâ latis, si quibus quomodolibet
innodatus existit, ad effectum praesen-
tium dumtaxat consequendum, harum se-
riè absolventes et absolutum fore cen-
sentes, huiusmodi supplicationibus eius
nomine nobis super hoc humiliter por-
rectis inclinati, decretum praesertim,
auctoritate apostolicâ, tenore praesen-
tium, approbamus et confirmamus, illi-
que inviolabilis apostolicae firmitatis ro-
bur adiicimus; salvâ tamen semper in
praemissis auctoritate praedictae congre-
gationis cardinalium.

Decretum ir-
ritans.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes lit-
teras semper firmas, validas et efficaces
existere et fore, suosque plenarios et
integros effectus sortiri et obtinere, ac
ab illis, ad quos spectat et pro tempore
spectabit, inviolabiliter observari, sic-
que in praemissis per quoscumque iu-
dices ordinarios et delegatos, etiam cau-
sarum palatii apostolici auditores, iu-
dicari et definiri debere, ac irritum et
inane si secus super his a quoquam, qua-
vis auctoritate, scienter vel ignoranter,
contigerit attentari.

Contrariis de-
rogat.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus
et ordinationibus apostolicis, ac, quate-
nus opus sit, dicti Ordinis, etiam iura-
mento, confirmatione apostolicâ, vel qua-
vis firmitate aliâ roboratis, statutis et
consuetudinibus, privilegiis quoque, in-
dultis et litteris apostolicis in contra-
rium praemissorum quomodolibet con-
cessis, confirmatis et innovatis; quibus
omnibus et singulis, illorum tenores
praesentibus pro plene et sufficienter ex-
pressis ac ad verbum insertis habentes,
illis aliâs in suo robore permansuris,
ad praemissorum effectum, hac vice
dumtaxat, specialiter et expresse dero-

gamus; ceterisque contrariis quibus-
cumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-
iorem, sub annulo Piscatoris, die xxii
octobris MDCCLXVII, pontificatus nostri
anno 1.

Dat. die 22 octobris 1667, pontif. anno 1.

XXVII.

*Revocatio et annullatio constitutionis Ur-
bani VIII eremitas Camaldulensium
Etruriae sive provinciae Aretinae cum
congregatione Montis Coronae eiusdem
Ordinis incorporantis.*

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

Illius, qui charitas est et Deus pacis,
vices licet immeriti gerentes in terris,
ad ea peculiare vigilantiae nostrae cu-
ras libenter convertimus, per quae reli-
giosae christifidelium, qui abnegantes
semetipsos divinis obsequiis sese sub
suavi arctioris atque severioris discipli-
nae iugo devoverunt, quieti consulitur,
prout maura deliberatione adhibita sa-
lubriter expedire in Domino arbitramur.

Urbani VIII
Constitutio.

§ 1. Dudum siquidem felicitis recor-
dationis Urbanus Papa VIII praedecessor
noster, certis tunc expressis causis adduc-
tus eremum Camaldulensem Etruriae,
sive provinciae Aretinae, ac congrega-
tionem Montis Coronae Ordinis Camal-
dulensium, eorumque respective eremos,
monasteria, membra et alia loca regula-
ria ab eis dependentia, invicem perpetuo
univit, annexit et incorporavit, ac
ex eis omnibus sic unitis, annexis et in-
corporatis unicam dumtaxat congrega-
tionem, non amplius Montis Coronae,
sed Eremitarum Camaldulensium de ce-
tero nuncupandam, cuius caput esset
praedicta eremus Camaldulensis Etruriae,
similiter perpetuo erexit et instituit: ac

insuper idem Urbanus praedecessor unio-
nem et incorporationem eremi Camal-
dulensium in montibus prope civitatem
Taurinensem sitae, unâ cum aliis eremis
et domibus seu locis ab eâ dependenti-
bus, sive quoquo modo ad illam perti-
nentibus, praedictae congregationi Ca-
maldulensium Montis Coronae sub certis
tunc expressis conditionibus factas, au-
ctoritate apostolicâ approbavit et con-
firmavit, et aliâs prout in binis ipsius
Urbani praedecessoris litteris desuper
in simili formâ Brevis die viii octobris
MDCXXXIII et die viii augusti MDCXXXV
respective expeditis, quarum tenores prae-
sentibus pro plene et sufficienter expres-
sis ac de verbo ad verbum insertis ha-
beri volumus, uberius continetur.

Motiva eam
revocandi.

§ 2. Cum autem (sicut accepimus) sub-
inde inter dilectos filios eremitas Camal-
dulenses, illos nimirum nationis Etruriae,
qui militant sub nomine congregationis
Eremitae Sacrae, ex unâ, et illos nationum
Status nostri Ecclesiastici, domini Veneti,
regni Neapolis, Poloniae et Germaniae,
qui olim militabant sub nomine congre-
gationis Montis Coronae, ex alterâ, ac
illos nationis Pedemontanae, ex aliâ re-
spective partibus, variae controversiae et
differentiae exortae ac suscitatae fuerint:

Revocatio de
qua in rubrica.

§ 3. Nos, pro commissâ nobis caelitus
pastoralis officii curâ opportunum eius-
modi dissidiis remedium adhibere, ac
fraternae charitatis amoenitatem inter
eremitas praedictos, quantum cum Domi-
no possumus, restituere atque firmiter
solidare cupientes, de venerabilium fra-
trum nostrorum S. R. E. cardinalium
negotii et consultationibus episcoporum
et regularium praepositorum, qui contro-
versias et differentias praedictas ex
commissione recolendae memoriae Ale-
xandri Papae VII praedecessoris pariter
nostri mature ac diligenter examinarunt
et perpendunt, consilio, motu proprio,

ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, unionem, annexionem et incorporationem eremi Camaldulensium Etruriae, sive provinciae Aretinae, ac congregationis Montis Coronae, earumque respective eremorum, monasteriorum, membrorum et aliorum locorum regularium praedictorum invicem, uniusque Congregationis ex illis sic unitis, annexis et incorporatis erectionem et institutionem a memorato Urbano praedecessore factas, necnon aliam unionem sive incorporationem eremi Camaldulensis in montibus prope Taurinum sitae, unâ cum aliis eremis, domibus et locis ab eâ dependentibus, sive quoquo modo ad illam pertinentibus, ad praedictam congregationem Camaldulensium Montis Coronae factam, et ab eodem Urbano praedecessore confirmatam ut praefertur, et, prout illas respective concernunt, emanatas desuper ipsius Urbani praedecessoris litteras praedictas, ex nunc tenore praesentium revocamus, dissolvimus, irritamus et annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus, ac ex nunc revocatas, dissolutas, irritas et annullatas, viribusque et effectu vacuumas esse et fore decernimus et declaramus, necnon nationes praedictas ab invicem separamus, easque ad formam regiminis, quo ante uniones respective gubernabantur, reducimus.

Exequutores deputat. § 4. Praeterea dilecto filio nostro Petro S. R. E. cardinali Vidono nuncupato, Ordinis huiusmodi apud nos et Sedem Apostolicam protectori, per easdem praesentes motu pari committimus et mandamus, ut cuilibet ex dictis nationibus leges et consuetudines antiquas ex laudabili earum instituto auctoritate nostrâ apostolicâ statuât, exacteque observari faciat, ius unicuique tribuat, causas et lites decidat et terminet, ceteraque fa-

ciat quae ad maiorem Dei cultum et gloriam ac dictarum nationum tranquillitatem conducere arbitratum. Nos enim ipsi Petro cardinali et protectori quamcumque necessariam et opportunam ad praemissa facultatem, harum serie, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, tribuimus et impartimur.

Decretum irritans. § 5. Decernentes easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod eremita praedicti et alii quilibet in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, etiamsi cuiusvis status, ordinis, conditionis, praeminentiae et dignitatis, aut aliâ speciali et individuâ mentione digni existant, illis non consenserint, seu ad ea citati, vocati et auditi, aut causae, propter quas ipsae praesentes emanarint, adductae, verificatae et iustificatae non fuerint, vel ex aliâ quacumque quantumvis legitimâ, piâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae vel interesse habentium consensus, aliove quolibet quantumvis magno et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad terminos iuris reduci, aut in controversiam revocari, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concesso vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suf-

fragari, et ab eis respective inviolabiliter observari,

Clausula sublatâ.

§ 6. Sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praedictae cardinales, etiam de latere legatos, dictaeque Sedis nuncios, et alios quoslibet quacumque praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 7. Non obstantibus praedictis Urbani praedecessoris litteris, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non tollendo iure quaesito, iisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictarum eremorum et congregationum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam eisdem eremis et congregationibus, earumque personis quibusvis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam iteratis vicibus concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum etc.¹, insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et in-

¹ Forsan aliisque (R. T.).

² Quae desunt supple ex formulis aliâs adhibitis (R. T.).

sertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum. § 8. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv octobris mdcclxvii, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 24 octobris 1667, pontif. anno 1.

XXVIII.

Revocatio unionis factae ab Alexandro VII Congregationum monachorum Vallis Umbrosae et Silvestrinorum Ordinis sancti Benedicti, etc.¹

Clemens Papa IX.
ad perpetuam rei memoriam.

Proemium. Romanus Pontifex, in sublimi Sedis Apostolicae solio a Domino constitutus, ea quae a praedecessoribus suis piâ quidem intentione atque laudabili promovendae monasticae disciplinae studio constituta fuerunt, si postmodum non eum qui ab initio sperabatur effectum inde consequi, sed potius multum exinde incommodi subnasci conspexit, in melius reformare studet, sicut, maturâ deliberatione praeviâ, rationi arbitratum esse consentaneum.

§ 1. Aliâs siquidem felicis recordationis Alexander Papa VII praedecessor

Necesset litteras de unione de qua in rubrica.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

nostris, certis tunc expressis causis adductus, congregationes monachorum Vallisumbrosae et Silvestrinorum nuncupatorum Ordinis sancti Benedicti, ac omnia et singula utriusque illorum monasteria, grancias, conventus, membra et alia loca regularia quaecumque, ad illas quovis modo spectantia, et ab ipsis congregationibus earumque monasteriis et locis regularibus quomodocumque et qualitercumque dependentia, in unam congregationem, quae congregatio Vallis Umbrosae et Silvestrina Ordinis sancti Benedicti nuncupari¹, et coniunctis ambarum congregationum huiusmodi insignibus uti deberet, perpetuo coniunxit et univit, cum diversis ordinationibus, statutis et decretis, prout in ipsius Alexandri praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis die xxix martii MDCLXII, expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum haberi inserto volumus, uberius continetur.

Motiva revocationis.

§ 2. Cum autem, sicut accepimus, ex dictarum congregationum unione et in unum corpus coniunctione huiusmodi non solum spiritualis temporalisque illarum utilitas, quam memoratus Alexander praedecessor unice spectabat, consecuta non sit, sed etiam varia inter utriusque congregationis monachos dissidia sint exorta, quae eorum religiosae quieti, ipsarumque congregationum statui et felici directioni non modicum adferre noscuntur detrimentum: hinc est quod nos, pro commissâ nobis caelitus pastoralis officii curâ, felici prosperoque earumdem congregationum regimini et gubernio, carumque respective professorum tranquillitati salubriter, quantum nobis ex alto conceditur, consulere cupientes, motu proprio, ac ex certâ scien-

¹ Male ed. Main. legit *nuncupati* (R. T.).

tiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, unionem et coniunctionem praefatarum duarum congregationum monachorum Vallisumbrosae et Silvestrinorum, ac illarum utriusque monasteriorum, granciarum, conventuum, membrorum et locorum regularium huiusmodi in unam congregationem a praefato Alexandro praedecessore factas ut praefertur, emanatasque desuper ipsius Alexandri praedecessoris litteras supradictas, tenore praesentium, ex nunc revocamus, dissolvimus, irritamus et annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus, ac revocatas, dissolutas, irritas et annullatas, viribusque et effectu vacuum esse et perpetuo fore decernimus et declaramus, ipsasque congregationes et illorum respective monasteria, grancias, conventus, membra et loca regularia praefata ab invicem separamus, ac in pristinum et eum, in quo antequam praefatae Alexandri praedecessoris litterae emanassent, quovis modo erant statum, ita ut deinceps pristinis respective nominibus atque insignibus nuncupari et uti debeant, restituimus, reponimus et plenarie reintegramus, necnon ad eam regiminis normam, qua ante unionem et coniunctionem huiusmodi respective gubernabantur, reducimus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod monachi praefati, aliique quilibet in praemissis seu eorum aliquo ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiusvis status, gradus, praeeminentiae, ordinis, superioritatis et dignitatis existant, etiamsi cardinalatus honore fulgeant, aut quavis aliâ ecclesiasticâ vel mundanâ dignitate praediti, seu aliâ speciali et individuâ mentione et expressione digni sint, illis non consenserint, aut ad

In pristinum statum congregationes reponit.

Decretum irritans.

ea vocati, citati et auditi, seu causae, propter quas praesentes emanarunt, adductae, verificatae et iustificatae non fuerint, aut ex aliâ qualibet quantumvis iustâ, piâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quocumque etiam quantumvis magno et substantiali ac incogitato et incogitabili specificamque expressionem requirente defectu notari, infringi, retractari, impugnari, redargui, limitari, in controversiam vocari, seu ad viam et terminos iuris reduci, aut adversus illas a perditionis oris, restitutionis in integrum, aliunde quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari vel intentari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio, vel extra illud uti seu se iuvare posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sique et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinalium etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeeminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a

Clausula subscrita.

quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praefatis Alexandri praedecessoris litteris, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non tollendo iure praescripto, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae dictus Alexander praedecessor in eisdem suis litteris voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv octobris MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 24 octobris 1667, pontif. anno 1.

XXIX.

Confirmatio decretorum pro felici regimine conventus et collegii maioris Parisiensis Ordinis eremitarum sancti Augustini¹.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, in sublimi Apostolicae Sedis speculâ a Domino constitutus, omnium quidem christifidelium spiritualibus commodis pro commissio sibi munere consulere iugiter satagit, peculiarem tamen gerit eorum curam, qui,

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Der. galia contrarior. ius.

Transumptorum. G. J. J.

Et ordinum.

divina obsequia sub eorum religionis iugo manserunt, pietatis et sacramentum litterarum studia laudabiliter inveniunt. Quocirca illis, quae pro eorum religionis studiisque progressibus iuvandis tum ab eorum superioribus regularibus, tum Apostolica Sede salubriter constituta esse conspicit, novum apostolici patrocinii robur libenter adiungit, ac enata inter eos dissidia, ne recte constitutorum effectum impediunt aut retardent, fraternaeque charitatis amoenitatem diutius conturbent, secundum aequitatis atque prudentiae regulas dirimere studeat, sicut ad Dei gloriam, religionis incrementum, pacisque et religiosae quietis bonum expedire in Domino arbitratur.

Reconoscitur
aliae litterae.

§ 1. Alias siquidem felicitatis recordationis Alexander Papa VII praedecessor noster diversa decreta, a quodam Paulo Luchino dum vixit priore generali Ordinis fratrum Eremitarum sancti Augustini in visitatione conventus maioris nuncupati civitatis Parisiensis dicti Ordinis pro felici eiusdem conventus regimine regularisque disciplinae conservatione edita, et a capitulo generali eiusdem Ordinis approbata, apostolica auctoritate confirmavit et approbavit per quasdam suas desuper in simili forma Brevis expeditas litteras tenoris qui sequitur, videlicet:

Alexander Papa VII, ad perpetuam rei memoriam. Pastoralis officii, quo divina dispositione, etc. (*reliqua omittuntur quia iam sunt in suo ordine sub die x iunii MDCLXII*¹).

Decretum prioris generalis

§ 2. Et subinde venerabilis frater Petrus Lanpanconius, episcopus Interamnenensis, tunc prior generalis dicti Ordinis, considerans quod pro faciliori decretorum praesertorum executione, regula-

¹ Edit. Main. legit *emanata* (R. T.).

² Quas vide supra pag. 23 huius tomi (R. T.).

ris disciplinae observantia et pacis stabilimento sexdecim fratrum ex diversis Galliae provinciae assumptorum et assumendorum, quos memoratus Paulus prior generalis in praefato maiori conventu et collegio Parisiensi perpetuo affiliaverat seu affiliandos decreverat, numerus non videretur sufficiens, aliisque rationabilibus causis adductus, facultatem concessit dilecto filio Thomae Guichens Galliae assistenti absoluto eiusdem Ordinis et tunc priori dicti maioris conventus et collegii Parisiensis, ut praefato sexdecim fratrum numero alios quatuor fratres sibi benevisos ex provinciis Galliae huiusmodi ad beneplacitum suum pro ea vice tantum adscribere valeret, quos ipse Petrus episcopus tunc prior generalis ex tunc constituit filios eiusdem conventus et collegii cum omnibus iuribus, praerogativis, privilegiis, gratiis, praeeminentiis, ceterisque aliis, quibus per constitutiones dicti Ordinis fieri et gaudere solent filii aliorum conventuum generalium; ea tamen lege, ut, ipsis vel aliquo ipsorum quatuor fratrum per mortem aut alio quocumque modo deficientibus, nunquam posset suppleri locus vacans, neque imposterum augeri praefatus sexdecim fratrum primo-affiliatorum numerus, et alias prout in eiusdem Petri episcopi tunc prioris generalis litteris patentibus desuper die xi septembris MDLXXII emanatis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 3. Cum autem, sicut accepimus, licet post emanata decreta seu statuta praeserta, factasque affiliationes huiusmodi, praefatus conventus et collegium multum in spiritualibus et temporalibus accepit emolumenti, cultus divinus ibidem

Motiva confirmationis.

¹ Forsan uti pro fieri legendum (R. T.).

melius servetur, pax et concordia inter fratres stabilita, devotio in eorum ecclesia a secularibus magis frequentata, ac debita ipsius conventus et collegii pro maiori parte soluta, redditus illius aucti, multaeque considerabiles reparationes factae fuerint, nihilominus a nonnullis fratribus dicti Ordinis variae lites et controversiae contra eadem decreta seu statuta et affiliationes, sive super ipsorum decretorum seu statutorum existentia, realitate, subsistentia, validitate et intellectu motae, recursusque ad diversa tribunalia habiti extiterunt, ex quibus nova incommoda et scandala in detrimentum religionis ac damnum ipsius conventus et collegii nasci possent, nisi desuper de opportuno atque efficaci remedio provideretur (quod quidem novissime celebratum Ordinis praefati capitulum generale facere studuit, in quo die vii iulii proxime praeteriti decreta seu statuta huiusmodi a praefato Paulo priore generali in visitatione dicti maioris conventus et collegii Parisiensis vere et realiter ac legitime facta fuisse, legitimaque et substantialia, ac uti talia ab omnibus tenenda esse decretum et declaratum, enataque, in praemissis et circa ea, dubia elucidata et declarata fuerunt; hinc est quod nos, firmiori atque stabiliiori eorumdem decretorum seu statutorum affiliationum robori et efficaciae, prosperoque et felici dicti conventus et collegii regimini et progressui, ac fratrum praefatorum quieti et religiosae tranquillitati salubriter, quantum cum Domino possumus, providere cupientes, motu proprio, et ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnia et singula decreta seu statuta praeserta, a dicto Paulo priore generali edita, et a memorato Alexandro praedecessore per suas litteras praesertae confirmata et

Pontifex confirmat.

approbata, ipsasque Alexandri praedecessoris litteras, necnon affiliationes praefatas, tam per eadem decreta seu statuta sive illorum vigore aut in eorum executionem, quam a dicto Petro episcopo tunc priore generali die xi septembris MDCLXII factas ut praesertur, emanatasque desuper illius patentes litteras supradictas, cum omnibus et singulis in eis respective contentis et inde legitime secutis, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis vim, robur et efficaciam adiungimus, ac omnes et singulos iuris et facti ac solemnitatum quarumcumque, tam ex iuris communis et constitutionum apostolicarum, quam ex Ordinis et conventus et collegii huiusmodi, aliorumve quorumvis statutorum, consuetudinum et privilegiorum praescripto, usu et stylo, in similibus etiam de necessitate servandarum, aliosve quoslibet etiam formales et substantiales defectus, etiamsi tales forent ut non nisi facta de eis specifica mentione sanari possent, si qui in praemissis vel eorum aliquo principaliter vel accessorie aut alias quomodolibet intervenerint, seu intervenisse dici, censi vel praetendi possent, plenissime et amplissime supplemus et sanamus, ac penitus et omnino tollimus et abolemus.

§ 4. Decernentes ipsas praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod fratres praefati et alii quilibet, etiam specifica et individuali mentione et expressione digni, in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, seu ad ea vocati, citati et auditi, vel causae, propter quas praesentes emanarint, adductae et verificatae non fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis legitima et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in cor-

Decretum irritans.

poro iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae vel interesse habentium aut habere praesentium consensus, aliove quolibet etiam substantiali ac incogitato et inexcogitabili defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad viam seu terminos iuris reduci, aut in controversiam revocari, seu adversus illas et illa quodcumque iuris facti vel gratiae remedium impetrari vel intentari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse; sed ipsas praesentes litteras et in eis contenta decreta, seu statuta, et alia praefata, semper firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective in omnibus et per omnia inviolabiliter et inconcusse observari et adimpleri, sicut et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ad irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinibus et conventibus et collegii huiusmodi, aliisque quibusvis, etiam inramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consue-

tudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, aut aliis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur et exprimerentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIX octobris MDCLXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 octobris 1667, pontif. anno I.

XXX.

Suspensio poenae excommunicationis latae sententiae per Breve Alexandri VII super reformatione monasteriorum monialium Hispaniae emanati impositae, in omnibus iis casibus in quibus eadem poena a iure communi vel aliis constitutionibus apostolicis imposita non reperitur.

¹ Potius lege alias (R. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

Recordum.

Iniunctae nobis divinitus apostolicae servitutis ratio exigit, ut, conscientiarum quieti consulere satagentes, ea, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris pie quidem ac rationabilibus ex causis constituta fuerunt, si ex nimio illorum rigore aliquid nascatur incommodi unde animabus labes inferri posset, prudenti moderatione lenire studeamus, sicut cognoscimus in Domino salubriter expedire.

Litterae Alexandri VII.

§ 1. Alias siquidem emanarunt a felicitis recordationis Alexandro Papa VII praedecessore nostro ad supplicationem clarae memoriae Philippi IV dum vixit Hispaniarum regis catholici litterae in simili forma Brevis, tenoris qui sequitur, videlicet:

Alexander Papa VII. ad perpetuam rei memoriam. Pastoralis officii, qua Ecclesiae Catholicae per universum, etc. (*Reliqua invenies in suo loco sub die XXX Ianuarii MDCLXV*¹).

Novi suspensio.

§ 2. Cum autem, sicut nomine carissimi in Christo filii nostri Caroli earumdem Hispaniarum regis catholici per dilectum filium nobilem virum modernum marchionem de Astorga, ipsius Caroli regis apud nos et Sedem Apostolicam oratorem, nobis nuper expositum fuit, ex poena excommunicationis latae sententiae, quae per litteras praesentis earum contraventoribus inter alias imposita reperitur, diversae difficultates orientur, et tam moniales praefatae quam eorum superiores variis angantur conscientiarum scrupulis, aliaque sequantur incommoda, quae experientia rerum magistra quotidie demonstrat; nobis propterea memorati Caroli regis nomine per praefatum marchionem humiliter supplicatum fuit ut in praemissis opportune

¹ Vide supra pag. 334 (R. T.).

providere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur, piis huiusmodi supplicationibus paterno affectu annuentes, poenam excommunicationis latae sententiae huiusmodi, per praesentis Alexandri praedecessoris litteras impositam, in omnibus iis casibus in quibus eadem poena a iure communi vel aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis imposita non reperitur, salva tamen et in suo vigore quoad reliqua omnia et singula remanente earumdem Alexandri praedecessoris litterarum dispositione, auctoritate apostolica, tenore praesentium, suspendimus.

§ 4. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos et quas spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, et de latere legatos dictaque Sedis nuncios, et alios quoscumque qualibet praesentis auctoritate et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus, quoad ea quae praesentibus adversantur, praesentis Alexandri praedecessoris litteris, necnon omnibus et singulis quae in eisdem concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Ceterum volumus pariter ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu ali-

Suspensio poenae excommunicationis, pro ut in rubrica.

Decretum irritans et clausula sublata.

Derogatio contrariorum.

Transumptum ades.

Clausula sublata.

Contrarius derogat.

causae notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticae constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIX octobris MDCLXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 octobris 1667, pontif. anno I.

XXXI.

Nova concessio facultatis cognoscendi causas universitatum et hominum S. Benigni, Montanarii, Filetti, Lombardonii, et aliorum locorum, nullius dioecesis, provinciae Taurinensis, nuncio Sabaudiae.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Alias (pro parte dilectorum filiorum universitatum et hominum S. Benigni, ac Montanarii et Filetti, necnon Lombardonii et aliorum locorum iurisdictionis monasterii, abbatiae nuncupati, Sedi Apostolicae subiecti, eiusdem S. Benigni, Ordinis sancti Benedicti, nullius dioecesis, provinciae Taurinensis, felicitis recordationis Paulo Papae V praedecessori nostro exposito, quod dudum recordandae memoriae Pius Papa IV, similiter praedecessor noster, dictis universitatibus et hominibus, qui, propter eorum paupertatem magnamque dictorum locorum a Sede praedicta distantiam, causas ad dictam Sedem pro tempore devolutas prosecqui nequibant, tunc et pro tempore existentem eiusdem Sedis in illis partibus legatum, seu nuncium, iudicem, qui quascumque causas in secundâ

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

instantiâ a quibuscumque sententiis, summam quinquaginta scutorum auri in auro non excedentes, per ipsius monasterii abbatem aut ab eo deputatos pro tempore latis, cognoscere, decidere et sine debito terminare, ac debitae executioni demandare valeret, ad ipsius praedecessoris et Sedis praedictae beneplacitum constituerat et deputaverat; et subinde, pro eo quod universitatibus et hominibus praedictis propter eorum paupertatem et distantiam huiusmodi valde difficile erat pro singulis causis dictam summam quinquaginta scutorum excedentibus ad Sedem eandem recursum habere, piae memoriae Clemens Papa VIII etiam praedecessor noster facultatem cognoscendi quascumque causas in secundâ instantiâ, usque ad summam quinquaginta scutorum nuncio praedicto concessam, ad omnes et quascumque causas in secundâ instantiâ civiles, criminales et mixtas, ac beneficiales, ac matrimoniales, et alias quascumque cuiusvis qualitatis existentes et ad quamcumque summam ascendentes, pro tempore movendas, ad certum tunc expressum tempus extenderat, ipsumque tempus pluries et ultimo ad quinquennium prorogaverat) idem Paulus praedecessor quinquennium huiusmodi ter successive singulis vicibus ad quinquennium prorogavit. Postmodum vero similis recordationis Urbanus Papa VIII pariter praedecessor noster, attento quod quinquennium ultimo ut praefertur prorogatum expiraverat, facultatem praedictam ad aliud quinquennium, sub certis modo et formâ tunc expressis, concessit, ipsumque quinquennium, etiam ter successive singulis vicibus ad quinquennium prorogavit. Ac demum similis recordationis Alexander Papa VII etiam praedecessor noster eandem facultatem ad aliud quinquennium itidem concessit, et alias prout in diversis me-

moratorum praedecessorum in simili formâ Brevis litteris, novissimis quidem dicti Alexandri praedecessoris die X novembris MDCLIX expeditis, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, uberius continetur.

Motiva.

Concedit Pontifex ut in rubrica.

§ 2. Cum autem, sicut universitates et homines praedicti nobis nuper exponi fecerunt, quinquennium novissime sicut praemittitur concessum iam expiraverit, ipsi vero eisdem necessitate et paupertate ac incommodo premantur, et propterea opportune sibi a nobis in praemissis provideri summopere desiderent: nos, specialem eisdem exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ut, quinquennio proximo durante dumtaxat, dilectus filius nunc et pro tempore existens in illis partibus noster et dictae Sedis nuncius, quascumque universitatum et hominum praedictorum causas in secundâ instantiâ civiles, criminales et mixtas, ac beneficiales et matrimoniales, et alias cuiuscumque qualitatis existentes, et ad quamcumque summam ascendentes, iuxta litterarum praedictarum tenorem, audire, cognoscere, decidere et sine debito terminare, ac, prout iuris fuerit, executioni demandare possit et valeat, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, concedimus et indulgemus, nuncioque praedicto plenam et omnimodam in praemissis facultatem tribuimus et impertimur.

Contrarius derogat.

§ 3 Non obstantibus omnibus illis

quae in praedictis praedecessorum nostrorum litteris concessa sunt non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticae constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra habeatur, quae praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptis credi iubet.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXXI octobris MDCLXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 31 octobris 1667, pontif. anno I.

XXXII.

Confirmatio statuti a capitulo ecclesiae Lexoviensis conditi et ab episcopo confirmati circa fundationem anniversariorum canonicorum decedentium.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii decanus et capitulum ecclesiae Lexoviensis quod (cum quodam dictae ecclesiae statuto, apostolicâ auctoritate dudum inter alia ut asseritur confirmato, cavetur quod canonicus distributivus decedens postquam per annum integrum et continuum interfuisset servitio dictae ecclesiae, quod stagium vel annum rigoris vocant, et debite approbatum fecisset¹, secundum consuetudinem eiusdem ecclesiae, gauderet per annum integrum post suum obitum tam grossis fructibus praebendae, quam distributio-

Expositio.

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

2 Heic et in seqq. lectionem corrigat, si opus est, lector scius (R. T.).

nibus ecclesie, manibus tamen exceptis, ac deducta primitus et ante omnia summa quadraginta librarum turonensium pro emendis quadraginta solidis redditus annui ad obitum seu anniversarium dicti canonici decedentis fundandum et celebrandum in dicta ecclesia dignitatum autem, et canonicorum non distributorum et volantium dictorum, ac etiam canonicorum distributorum, qui dictum stagium aut annum rigoris non fecissent, redditus praebendae dicti *le gros*, vacatione adveniente per mortem, cessionem, resignationem, permutationem aut alio quovis modo, ac etiam, si lis super possessione alicuius dignitatum seu praebendarum mota esset, donec sopita fuisset, pertinerent pro anno sequente vacationem ad fabricam capituli destinata pro maintenance et vestitu puerorum chori et reparatione ecclesiarum, exceptis procuratoribus archidiaconorum ratione visitationis et distributionis ecclesiae, quae ad canonicum distributivum successorem pertinent, pro ratione lucris, et deductis viginti libris turonensibus pro emendis viginti solidis redditus annui ad effectum fundandi eorum obitum seu anniversarium) ipsi exponentes (considerantes valorem reddituum praebendarum ecclesiae praefatae multum succrevisse, uberiorisque modo esse fructus, quos *grossos* vocant, quam dum statuta praefata condita fuerunt) in eorum capitulo generali novum statutum (reservato tamen tam venerabilis fratris moderni episcopi Lexoviensis quam dictae Sedis Apostolicae beneplacito) fecerunt, ut imposterum deducantur centum librae turonenses pro constituendo et celebrando obitu seu anniversario cuiuslibet canonici ecclesiae huiusmodi pro tempore decedentis, et alias prout in scripturis desuper confectis uberius dicitur contineri.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes novum statutum huiusmodi a praefato episcopo confirmari obtinuerunt, illudque etiam apostolici muniminis patrocinio communitari summopere desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, novum statutum ab eisdem exponentibus conditum, et a memorato episcopo Lexoviensi confirmatum, ut praefertur, confectasque desuper scripturas, cum omnibus et singulis in eis contentis, alias tamen licitis et honestis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suoque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et desiniri debere, ac irritum et inane si secus super his a

1 Aptius lege obtinuerint (R. T.).

Confirmat statutum praesentium.

Decretum irritum.

Clausula sublati.

quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae ecclesiae, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxxi octobris MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 31 octobris 1667, anno 1.

XXXIII.

Constitutio, in qua iniungitur fratribus Ordinis eremitarum sancti Augustini officium et missam Conceptionis B. M. V. ex praecepto recitare, idemque officium ad usum dicti Ordinis seorsim imprimi posse conceditur.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

Exigit commissae nobis caelitus dispensationis ratio ut piis religiosorum virorum propriae alienaeque saluti laudabiliter incumbendum votis ad augendam in terris gloriosissimae Virginis Deiparae Mariae, quae super choros angelorum exaltata pro populo christiano sedula exoratrix apud Regem quem genuit assidue intercedit, venerationem tendentibus favorabiliter annuamus.

§ 1. Supplicationibus itaque dilecti filii Hieronymi Valvadorii, prioris generalis Ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini, tam suo quam totius Ordinis praedicti nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ut in eodem Ordine ab omnibus illius fratribus, qui horas canonicas recitare tenentur, officium et missa Conceptionis eiusdem B. M. V. Immaculatae cum octava imposterum de praeecepto recitetur, cum lectionibus in octavario romano a congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum approbato contentis, et a die octava ad decimanquintam decembris rite dispositis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, mandamus et decernimus; idemque officium ad usum dicti Ordinis seorsim ab octavario romano imprimi posse concedimus.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 3. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxxi octobris MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 31 octobris 1667, anno 1.

XXXIV.

Suppressio regularitatis viceprioris et canonicorum regularium prioratus conventualis S. Georgii Ordinis canonici-

Suppletio.

Concedit Pontifex.

Contrariis derogat.

Transumptis credi mandat.

corum regularium sancti Augustini Gratianopolitanae diocesis a parte ducatus Sabaudiae, cum eorum reductione ad statum presbyterorum secularium.

Venerabili fratri episcopo Gratianopolitano,
Clemens Papa IX.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem.

Expositio.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii viceprior et canonici regulares prioratus conventualis S. Georgii, Ordinis canonicorum regularium sancti Augustini, Gratianopolitanae diocesis, a parte ducatus Sabaudiae, quod dudum in loco Tononi, dictae seu alterius diocesis, a felicitis recordationis Clemente Papa VIII, praedecessore nostro, motu eius proprio, erecta fuit congregatio presbyterorum secularium Oratorii nunc *Domus Sanctae* nuncupata, sub titulo seu invocatione Beatae Mariae Virginis sive Septem Dolorum, quae ab uno praefecto, qui primus fuit S. Franciscus Salesius, et septem presbyteris secularibus, sub ritibus et institutis presbyterorum secularium congregationis Oratorii de Urbe, regi deberet, in eaque, tamquam in publicâ universitate, scientiae, et praesertim theologiae scholastica, controversiae, casus conscientiae et sacra scriptura publice legi et doceri deberent; ac ipsi congregationi sic erectae, seu domui sanctae, pro illius eiusque alumnorum et habitatorum manutentione et sustentatione, mensa commendatitia trium prioratum conventualium in illis partibus consistentium et commendari solitorum, ex quibus unus est praefatus prioratus S. Georgii, qui a memorato loco Tononi parum distat, unita et incorporata fuit, idque in perpetuum, unde fidei catholicae negotia magnopere

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

2 Partic. sive aptius deleretur (R. T.).

promota fuerunt, prout hodieque promoveantur, cum habitatores totius ducatus Chablis ac hallivae de Ternier prope Genevam, qui sexaginta et amplius annorum spatio haeresi infecti fuerant, ad gremium sanctae Ecclesiae Catholicae redierint, quinimo eorum exemplo multi ex ipsâ civitate Genevensi, repudiatis erroribus in quibus vivebant, relicisque eorum facultatibus, sese in dictum locum Tononi unâ cum eorum familiis ad vitam ibidem catholico more ducendam receperint.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, in praefato prioratu S. Georgii unus viceprior et tredecim canonici de praesenti vivant ex eorum praebendis, quas eis solvit dicta congregatio, seu domus sancta, quemadmodum a priore commendatario antiquitus solvebantur, ac ex aliis redditibus infrascriptis, illique nihil habeant regulare praeter nomen, nullam observent regulam, nihil agant quo a presbyteris secularibus distinguantur, ne quidem quoad habitum, nisi quoad super habitum fasciolam ex telâ albâ duos digitos latam collo appensam gestant, a nullo monasterio dependeant, nec ullum superiorem agnoscant, et solum apparentem quamdam obedientiam praestent eorum vicepriori, qui unus est ex ipsis canonicis a praefatâ congregatione seu domo sanctâ electus, a quo habitum recipiunt, de consensu tamen eiusdem congregationis, seu domus sanctae, et in cuius manibus assertam eorum professionem emittunt secreto, et cum modicâ aedificatione seu consolatione sui ipsorum, nec ullam propriam habeant professionis formulam, unde multi nunquam profiteri voluerunt (prout novissime unus, licet in aetate septuaginta quatuor annorum constitutus esset, et forsân quinquaginta et amplius annorum spatio ibi-

Motiva.

dem canonicus fuisset), quinimo bona temporalia et alia cuiusvis generis possideant, emant, vendant, negociantur, contrahant, donent irrevocabiliter, aliisque negotiis secularibus quibusvis dent operam, sine ullâ licentiâ, quemadmodum meri seculares facerent, et eorum aliqui, quibus nihil est praeter praebendam, etiam rebus mechanicis incumbant, eant obsonatum, aliaque vilia ministeria obeant, eaque de causâ non sine gravi scandalo persaepe absint a choro, quod etiam alii cuiusvis etiam minimi negotii causâ quandoque ad longum tempus faciunt, idque impune; cumque, si iidem canonici ad statum presbyterorum secularium reducerentur, et, membra capiti conformando, sub institutis supra dictae congregationis seu domus sanctae viverent, ac eorum praebendae canonicales, sacristae, infirmarii et cantoris officia, quibus nonnulla bona stabilia, a mensâ conventuali eiusdem prioratus S. Georgii dependentia, ab immemorabili tempore applicata fuerunt, aliaque beneficia ab eodem prioratu dependentia supprimerentur, et illorum ceterorumque honorum ad mensam conventualem huiusmodi spectantium fructus, redditus et proventus, qui ad summam septingentorum et viginti vel circiter scutorum monetae romanae annuatim ascendunt, pro praefecti et alumnorum vitam communem in dicto prioratu ductorum sustentatione, eorumque ministrorum et inservientium manutentione applicarentur, inde procul dubio quieti et conscientiae securitati dictorum exponentium opportune consuleretur, et operarii ad strenue laborandum in vineâ Domini, fidemque catholicam in illis partibus benedicente Domino propagandam multiplicarentur, atque ita operariorum in praefatâ congregatione seu domo sanctâ de praesenti existentium paucitas,

quae tantae messi non sufficit, hoc incremento utiliter suppleretur: nobis propterea dictorum viceprioris et canonicorum ac etiam tuo nomine humiliter supplicatum fuit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, votis tuis hac in re, quantum cum Domino possumus, benigne annuere, ac vicepriorem et canonicos praefatos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis; a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, constituto tibi de narratis, in praefato prioratu S. Georgii, omnibusque et singulis officiis, portionibus et praebendis canonicis, membris et beneficiis regularibus tam perpetuis quam amovibilibus ab illo dependentibus, Ordinem supradictum, omnemque statum, essentiam ac dependentiam ac instituta regularia, necnon titulum collativum beneficiorum praebendarum et officiorum huiusmodi, si aliquoq illorum in similem titulum conferri soleat, auctoritate itidem perpetuo reducas; et de praesenti quidem praefectum prioratus huiusmodi eum qui illius est viceprior, alumnos autem eos qui ibidem sunt canonici regulares, respective, esse debere; in futurum vero praefecti eiusdem prioratus ac presbyterorum secularium in illum acceptandorum, et ex illis magis idoneorum ad beneficia infrascripta, nominationem ad praefectum dictae congregationis seu

Annot. sup-
licationi Ponti-
fis.

domus sanctae pro tempore existentem spectare et pertinere debere, remanente tamen eorundem beneficiorum administratione penes illos qui ea de praesenti possident, dicta auctoritate statuas et decernas. Praeterea, pro eorundem praefecti, alumnorum, ministrorum et inservientium prioratus huiusmodi sustentatione et manutentione, omnes et singulos, tam praebendarum canonicalium et sacristae, infirmarii et cantoris officiorum huiusmodi, ac honorum stabilium a mensa conventuali ipsius prioratus dependentium, et dictis officiis ab immemorabili tempore ut praefertur assignatorum, necnon ad eandem mensam spectantium, inter canonicos regulares de capitulo ipsius prioratus dividi consuetos, quam parochialis ecclesiae eiusdem prioratus ab uno ex dictis canonicis per praefatam congregationem seu domum sanctam nominato administrari solitae, ac alterius parochialis ecclesiae loci de Altavillar ab eodem prioratu dependentis et inde parum distantis, quae ad vicepriorem praefatum, praevia nominatione huiusmodi, spectare asseritur, et cuius cura per vicarium amovibilem ab eo deputatum exerceri solet, necnon unius perpetuae cappellaniae in ecclesia prioratus huiusmodi erectae, et ab uno ex eisdem canonicis per congregationem seu domum sanctam praefatam nominato obtineri consuetae, fructus, redditus et proventus, qui ad summam septingentorum et viginti vel circiter scutorum monetae huiusmodi ut praefertur annuatim ascendunt, auctoritate praefata pariter perpetuo applices et appropries. Ac demum omnibus et singulis presbyteris et clericis, aliisque personis in prioratu praefato pro tempore degentibus, ut omnibus et singulis privilegiis, praerogativis, exemptionibus, gratiis, favoribus et indulgentiis, quibus presby-

teri, clerici, aliaeque personae dictae congregationis Oratorii seu domus sanctae, tam de iure, usu et consuetudine, quam alias quomodolibet utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, pari modo uti, frui et gaudere libere et licite possint et valeant, dicta auctoritate concedas et indulgeas. Nos eoim tibi super omnibus et singulis praemissis quamcumque necessariam et opportunam facultatem, eadem auctoritate, tenore praesentium, tribuimus et impartimur.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac nostra et cancellariae apostolicae regula de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque apostolicis ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac, quatenus opus sit, prioratus et Ordinis huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III novembris MDCCLXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 3 novembris 1667, pontif. anno I.

Derogatio
contrariorum.

XXXV.

Impositio decimarum super fructibus ecclesiasticis pro Republica Venetorum.

Venerabili fratri Stephano, archiepiscopo Adriepolitano, moderno et pro tempore existenti nostro et Sedis Apostolicae in domino Venetorum auncio.

Clemens Papa IX.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Laordiam.

Sacrosanctae militantis Ecclesiae regimini per abundantiam divinae gratiae nullo licet meritorum suffragio praepositi, inter graves sollicitudines, quibus pro credito nobis apostolicae servitutis officio assidue premimur, ea est praecipua, quam continua pericula atque discrimina, quae a nefario Christi nominis hoste Turcarum tyranno principibus et populis christianis nunquam non impendent, nobis conficiunt. Quapropter, etsi Domini Dei exercituum, qui sponsam suam Ecclesiam sanctam protegit, praesidio potissimum confidamus, cogimur tamen pro debito pastoralis muneris in id omni cogitatione omnique cura incumbere, ut provisionis nostrae ministerio, adhibitis catholicorum principum viribus, mala huiusmodi procul a populo christiano arceantur.

Motiva.

§ 1. Cum vero plus satis constet eundem impium Turcarum tyrannum nihil avidius quaerere quam christianos populos invadere, et, christianam religionem exterminando, abominationem suam plantare et propagare, eiusque vires, nostris facientibus peccatis, malo nostro admoniti cogamur timere, omnique cura et sollicitudine praecavere; multo magis castra Domini custodire et praemunire nos oportet hoc praesertim tempore, cum idem Turcarum tyrannus ingentibus mari terraque copiis ditiones nobilissimi

Ex Regest. in Secret. Brev.

Bull. Rom. — Vol. XVII.

76

mae Reipublicae Venetorum invaserit. Quae, ut improbis eius conatibus resistere possit, cum magnos sumptus ingiter facere debeat: idcirco, felicis recordationis Clementis VIII et Pauli V, necnon Gregorii XV et Urbani VIII, Innocentii X et Alexandri VII, aliorumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, Rempublicam id enixe flagitantem ecclesiasticis auxiliis prompto libentique animo adjuvandum decrevimus, attendentes non solum nos eius unius saluti, verum etiam multorum ac omnium Italiae populorum incolumitati consulere, cum ipsa sit magnum totius Italiae munimentum, ac firmissimum maris Adriatici propugnaculum. Quamohrem aequum et rationi consentaneum esse duximus eidem Reipublicae, eorundem Clementis ac Pauli, necnon Gregorii et Urbani, ac Innocentii et Alexandri praedecessorum exemplo, subsidio decimarum ex fructibus et redditibus totius cleri eiusdem Status Venetorum pro eisdem usibus ad certum tempus attribuendo subvenire, firmam in Domino fiduciam habentes fore ut ea Respublica testificatione paternae voluntatis erga se nostrae non solum sese munitam et ad resistendum communi hosti paratam in dies magis conservet, sed etiam illum a suis finibus animose detrudat.

§ 2. Nos igitur, istis aliisque gravissimis et iustissimis de causis moti, motu proprio, ac ex certa scientia, ac de apostolicae potestatis plenitudine, tenore praesentium, indicimus et imponimus sexdecim integras decimas omnium et quorumcumque fructuum, reddituum et proventuum quarumcumque ecclesiarum patriarchalium, archiepiscopalium, episcopalium, abbatialium, capitularium et conventualium, prioratum quoque, prae-

Statuatur subsidium super fructibus ecclesiasticis prout in rubrica.

1 Edit. Main. legit *motu* (R. T.).

positarum, praepositatum, praepceptoriarum, canonicatum et praebendarum, dignitatum maiorum et principalium, personatum, administrationum et officiorum, ceterorumque beneficiorum ecclesiasticorum cum cura et sine cura secularium, ac sancti Benedicti, sancti Augustini, Cluniacensis, Cisterciensis, Praemonstratensis S. Basilii, Sylvestrinorum, et, qui proprietates redditusque certos ex privilegio apostolico vel aliis possident, Mendicantium, et quorumvis aliorum Ordinum utriusque sexus et congregationum, non tamen earum, quae inferius descriptae sunt, ac militiarum regularium in universo dominio dictae Reipublicae Venetorum existentium; ac insuper alias sexdecim decimas omnium et quarumcumque pensionum annuarum super fructibus, redditibus et proventibus supradictis assignatarum et assignandarum: ab omnibus et quibuscumque patriarchis, primatibus, archiepiscopis, episcopis et aliis ecclesiarum praelatis, ceterisque cuiuscumque status, gradus, dignitatis et conditionis personis (exceptis dumtaxat venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, nec non dilectis filiis fratribus hospitalis S. Iohannis Hierosolymitani, ac fratribus Mendicantibus praedictis, et insuper beneficiis ecclesiasticis officio sanctae Inquisitionis haereticae pravitatis in dicto dominio instituto unitis, annexis et applicatis, quos cardinales ac fratres hospitalis praedicti, ac beneficia praedicto inquisitionis officio unita in totum, fratres vero Mendicantes pro medietate dumtaxat, ab eisdem decimis et illarum solutione immunes et exemptos esse volumus et decernimus) ecclesias, monasteria et beneficia, ac pensiones, seu fructus, aut illorum partem huiusmodi in eodem dominio, quocumque iure ac titulo obtinentibus et obtenturis; nec

non ab universis etiam oeconomis, commendatariis, atque administratoribus perpetuis et temporalibus, usufructuariis similiter fructus omnes vel illorum partes loco pensionum annuarum, vel pensiones et alia huiusmodi iura ex quacumque auctoritate apostolica in toto vel in parte reservata habentibus et habituris, sive secularibus, sive quorumcumque ordinum, congregationum et militiarum praedictorum regularibus; et ab ipsis etiam ecclesiis, capitulis, conventibus, ordinibus, congregationibus, personis, collegiis, militiis, massis et locis praedictis, quacumque amplissima et firmissima exemptione et immunitate, reali, personali vel mixta, antiqua et immemorabili, pacifica et continua, etiam ex titulo quantumvis oneroso, suffultis, integraliter et cum effectu numerandas, persolvendas et consignandas. Ulterius, supradictis ex causis, ac exemplo Clementis et Pauli, ac Gregorii, necnon Urbani, ac Innocentii et Alexandri praedecessorum praedictorum adducti, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, imponimus et indicimus novem decimas omnium et quorumcumque fructuum, reddituum et proventuum ad Cassinensium, alias S. Iustinae de Padua, Lateranensium, Carthusiensium, Montis Oliveti, S. Salvatoris, Camaldulensium, S. Mariae Vallisumbrosae, S. Georgii in Alga Venetiarum, Caelestinorum, Cisterciensium provinciae Lombardiae, Cruciferorum ac S. Hieronymi congregationes, earumque monasteria, abbatiales vel conventuales aut alias mensas, prioratus, praepceptorias, praepositorias, beneficia et officia, cum cura et sine cura, membra, grangias, et alia beneficia illis annexa in dicto dominio consistentia quovis modo pertinentium, solvendas etiam per ipsas congregationes, earumque superiores, abbates, priores, praepositos,

conventus, capitula et personas (ultra subsidia montis religionis, seu quadringentorum millium scutorum, et quartae partis eorumdem fructuum, reddituum et proventuum, et alia onera quae per Sedem Apostolicam eis imposita aut alias persolvunt seu persolvere promiserunt) similiter numerandas, persolvendas et consignandas, secundum verum annum valorem fructuum, reddituum et proventuum praedictorum. Et ad hunc effectum (licet felicitis recordationis Pius V nonnullis tunc causis adductus, et Clemens, necnon Paulus ac Gregorius praedecessores praedicti, etiam ex aliis tunc expressis causis, easdem congregationes a decimis super fructibus et redditibus ecclesiasticis deinceps ubivis etiam in dominio Venetorum, et ex quacumque causa imponendis, liberas et immunes fecerint) pari motu, scientia, auctoritate et de apostolicae potestatis plenitudine (quoad fructus, redditus et proventus ad ipsas congregationes et quamlibet earum in dominio Venetorum spectantes) immunitates, exemptiones, ac omnes et quoscumque contractus, scripturas, conventiones, transactiones, concordias, pacta, instrumenta, obligationes etiam in forma camerae apostolicae et iuramento vel alia quavis firmitate roborata, praesertim inter Pium et Clementem, ac Paulum, necnon Gregorium praedecessores nostros et cameram apostolicam, et pro ea S. R. E. camerarium vel thesaurarium generalem, aliosve quoscumque tunc existentes et eiusdem camerae ministros, quantumvis ampla et sufficienti facultate ad praemissa facienda suffultos, ex una, et congregationes ultimo dictas illarumque procuratores ex altera partibus inita, ac omnia et quaecumque privilegia, indulta, libertates, exemptiones, immunitates, hac de causa in hunc usque diem eisdem congrega-

tionibus etiam ex causa et titulo oneroso concessa, hac vice dumtaxat et ex causis supradictis, suspendimus, ac ipsis congregationibus quoad novem decimas supradictas, hac vice, ut praesertur, suffragari nolumus, illa vero alias in suo robore permanere decernimus, ipsasque congregationes, ex gravissimis causis praedictis, novem decimis huiusmodi oneramus; et, cum ceteris secularibus ac regularibus clericis personis eiusdem domini Venetorum sexdecim ut praesertur indixerimus, tali nostrae impositioni acquiescere ac tacitas et contentas esse volumus. Universas vero et singulas personas quavis dignitate vel auctoritate fungentes, tam supradictas ecclesias, monasteria et beneficia quomodolibet obtinentes, ac pensiones, seu fructus, aut eorum partem sibi, ut praesertur, reservados percipientes, quam ultimodictas congregationes et earum unamquamque, tam coniunctim quam divisim, ad huiusmodi decimas in octo annis, binas videlicet decimas dumtaxat quolibet anno, et, quoad ultimodictas congregationes, singulas tantum decimas cum una octava parte alterius decimae, quoad dictos autem fratres Mendicantes, singulas similiter decimas quotannis durante octennio, a die, quo ultima similis concessio a praedicto Alexandro praedecessore facta expiraverit, inchoando, et ut sequitur finiendo, in certis terminis per te praefigendis, integre persolvendas efficaciter teneri et vere obligatos esse; iisdemque pensionariis, aut eorum alicui, pensiones annuas praedictas quantumlibet exemptas, et sub quibusvis obligationibus etiam in forma camerae et iuramento etiam de non contraveniendo et forsitan de non impe-

1 Edit. Main. legit eorum (B. T.).

non nitendo concessis, firmatas aut alijs vallatas, et forsitan alijs cautelis et decretis munitas, causam donationis super illis fructibus et pensionibus etiam medio cedularum banchi seu in formam depositi habentibus et intra octo annos praedictos habituris, etiamsi ipsi, a quibus pensiones huiusmodi solvendae sunt, iuri et actioni petendae vel retinendae portionis aut ratae partis pensionarios tangentes iurciarando renunciaverint, nulla privilegia aut indulgentias sub quacumque verborum forma aut expressione concepta quoad hoc nullatenus suffragari volumus. Sicque et non aliter in praedictis universis et singulis per quoscumque iudices et commissarios et causarum palatii apostolici auditores et S. R. E. cardinales in quavis causa et instantia, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari decernimus. Ut autem huiusmodi decimae facilius exigantur, fraternitatem tuam ac venerabiles fratres patriarchas Venetiarum et Aquileiensem ad dictas decimas exigendas, ducique et dominio praedicto, sive eius ministris ad id specialiter deputatis, statim, nulla interposita mora, et sine aliqua prorsus diminutione, retentione, aut detractioe, etiam non detractis quinque pro centenario camerae nostrae praedictae in exactione talium decimarum applicari consuetis, integre consignandas, earundem decimarum collectores et exactores constituimus et deputamus. Ac tibi et patriarchis Venetiarum et Aquileiensibus praedictis, pro onere quod in exactione decimarum huiusmodi sus-

Decretum irritans et aliis omnia sublata.

Executores cupulati.

1 Edit. Main. legit *detractus* (n. r.).

tinēbitis, quatuor millia scuta auri in auro ex eisdem decimis detrahenda, et illorum medietatem inter vos pro aequali portione et quolibet anno eiusdem octennii pro rata distribuenda et dividenda, reliquam vero medietatem subcollectoribus et alijs exactoribus, ac procuratoribus ad easdem decimas colligendas deputatis, etiam quolibet anno, pro rata, habita ratione laboris et amplitudinis cuiuscumque civitatis et dioecesis, loco salarii seu stipendii et mercedis assignandam et distribuendam, ita tamen ut non quotannis huiusmodi quatuor millia scuta, sed in toto octennio integra summa eorumdem quatuor millium scutorum pro rata quolibet anno detrahatur, ac tam vos et quilibet vestrum, quam ipsi subcollectores, et alii praedicti, ratione fructuum ecclesiarum quibus nunc praeesse dignoscimini, aut in posterum praefici, vel beneficiorum obtentorum, aut quae obtinere, necnon fructuum et pensionum reservatorum et assignatarum, ac quos et quas vobis assignari posthac contigerit, decimas ipsas pro vestra et illorum rata et illorum quemlibet tangente integre et realiter persolvere omnino teneamini, et dicta assignatione et distributione contenti esse debeatis, nec quidquam aliud vos et vestrum quilibet praetendere possitis. Tibi et alijs praedictis a dictis patriarchis, archiepiscopis, episcopis, electis, administratoribus, commendatariis, abbatibus, prioribus, praepositis, capitulis, conventibus et alijs personis (supra expressis exceptis) easdem decimas ut praefertur per nos impositas petendi, exigendi et colligendi, eisque tam in genere quam nominatim et in specie, ut illas solvant, sub privationis beneficiorum ecclesiasticorum per eos quomodolibet obtentorum, aliisque prout nobis videbitur poenis etiam pecuniariis,

ac demum per sententias et censuras ecclesiasticas mandandi et praecipendi¹, ac pro earundem decimarum faciliori exactione unum vel plures subcollectores, qui si in dignitate ecclesiastica constituti sint pari ac tu², vigore praesentium, facultate fungantur, per locorum Ordinarios in quacumque civitate et dioecesi et loco sibi subiecto pro tempore deputatos approbandi, et si quis ex ipsis Ordinariis intra aliquem brevem terminum vestro arbitrio praefigendum viros idoneos ad id deputare neglexerit, tibi etiam sine illorum consensu tuo arbitrio illos libere deputandi, et deputatos amovendi, aliosque eorum loco, toties quoties tibi videbitur, substituendi et subrogandi, ac solvere recusantes et differentes, et generaliter contradictores quoslibet et rebelles, et ne decimae huiusmodi solvantur persuadentes directe vel indirecte, per ipsas censuras ecclesiasticas et alia opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendi, auxiliumque brachii secularis contra eos ad hoc si opus fuerit invocandi, solventes vero de solutis quietandi et liberandi, a censuris et poenis, quas dicta occasione quomodolibet incurrerint, absolvendi, et generaliter omnia et singula in praemissis et circa ea necessaria seu quomodolibet opportuna faciendi, ordinandi, mandandi et exequendi, plenam et liberam, auctoritate et tenore praedictis, facultatem concedimus et potestatem.

Derogat contrariis.

§ 3. Non obstantibus regulam nostram de non tollendo iure quaesito, ac alijs quibusvis apostolicis, ac etiam in provincialibus et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutio-

1 Edit. Main. legit *percipiendi pro praecipendi* (n. r.).

2 Male edit. Main. legit *pari actu pro pari ac tu* (n. r.).

nibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque;

§ 4. Aut si ipsis patriarchis, archiepiscopis, episcopis, electis, administratoribus, commendatariis, abbatibus, prioribus, praepositis, capitulis, conventibus, congregationibus, et alijs personis praedictis, vel quibusvis alijs, communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod ad solutionem alicuius decimae non teneantur et ad id compelli, aut quod interdicti, suspendi vel excommunicari seu extra vel ultra certa loca ad iudicium avocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ad de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; et quibuslibet alijs privilegijs et exemptionibus, etiam in corpore iuris clausis, ac litteris apostolicis quibuscumque dignitatibus seu ordinibus specialiter vel generaliter sub quacumque verborum forma expressis, etiamsi motu proprio, ac de apostolicae potestatis plenitudine, et consistorialiter, ac etiam in vim contractus emanaverint, etiamsi pro sufficienti eorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda esset, quae eis quoad praemissa nolumus in aliquo suffragari.

§ 5. Volumus autem, quod, iuxta ordinationem a Concilio Viennensi super hoc editam, calices, libri et alia ornamenta ecclesiarum, monasteriorum, beneficiorum et aliorum piorum locorum, divino cultui dedicata, ex causa pignoris vel alia, occasione solutionis decimarum huiusmodi, nullatenus capiantur, distrahanur vel occupentur, quodque praesentium litterarum transumptis, tuo vel alterius praelati ecclesiastici sigillo ac publici notarii subscriptione munitis, eadem

Velat distractio rerum ecclesiasticarum, et transumptis etiam mandata.

prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si fuerint exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die iv novembris MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 4 novembris 1667, pontif. anno 1.

XXXVI.

Commissio magno magistro hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani super notificatione praecepti accedendi ad Urbem quibusdam fratribus militibus linguae Italiae faciendâ.

Dilecto filio Nicolae Cottoner, magno magistro hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani,
Clemens Papa IX.

Dilecte fili noster,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Iustis ex causis nobis notis ad ducti, motu proprio ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, tibi, tenore praesentium, committimus et mandamus quatenus statim, visis eisdem praesentibus, cures et mandes per legitimum cursorem sive executorem de speciali nostro et huius sanctae Sedis Apostolicae mandato notificari dilectis filiis praeceptoribus seu commendatariis Gaspari Cabuccino, Ioanni Mariae Innocentio Caravita, Fabio Gorio Panolino, Augustino Morando et Andreae Maiorano, ac Vecchietto de Vecchietis, et Bernardino Sardino, fratribus militibus linguae Italiae istius hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, personaliter quidem, si eorum personae commode poterunt haberi, sin minus, in domibus eorum solitae habitationis et in manibus domesticorum respective dimissâ copiâ, ut ipsi debeant

† Ex Regest. in Secret. Brev.

et unusquisque eorum debeat, intra decem dies ab huiusmodi notificatione computandos, disci d. re ab insulâ Melitensi, et rectâ viâ se ad aulam Urbem nostram et Romanam curiam conferre, et intra bimestre a die discessionis huiusmodi ad eam personaliter et cum effectu pervenisse, ad effectum abdiendi iussiones et mandata nostra, illisque parendi, sub poenis, quatenus in termino praefixo non accesserint, et personaliter non comparuerint in dictâ curiâ, privationis omnium et singularum praeceptoriarum seu commendarum, membrorum, aliorumque beneficiorum et munerum quorumcumque dicti hospitalis per eos et eorum quemlibet respective obtentorum, ac pensionum quarumvis super fructibus, redditibus et proventus praeceptoriarum seu commendarum, aliorumque beneficiorum et honorum quorumlibet hospitalis praedicti eis et eorum cuilibet respective quâvis auctoritate reservatarum, constitutarum et assignatarum, seu in eos et eorum quemlibet translatarum, necnon perpetuae inhabilitatis ad illa et alia similia seu maiora vel minora imposterum obtinenda, aliisque poenis etiam gravioribus quam sint supradictae expressae, arbitrio nostro declarandis; ita ut, si praecepto huiusmodi non paruerint, illico ipso iure et ipso facto privati sint eisdem praeceptoribus seu commendis, ac membris, aliisque beneficiis et muneribus huiusmodi, quae per te aliis fratribus eiusdem hospitalis et linguae Italiae arbitrio tuo conferri et concedi possint; quod si tu illas et illa, intra duos menses a die non partitionis huiusmodi numerandos, aliis fratribus ut praefertur non contuleris¹ seu concesseris, illarum et illorum omnium et singulorum collatio, concessio, provisio et omnimoda dispositio ad nos et Sedem

¹ Male edit. Main. legit *consuleris* (n. r.).

praefatam devolvatur. Notificari quoque curabis et mandabis simul et semel supranominatis praeceptoribus seu commendatariis et fratribus militibus et eorum cuilibet personaliter, seu domi et in domesticorum manibus dimissâ copiâ, ut praefertur, quod, eisdem seu eorum aliquo contumacibus existentibus, si opus fuerit contumaces ulterius citari et moneri, contra ipsos procedetur per edictum seu citationes affigendas ad loca consueta Urbis praefatae iuxta stylum Romanae curiae, quae, sic affixae, ipsos et eorum quemlibet afficiant et arcent perinde ac si eorum singulis personaliter factae atque intimatae fuissent.

De executione facta mandati transmissi a magno magistro attestatorem.

§ 2. De executâ autem notificatione huius nostri mandati et praecepti, toto illius tenore inserto, publicam attestatorem ad nos quantocitius transmittere curabis, consignatis tuis super hoc litteris dilecto filio moderno iuquisitori haereticae privitatis in insulâ supradictâ auctoritate apostolicâ deputato. Ceterum tibi, ut easdem praesentes litteras, etiam absque dilectorum filiorum consilii memorati hospitalis consensu, ac omni et quacumque morâ, tergiversatione, contradictione, protestatione et reclamatione penitus et omnino remotis et postpositis, in cancellariâ eiusdem hospitalis confestim registrari et annotari auctoritate nostrâ apostolicâ cures et facias, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus iniungimus; irritum decernentes et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum irritum.

Contrariis derogat.

§ 3. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon

dilectorum hospitalis et linguae, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis, ac ordinationibus capitularibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, tam a felicis recordationis Pio Papa IV, quam a quibusvis aliis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris et Sede praedictâ, etiam eisdem hospitali et linguae, eorumque magno magistro et conventui, ac fratribus et personis quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam consistorialiter, ac motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, aut aliâs quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis, et quantiscumque vicibus approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis, servatis et specificatis respective habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die v novembris MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 5 novembris 1667, pontif. anno 1.

XXXVII.

Ut in natione Germano-Belgica Ordinis Fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia servetur Breve Urbani VIII circa abrogationem privilegiorum personalium.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

Mouva.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Bonaventura Vanden Sande, Ordinis Fratrum Minorum sancti Francisci Strictioris Observantiae nuncupatorum professor, ac in curia Belgica commissarius, et ad Romanam curiam, ut asserit, deputatus, quod, cum felicis recordationis Urbanus Papa VIII praedecessor noster, per quasdam suas in simili forma Brevis die xxii iulii mdcxxxix expeditas litteras, omnia privilegia personalia fratribus dicti Ordinis concessa abrogaverit, et tam per Concilium Tridentinum, sess. xxv, cap. iv *De Regularibus*, quam per statuta generalia Barcinonensia Ordinis praedicti *De Electionibus* cap. lxxi, prohibitum reperiatur ne superiores titulares admittantur ad electiones: ipse Bonaventura, pro communi bono, pace et aedificatione quibus natio Germano-Belgica et annexae provinciae eiusdem Ordinis hactenus gavisae sunt, cuiusmodi privilegiis personalibus, quae in eadem natione nunquam ad usum deducta fuerunt, nec sine inconvenientibus,urbationibus, atque confusionibus introduci possent, aditum praeccludi, et alias opportune in praemissis a nobis provideri ac ut infra indulgeri summopere desiderat.

Prohibitio concilii potest fratribus praestititum privilegia prout in rubrica.

§ 2. Nos igitur, dictum Bonaventuram specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliis-

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

que ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negociis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, attentis narratis, inhaerendo praefatis Urbani praedecessoris litteris, auctoritate apostolica, tenore praesentium, mandamus per quoscumque quavis auctoritate fungentes nullatenus imposterum expediri seu concedi fratribus Ordinis huiusmodi nationis praefata privilegia, exemptiones, gradus et similia prout in dictis litteris continetur;

§ 3. Praeterea mandamus in eadem natione omnino servari dispositionem Concilii Tridentini et statutorum Barcinonensium eiusdem Ordinis, nimirum fratres superiores titulares non admitti nec habere locum in electionibus: salva tamen semper in praemissis auctoritate congregationis eorundem cardinalium.

Et mandat servari dispositionem Concilii Tridentini.

§ 4. Decernentes ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum interdicti.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum.

Transumptio- rum hinc.

§ 6. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vii novembris mdcclxvii, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 8 novembris 1667, pontif. anno i.

XXXVIII.

Confirmatio decreti trium cardinalium a congregatione episcoporum et regularium specialiter deputatarum, quae resolvuntur dubia mulieres Pizzocheras nuncupatas conservatorii Venetiarum concernentia.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

Mouva.

§ 1. Alias, propositis pro parte dilecti filii plebani ecclesiae parochialis S. Martini civitatis Venetiarum nonnullis dubiis dilectas in Christo filias mulieres conservatorii sub habitu S. Dominici eiusdem civitatis vulgo *Pizzocheras* nuncupatas concernentibus, congregatio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium, negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, tres ex iisdem cardinalibus ad examinanda et resolvenda dubia huiusmodi deputavit, a quibus emanavit decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

Decretum sacrae congregationis.

« Sacra congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, cui a sacra Congregatione

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

Bull. Rom. — Vol. XVII.

Concilii remissus fuerat supplex libellus nomine plebani ecclesiae parochialis S. Martini civitatis Venetiarum pro resolutione infrascriptorum dubiorum porrectus, nimirum:

i. « An mulieres conservatorii sub habitu S. Dominici eiusdem civitatis vulgo *Pizzocherae* nuncupatae, de servanda regula fratrum et sororum de poenitentia votum emittentes ad formam constitutionum dictorum fratrum et sororum, licite utantur velo supra caput, quod *supraiectum* nuncupant, necnon pectorali, quod vulgo dicunt *sottogola*, ac patientia in habitu.

ii. An liceat ad eorum huiusmodi habitum mulieres recipere, quae saltem quadraginta annorum aetatem non attigerint.

iii. Quatenus hoc non liceat, cumque de facto in consortio earum *Pizzocherarum* receptae fuerint aliquae adolescentulae tenioris aetatis, ex quibus exortura scandala pertimesci potest, utrum eaedem adolescentulae ab earumdem *Pizzocherarum* coetu admitti debeant.

iv. An dictis *Pizzocheris* liceat propriam cappellam seu oratorium habere, in qua missae sacrificium offeratur.

v. Utrum interdicenda sit cappella huiusmodi, quam sibi adstruxerunt eaedem *Pizzocherae*, et ex eo potissimum, quod vergat (ut asseritur) in praeiudicium vicinae parochialis praefatae et indecenter maneat.

vi. An, quatenus liceat dictam cappellam retinere, liceat parvam fenestram, ad sacrum e domo ipsarum *Pizzocherarum*, absque Sedis Apostolicae indulto, audiendum, et SS. Eucharistiae sacramentum suscipiendum aptam, retinere.

vii. demum. An eaedem *Pizzocherae* cratibus parlatorii ac rotis ad instar

1 Potius legendum *dimitti* (n. r.).

sanctimonialium claustralium licite uti valeant;

Pro iisdem insertis dubiis examinandis ac resolvendis deputavit sub . . . Iulii proxime praeteriti congregationem particularem eminentissimorum cardinalium Brancatii, Sanctacrucii et Carafae, qui, attentâ informatione domini patriarchae Venetiarum, reque diligenter examinata, visis videndis, et consideratis considerandis, responderunt:

Ad I, licere.

Ad II, licere¹ post decimumoctavum annum iuxta praefatas constitutiones a sanctae memoriae Clemente VII confirmatas.

Ad III, esse dimittendas illas, quae huiusmodi aetatem decem et octo annorum non expleverint ad formam dictarum constitutionum.

Ad IV, licere in casu de quo agitur, cum sit ecclesia publica.

Ad V, negative.

Ad VI, licere, salvo iuribus ecclesiae parochialis.

Ad VII denique, remittendum esse, prout harum vigore remittit, arbitrio et prudentiae eiusdem patriarchae.

Romae, xxx augusti, MDCLXVII.

M. cardinalis GINETTUS.

Loco † sigilli.

E. episcopus. A. secretarius ».

Decretum Pontificis confirmat.

§ 1. Cum autem, sicut Pizzocherae praefatae nobis nuper exponi fecerunt, ipsae decretum huiusmodi, pro firmitate illius subsistentia, confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderent: nos, ipsas exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine,

¹ Deest numerus diei (R. T.).

² Ed. Mann. legit *libere* (R. T.).

quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore consentes, supplicationibus earum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus; salva tamen semper in praemissis auctoritate praefatae congregationis cardinalium.

§ 2. Decernentes praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit in futurum, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die x decembris MDCLXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 10 decembris 1667, anno I.

XXXIX.

Absolvit dioecesanos ac capitulum et canonicos ecclesiae Portalegrensis a censuris et poenis ecclesiasticis, quas respective incurrerunt, dicti quidem dioecesani, quia ad minores ordines promoti fuerunt a quibusdam abbatibus, quibus capitulum sede vacante ordines huiusmodi conferendi

Decretum irritans.

Derogatio contrariarum.

facultatem concesserat, dicti vero canonici et capitulum, quia eandem facultatem concesserunt.

Dilecto filio vicario capitulari ecclesiae Portalegrensis, illius sedis episcopali vacante, legitime deputato.

Clemens Papa IX.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem.

Expositio.

§ 1. Nuper pro parte dilectorum filiorum capituli et canonicorum ecclesiae Portalegrensis nobis expositum fuit, quod, cum ipsi, sede episcopali Portalegrensi vacante, aliquorum doctorum sententiam sequuti, pluribus subditis dioecesanis Portalegrensibus litteras dimissoriales concesserint ut ordines minores a quibusdam abbatibus monasteriorum sancti Benedicti seu Cisterciensium Ordinis in dioecesi Portalegrensi consistentium suscipere possent, concessâ pariter eisdem abbatibus facultate minores ordines huiusmodi conferendi non solum dioecesanis Portalegrensibus, sed etiam quibusvis aliis, tam secularibus quam regularibus, qui litteras dimissoriales ab habentibus potestatem ad eas concedendas secum ferrent; quinimo iidem exponentes facultatem quaque concesserint memoratis abbatibus administrandi sacramentum confirmationis omnibus qui eo indigerent; aliqui tamen ex capitularibus non fuerint eiusdem sententiae, immo illis contradicentibus concessa fuerit dicta facultas; exorta inter hos et reliquos capitulares non mediocri controversiâ circa potestatem abbatum, et consequenter circa id quod agendum esset circa iam ordinatos, habitoque super his ad hanc Sanctam Sedem apostolicam recursu: congregatio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. car-

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

dinalium concilii Tridentini interpretum per decretum die xxvi iunii MDCLXV, iussu et cum approbatione felicis recordationis Alexandri Papae VII praedecessoris nostri editum, censuit dictos abbates nullis sibi non subditis potuisse tales ordines conferre; promotos autem ab illis non indigere aliâ collatione dictorum ordinum; sed absolute et dispensatione, sive rehabilitatione ab eadem Sede Apostolica obtinenda, huiusmodi vero abbates non potuisse conferre sacramentum confirmationis, et ab illis confirmatos indigere nova confirmatione, et aliâ prout in dicto decreto uberius dicitur contineri.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, fere innumeri sint qui fuerunt ordinati a dictis abbatibus et deinde ad sacros ordines bona fide promoti, qui hodie, non quidem in contemptum clavium, altari deserviunt et beneficia parochialia, canonicatus et pensiones possident; difficillimum vero vel moraliter impossibile sit singulos pro absolute et rehabilitatione ad Sedem Apostolicam recurrere: nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut tam sibi quam praefatis subditis dioecesanis Portalegrensibus ad minores ordines ut praefertur promotis in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur, illos specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis, praeterquam praemissorum, occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum

Postulatio.

Provisio Pontificia.

Tam ordinatos quam ordinandos a censuris incursis absolvi mandata.

¹ Particulam vel nos addimus (R. T.).

praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de memoratorum cardinalium consilio, et attento quod dicta sedes episcopalis Portalegrensis adhuc de praesenti vacat, discretioni tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, verificatis coram te precibus, praefatos omnes et singulos subditos dioecesanos Portalegrenses a supradictis abbatibus ad minores ordines promotos, ut praefertur, dictosque exponentes, si hoc a te humiliter petierint, imposita eis respective pro praemissis arbitrio tuo aliqua penitentia salutari, a censuris et poenis ecclesiasticis quibuslibet, quas propter eadem praemissa quovis modo incurrerunt, seu incurrisse dici, censi, vel praetendi possent respective, auctoritate nostra apostolica, pro tuo arbitrio et conscientia, gratis absolvas et totaliter liberes, dictasque poenas eis gratiose remittas et condones; ac cum ipsis omnibus et singulis super irregularitate, per eos, quia censuris huiusmodi propter praemissa innodati in suis respective ordinibus, non tamen in contemptum clavium, ministrarunt seu alias divinis se ingesserunt, quomodolibet contracta, ita ut illa et iisdem praemissis non obstantibus, dummodo nullum aliud canonicum eis obstet impedimentum, clericali characterem, quo alias rite fuerunt insigniti, illiusque privilegiis, ac susceptis per eos pariter alias rite minoribus et sacris etiam presbyteratus ordinibus uti, et, quatenus eos nondum susceperint, ad illos, si ad id idonei reperiantur, servatis alias servandis, promoveri, et promoti in illis etiam in altaris ministerio ministrare libere et licite possint et valeant, respective auctoritate et arbitrio praefatis dispenses, eosque et eorum quemlibet ad clericalis characteris et

ordinum huiusmodi exercitium adversus praemissa eadem auctoritate rehabilites.

§ 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostra et cancellariae apostolicae regula de promotis, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub anulo Piscatoris, die XII decembris MDCLXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 12 decembris 1667, anno I.

XL.

Confirmatio definitionum duorum capitulorum generalium congregationis Hispaniae monachorum Ordinis sancti Benedicti circa electiones intermedias ad abbatias, quae inter celebrationem unius et alterius capituli generalis vacant, factarum, cum decreto quod nullatenus mutari possint absque Sedis Apostolicae speciali facultate.

Clemens Papa IX.
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Nuper pro parte dilectorum filiorum monachorum congregationis Hispaniae Ordinis sancti Benedicti nobis expositum fuit, quod in capitulo generali dictae congregationis anno MDCLXI celebrato facta fuit definitio tenoris qui sequitur, videlicet: « Insuper capitulum generale decrevit electiones intermedias, contingentes inter capitulum et capitulum generale, fieri a reverendissimo patre nostro generali iuxta priorem et dispositam constitutionis ordinationem, quas a Summo Pontifice Paulo V con-

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

Derogat contrariis.

Referuntur definitiones capitulorum generalium.

firmatas tanquam ius regulare commune veneratur et servat, contrariasque huic constitutioni, auctoritate ordinaria et apostolica Urbani VIII, qua in hac parte fungi decrevit, irritas et inanes effecit; iterumque redivivam legem electionis disposuit taliter ut electio vacantis abbatiae fiat a reverendissimo patre generali simul cum abbate viciniore loco, ubi notitia vacantiae pervenerit, cum tribus etiam definitibus viciniore monasterio praedicti abbatis, qui cum ipsis vocem activam in supradicta obtinent electione, servata in omnibus et per omnia forma eligendi praescripta in nostra constitutione priori. Haec autem definitio non mutat neque tollit electiones intermedias collegiorum vel conventuum minorum, in quibus saltem tres vocales concurrunt: nam praedictae vacantiae ad reverendissimum patrem nostrum generalem unice et in solidum electio, sicut antea, pertinuit et pertinet sine concursu abbatis et definitorum. Et subinde aliud capitulum generale eiusdem congregationis, anno MDCLXV habitum, aliam definitionem in eadem materia fecit tenoris sequentis: « Item, attento quod in casu vacationis abbatiarum intermediarum contingit et ut plurimum necesse est prorogari electionem ob magnam distantiam qua absunt patres definitores, determinatum fuit ut pro electione dictarum abbatiarum votum habeant quatuor patres abbates propinquiores monasterio, ubi reverendissimus generalis fuerit de vacatione certioratus, cum declaratione quod in aequali distantia patres definitores patribus abbatibus praeferrantur. Et declaratur in aequali distantia extare definitorem qui octo tantum leucis plusquam abbas distat, et, absentibus a suis monasteriis patribus abbatibus, idem votum habere pro electione dictarum vacationum patres capitulares

dictorum proximiorum monasteriorum qui habeantur in antelationibus iuxta suos gradus. Expensae autem, quas fecerint patres definitores, a monasterio, cuius fuerint conventuales, usque ad aliud ubi fiet electio, incumbunt oneri congregationis, et, quae fiunt in monasterio ubi est facienda dicta electio, oneri monasterii cuius erit novus abbas eligendus. Et statuit sacra congregatio esse pro hoc puncto obtinendum Breve a Sua Sanctitate, interim vero observanda disposita per definitionem praeteriti capituli anni MDCLXI ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, observatio definitionum huiusmodi dictae congregationi perutilis futura sit, cupiantque propterea dicti exponentes primodictam definitionem, cum clausulis et declarationibus in secundodicta contentis, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communi; et, ne eadem definitiones unquam (etiam vigore privilegiorum eidem congregationi a Sede Apostolica, ut asseritur, concessorum, quibus cavere dicitur ut ipsi congregationi liceat propria statuta, etiam per Sedem Apostolicam praefatam confirmata, mutare et alterare, sine expressa et speciali eiusdem Sedis facultate, ac praesentium litterarum derogatione) mutari vel alterari valeant, a nobis ordinari: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de vene-

Supplicatio.

Pontifex confirmat definitiones praesentium.

rationem fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio (attentis narratis, visisque et diligenter per eosdem cardinales consideratis definitionibus factis in capitulis generalibus congregationis huiusmodi de annis MDCLXI et MDCLXV respective tenoris praesertim), easdem definitiones, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus, et perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari, et nullatenus mutari seu alterari absque dictae Sedis Apostolicae speciali facultate cum praesentium expressa derogatione, mandamus; salva tamen semper in praemissis auctoritate congregationis memoratorum cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, congregationis et Ordinis huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis haben-

tes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv decembris MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 15 decembris 1667, pontif. anno 1.

XLI.

Concedit licentiam abbatibus communis observantiae Ordinis Cisterciensis recipiendi novitios ad habitum et professionem, et noviter professos collocandi in monasteriis quae in ultimo capitulo generali pro novitiatibus et professoriis respective designata fuerunt; abbatibus vero monasteriorum Germaniae, Belgii, Poloniae, Aragoniae, Valentiae et Cataloniae eiusdem observantiae indulget ut novitios ad habitum et professionem ut supra admittere et noviter professos collocare possint in illis monasteriis in quibus actu degunt et aluntur vigintiquinque monachi.

Clemens Papa IX.
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Ordinis Cisterciensis, quod, cum per quasdam felices recordationis Alexandri Papae VII praedecessoris nostri in simili formâ Brevis die XIX aprilis MDCLXVI emanatas litteras pro reformatione generali dicti Ordinis prohibitum et interdictum fuerit omnibus abbatibus et superioribus monasteriorum communis observantiae sive in Gallia sive in aliis regnis et provinciis existentium eiusdem Ordinis, ne quem-

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

Expositio.

quam ad habitum suae religionis aut imposterum contra huiusmodi prohibitionem forsitan recipiendos ad professionem admitterent, donec designationes pro novitiatibus et professoriis in capitulo generali, in vim dictarum litterarum Cistercii celebrando, factae, et ad procuratorem generalem Ordinis huiusmodi transmissae, ac huic sanctae Sedi realiter et cum effectu exhibitae atque ab illâ approbatae fuissent; capitulum generale dicti Ordinis die IX maii proxime praeteriti et sequentibus, iuxta formam supradictarum litterarum celebratum, in eoque factae fuerunt designationes sequentes, videlicet:

In Burgundia et insulâ Franciae, pro novitiatu et professorio, Cistercium.

In Delphinatu, Bituricensi et Lugdunensi provinciis, pro novitiatu et professorio, monasterium de Firmitate.

Pro monasteriis Caroli loci¹, Noac, Quinciaci, Boniradii, Sigillarium, Rupium, Fontis Ioannis, Stratae et Calivoii, pro novitiatu et professorio, monasterium de Pontignaco.

In Campania et Picardia, pro novitiatu et professorio, monasterium de Claravalle.

In Lotharingia, pro novitiatu et professorio, monasterium de Morimundo.

In Occitania, pro novitiatu et professorio, monasterium de Grandi-Silva.

In provinciâ Ruthenensi et Provinciae, pro novitiatu et professorio, monasterium de Bonacumba.

In Arvenia, pro novitiatu et professorio, monasterium de Bonavalle.

In Burdegalensi et Pictaviensi provinciis, pro novitiatu et professorio, monasterium de Obatina.

Pro Andegavensi, Turonensi et Cenomanensi provinciis, pro novitiatu et professorio, monasterium de Claritate.

¹ Sic edit. Main. (A. T.).

In Normannia, pro novitiatu et professorio, monasterium de Bonoportu.

In Britannia, pro novitiatu et professorio, monasterium de Reliquiis.

Pro Calabria designatum fuit monasterium de Succursu pro novitiatu, et pro professorio monasterium de S. Ioanne in Flore.

Pro Sicilia designatum fuit monasterium de Raccomadia pro novitiatu, et pro professorio monasterium de Altofonte.

Pro Silesia designatum fuit monasterium Grissoviense pro novitiatu, et pro professorio Lubense.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dilecti filii abbates monasteriorum Germaniae, Belgii, Poloniae, Aragoniae, Valentiae et Cataloniae dicti Ordinis in propriis monasteriis novitiatus et professoria secundum regulam sibi continuari plurimum desiderant: nobis propterea praefatus procurator generalis etiam iam dictorum abbatum nomine humiliter supplicari fecit ut praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur, eosdem procuratorem generalem et abbates specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de congregationis nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium et dilectorum filiorum Romanae curiae prae-

¹ Praepositionem pro nos addimus heic et post (A. T.).

Supplicatio.

Annuit petitis Pontifex.

istorum super reformatione Ordinis Cisterciensis huiusmodi deputatis consilio, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus licentiam abbatibus communis observantiae eiusdem Ordinis recipiendi novitios ad habitum et professionem, et noviter professos collocandi in omnibus monasteriis quae in praedicto generali capitulo pro novitiis et professoris respective ut praefertur designata fuerunt, servatis tamen constitutionibus apostolicis ac dicti Ordinis statutis. Abbatibus vero monasteriorum Germaniae, Belgii, Poloniae, Aragoniae, Valentiae et Cataloniae eiusdem communis observantiae indulgemus, ut novitios ad habitum et professionem ut supra admittere, ac noviter professos collocare possint in illis monasteriis dumtaxat, in quibus actu degunt et aluntur saltem vigintiquinque monachi.

Decretum irritum.
 § 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel igooranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.
 § 6. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis et monasteriorum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; qui-

bus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter ex expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx decembris MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 20 decembris 1667, pontif. anno 1.

XLII.

Constitutio revocatoria exemptionum a vectigalibus, aliisque publicis oneribus.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.
 Paterna, quam de nostris et Apostolicae Sedis in temporalibus subditis gerimus, cura nos urget, ut, in gravissimis rerum difficultatibus, quibus camera nostra apostolica, ac communitates et universitates civitatum, terrarum et locorum nostrae et dictae Sedis ditionis temporalis propter multa onera antehac imposita premuntur, aliquod eis levamen (sublatis immunitatibus atque exemptionibus ab onerum publicorum supportatione per nonnullos Romanos Pontifices praedecessores nostros et Sedem praedictam, ac forsao illius de latere legatos, aliosque earundem Sedis

et camerae officiales et ministros, ad importunas supplicantium preces et alias quomodolibet concessis, quae, dum aliquibus, iisque ut plurimum locupletioribus favent, in ceterorum et quidem plerumque pauperiorum detrimentum vergunt, eorumque inopiam praegravant) adferre satagamus, sicut publicae utilitati atque aequitati et iustitiae rationi consentaneum esse in Domino arbitramur.

Revocatio de qua in rubrica.
 § 1. Itaque, camerae ac communitatum et universitatum, subditorumque nostrorum praedictorum indeunitati et levamento, quantum nobis ex alto conceditur, aequae principaliter consulere cupientes, ac felicitis recordationis Sixti V, Pauli etiam V, Urbani VIII, Innocentii X et Alexandri VII, aliorumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, qui constitutiones similium exemptionum et immunitatum revocatorias ediderunt, vestigiis inhaerentes, necnon quarumcumque concessionum, immunitatum et exemptionum huiusmodi, litterarum apostolicarum sub plumbo ac in simili forma Brevis, cecularum motus proprii, et chirographorum cuiusvis Romani Pontificis praedecessoris nostri manu subscriptorum, ac aliarum litterarum et scripturarum desuper quomodolibet emanatarum tenores, etiam veriores, et datas ac occasiones, et alia etiam speciali ac individua expressione digna, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et verbatim insertis respective habentes, motu proprio, non ad cuiusquam nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione omnes et quascumque exemptiones et immunitates a solutione subsidii triennalis, necnon quarti illi adiuncti,

quatuordecim carnis, taxarum equorum, talliarum, censuum, archivii, fogliettae, triremium, utensilium, dohanarum, gabellarum, taxae portus Aconae, quatuordecim, tractarum, pedagiorum, vectigalium, collectarum, exactionum, et quorumlibet onerum et munerum, personalium, realium et mixtorum, ordinariorum et extraordinariorum, solitrum et insolitorum, camerarum quorumcumque, ac etiam eorum, quae, per communitates et universitates, directe vel indirecte, pro eorumdem onerum camerarum solutione, publicorumque munerum supportatione, ac pro viis et pontibus construendis, instaurandis, muniendis et manutenuendis, aliisque indigentis et usibus quibuscumque tam camerae quam communitatum et universitatum praedictarum, seu alias, indicta et imposita ac exigi solita sunt, necnon ab obligatione recipiendi et hospitandi milites et Sedis praedictae officiales, barigellos, exequutores, aliosque iustitiae ministros, eisque utensilia et alia necessaria subministrandi, per Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac eandem Sedem Apostolicam, et quovis Sedis et camerae praedictarum officiales et ministros, quacumque auctoritate et potestate fungentes, etiam S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, etiam cameraribus, ceterosque etiam speciali nota et expressione dignos ac specialem ad id facultatem habentes, quibusvis communitatibus, universitatibus, civitatibus, terris, oppidis et locis ditionis temporalis S. R. E. praedictae, ac etiam quibuscumque feudatariis, censuariis, dominis locorum, familiis nobilibus, baronibus, comitibus, marchionibus, ducibus, principibus, et aliis cuiusvis status, gradus, conditionis et praeminentiae existentibus, ac quavis dignitate et auctoritate praedictis, etiam cardinalatus

honore fulgentibus, qui castra et iurisdictiones intra limites dictae ditionis temporalis S. R. E. possident, etiam qui nihil ratione castrorum et iurisdictionum huiusmodi Sedi praedictae annuatim seu alias persolvunt, et tam in colis, quam extraneis et forensibus, bona stabilia seu mobilia vel se moventia habentibus et tenentibus seu possidentibus, omniumque supradictorum colonis et laboratoribus, etiam in recompensam laborum, damnorum passorum, expensarum vel meritorum, seu illorum intuitu et contemplatione, ac ex alia quacunque quantumvis favorabili ac urgentissima et de necessitate specialiter exprimens causa, sub quibuscumque verborum formis et expressionibus, etiamsi in appaltuum et locationum camerarum instrumentis promissum et cautum sit eas observari debere, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, et alias quomodocumque et qualitercumque, in genere vel in specie, ad vitam, vel ad tempus, sive in perpetuum concessas et datas, ac pluries et iteratis vicibus confirmatas, approbatas, revalidatas et innovatas, et inde etiam iudicis auctoritate sequuta quaecumque, necnon quasvis litteras etiam apostolicas sub plumbo vel in simili forma Brevis, motusproprii cedulas, chirographa et scripturas huiusmodi, ex nunc perpetuo revocamus, cassamus, tollimus, abrogamus, irritamus, abolemus et annullamus, viribusque et effectu penitus ac omnino evacuamus, ac revocata, cassata, sublata et abrogata, irritata et abolita et annullata, viribusque et effectu penitus ac omnino vacua esse, nec ulli prorsus in petitorio aut possessorio, etiam summarissimo, contra praesentium litterarum tenorem et dispositionem suffragari posse, sed prae-

dictos omnes et singulos exemptos ad omnium et singulorum onerum praedictorum solutionem et supportationem pro rata eos tangente imposterum realiter et cum effectu teneri in omnibus et per omnia perinde ac si dictae exemptiones et immunitates eis nullatenus concessae fuissent, nec litterae ac cedulae motusproprii, chirographa et scripturae huiusmodi unquam emanassent, motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine praedictis, decernimus, statuimus et declaramus.

§ 2. Praeterea omnia et quaecumque privilegia et indulta, personis ecclesiasticis, tam secularibus quam cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, ac Societatis Iesu regularibus, super similibus immunitatibus et exemptionibus per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros concessa, ad limites iuris communis, motu, scientia, deliberatione, potestatis plenitudine, et tenore praedictis, reducimus: illa vero quae nonnullis collegiis in alma Urbe nostra existentibus per dilectos filios clericos regulares dictae Societatis Iesu sive alios quoscumque administrari consuetis similiter a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris concessa fuerunt, quoad victum et vestitum dumtaxat, non autem, ut vulgo dicitur, a fundaco et magazenq, prout antehac observatum fuit, suffragari volumus et decernimus.

§ 3. Ae demum similia privilegia et indulta nepotibus et aliis consanguineis vel affinibus quorumcumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum pro tempore viventium ab illis respective concessa itidem revocamus et abolemus, ac revocata et abolita esse ac censi debere volumus et statuimus; declarantes illa nemini eorumdem nepotum sive consanguineorum vel affinium a die nostrae ad summi apostolatus apicem as-

Privilegia ecclesiastica quomodo intelligenda explicat.

Privilegia nepotibus praedecessorum data revocant.

sumptionis suffragari posse et debere, seu potuisse ac debuisse.

Immunes declarat.

§ 4. Per praemissa autem non intendimus revocare exemptiones et immunitates quibuscumque personis ecclesiasticis tam secularibus quam regularibus de iure competentes, neque thesaurariis, appaltatoribus et conductoribus bonorum, introituum et iurium dictae camerae nostrae ab ipsa camera, seu aliis illius nomine, in appaltuum et locationum instrumentis et illorum ratione ex contractu tituloque vere oneroso concessas; ac insuper a revocationibus et aliis supradictis excipimus et exceptas esse volumus et declaramus immunitates et exemptiones quibusvis universitatibus et personis datas et concessas in vim contractus ex causa vere onerosae, videlicet congruae et effectualis pecuniarum solutionis, et non alias, eidem camerae apostolicae vel ipsis communitatibus legitime factae, vel ex aliis rationabilibus causis per nos cognoscendis et approbandis, ac etiam declarandis, quas omnes causas onerosas non nisi legitimas ac licitas et honestas, prout de iure, approbare intendimus.

§ 5. Et propterea quicumque illas obtinent, eas in dicta camera, citato dilecto filio ipsius camerae commissario generali, verificare et in ipsa camera examinari et admitti facere teneantur, etiamsi concessionem earundem immunitatum et exemptionum ac litterae, cedulae motusproprii, chirographa et aliae scripturae desuper emanatae et emanatae alias in camera praedicta admissae et admissae, ac in illa eiusque libris registratae et registratae fuerint et sint: quatenus tamen causae onerosae huiusmodi pro vere onerosis et legitimis, ut supra, alias in eadem camera verificatae et approbatae ac praevia iudiciali discussione non sint legitimae habitae: quo casu ad indica-

tionem tantum, non autem ad aliam verificationem eosdem obtinentes teneri volumus; interim vero, quamdiu non fuerint verificatae, minime suffragari et praesentis revocationis effectum retardare non posse declaramus.

§ 6. Praeterea nostrae intentionis non est sub revocationibus et aliis supradictis comprehendere immunitates et exemptiones eiusdem S. R. E. cardinalibus ratione dignitatis cardinalatus, nec non camerae praedictae clericis praesidentibus aliisque camerarum qui in eadem camera sederunt et sedent, concedi seu admitti solitas; nec illas, quibus praelati et officiales Romanae curiae, ac praelati domestici, cubicularii secreti, ac secretarii et alii familiares et continui commensales nostri, et Romani Pontificis pro tempore viventis, in rotulo descripti, gaudent et gaudere consueverunt, neque illas ob numerum duodecim filiorum a praedecessoribus nostris et aliis supra expressis concessas, quas tamen ad terminos constitutionis recolendae memoriae Pii IV praedecessoris pariter nostri, et aliarum constitutionum apostolicarum super similibus exemptionum declaratione editarum, et ad illas tantum, et pro eo tempore et personis, ac eo modo et forma, quibus de iure communi illis competunt, ac alias iuxta ipsius iuris communis ac supradictarum et aliarum constitutionum apostolicarum dispositionem reducimus, neque aliter quam ut praefertur sive in possessorio sive in petitorio suffragari volumus et decernimus.

§ 7. Ceterum appaltatoribus, thesaurariis depositariis, commissariis, executoribus et ceteris agentibus et ministris dictae camerae ac communitatum et universitatum praedictarum, earundem serie praesentium, districtius inhibemus, ne, contra ipsarum praesentium dispo-

Excipit cardinales et alios officiales.

Exemptiones cardinalium et aliorum officialium ad terminos constitutionis reducunt.

sitionem, immunitates, exemptiones, nisi ut supra exceptas, ac eas quas ex causâ vere onerosâ concessas in camerâ prædictâ ut præfertur admitti contigerit, ullatenus admittant; et, si secus fecerint, id homini eorum in suis computis seu rationibus per eandem cameram admitti volumus, sed eorum damno cessurum esse declaramus.

Lites pendent
ad se avo-
cat. § 8. Postremo lites quaslibet occasione privilegiorum ac indultorum necnon immunitatum et exemptionum huiusmodi quomodolibet suscitatas, et in quibusvis tribunalibus pendentes (illarum omnium et singularum statum et merita, nominaque et cognomina iudicium et colligantium quorumvis, etiam speciali mentione dignorum, et alia etiam de necessitate specialiter exprimenda, praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes), a quibuscumque tribunalibus huiusmodi ad nos eandem serie praesentium avocamus, illasque penitus et omnino perpetuo supprimimus et extinguimus, et pro suppressis et extinctis haberi volumus et declaramus, ac partibus perpetuum desuper silentium imponimus.

Supradictis
rebus ad ill. § 9. Decernentes praesentes litteras, ac omnia et singula in illis contenta, etiam ex eo quod quicumque in praemissis sive eorum aliquo interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, aut ad ea vocati et auditi, seu causae, propter quas ipsae praesentes emanarunt, adductae, verificatae seu aliâs sufficienter aut etiam ullatenus iustificatae non fuerint, aut aliâ quavis quantumlibet legitimâ, piâ, iuridicâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu, occasione et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, nullitatis aut invaliditatis

vicio, seu intentionis nostrae vel quorumvis interesse habentium consensus, aut alio quovis quantumvis magno et substantiali ac inexcogitato defectu notari, impugnari, invalidari, restringi, retractari, in ius vel controversiam revocari, suspendi, limitari, aut ad terminos iuris reduci, seu¹ adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari, aut impetrato, seu etiam motu simili concessio, quempiam in iudicio vel extra illud uti sen se iuvare posse, neque easdem praesentes sub quibusvis similium vel dissimilium constitutionum ac revocationum et ordinationum revocationibus, suspensionibus, limitationibus et aliis contrariis dispositionibus pro tempore quomodolibet factis comprehendi aut comprehensas censi, sed semper ab illis exceptas, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac etiam sub posteriori datâ, quatenus opus sit, de novo concessas, perpetuoque validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat et quandocumque spectabit, inviolabiliter observari;

§ 10. Sicque in praemissis per quoscumque iudices et commissarios, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et quosvis Sedis et camerae praedictarum officiales et ministros, et alios quoscumque quavis auctoritate et potestate fungentes, nunc et pro tempore existentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si

¹ Edit. Main. legit sed pro seu (R. T.).

secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Executores
deputat. § 11. Quocirca dilectis filiis nostro ac S. R. E. praedictae camerae sen procamerario, necnon vicecamerario, thesaurario, ac clericis praesidentibus, commissario, et aliis camerae praedictae officialibus, ad quos spectat, praecipimus et mandamus ut praesentem nostram constitutionem et in eâ contenta quaecumque in omnibus et singulis firmiter et inviolabiliter observent et faciant ab aliis observari.

Derogat con-
traria. § 12. Non obstantibus supradictarum litem pendentia, aliisque omnibus et singulis praemissis, necnon nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non tollendo iure quaesito, ac, quatenus opus sit, praedicti Pii praedecessoris de gratiis quaecumque interesse dietae camerae concernentibus in eadem camerâ praesentandis et registrandis, ita ut praesentes in eâ praesentari aut registrari nunquam necesse sit, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, concessionibus, immunitatibus, exemptionibus, elirographis, eedulis motuumproprium, et aliis scripturis et litteris etiam apostolicis praedictis, et quibusvis aliis etiam ut praefertur qualificatis ac speciali notâ et mentione dignis, etiamsi nominatim essent exprimendi, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis etiam inexcogitabilibus

et necessario exprimendis, etiam contractus iurati cum camera nostra apostolica initi et camerâli obligatione vallati, et quovis alio robore et cautela firmatis, editis seu factis, ac aliâs quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et pluries innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi in eis caveatur expresse quod nullo unquam tempore sub similium vel dissimilium exemptionum et immunitatum revocationibus, abrogationibus, annullationibus, aut aliis quibuslibet contrariis dispositionibus et constitutionibus pro tempore edendis comprehendantur, sed semper ab illis excepta, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum eumque validissimum statum restituta, reposita et reintegrata, ac etiam sub posteriori datâ per quascumque personas eligendâ de novo concessa sint et esse censeantur, necnon pro sufficienti eorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio faciendâ aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis, insertis ac servatis respective habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Publicari lu-
bet. § 13. Ut autem eadem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus et auctoritate apostolica decernimus illas ad valvas basilicae Principis Apostolorum et cancellariae apostolicae ac in acie campi Florae de Urbe per aliquem ex cursoribus nostris publicari, ac illarum exempla ibidem

affera relinqui, quae sic publicatae omnes et singulos quos concernunt, perinde efficiant et arceant, ac si illorum unicuique personaliter notificatae et intimatae fuissent; utque earundem praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx decembris MDCLXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 20 decembris 1667, pontif. anno I.

XLIII.

Confirmatio litterarum diversorum Romanorum Pontificum super investituris principatus Masserani et comitatus Crepacorii.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Constantis et eximiae devotionis affectus, quo nos et Romanam dilectus filius nobilis vir Franciscus Ludovisus Ferrerius Fliscus, modernus princeps Masserani et marchio Crepacorii, Verceilensis diocesis, reveretur Ecclesiam, promeretur ut his quae pro eius utilitate, commodo et tranquillitate concessa fuerunt, quo firmiter persistant, apostolici muniminis praesidium impartiamur.

Expositio.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dictus Franciscus Ludovicus quod alias felicitis recordationis Paulus Papa III praedecessor noster comitatum Masserani dictae diocesis (quem quondam Philibertus etiam Ferrerius Fliscus ab eo-

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

dem praedecessore et cameram apostolicam in feudum recognoscebat) in perpetuum et nobilem marchionatum, cum iurisdictione, imperio et gladii potestate, privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, libertatibus, praecellentibus, praerogativis, indultis, gratiis, signis quoque et insigniis aliis perpetuis nobilibus marchionibus tam in specie quam in genere concedi solitis, et quibus alii marchiones perpetui et nobiles eorumque marchionatus de iure vel consuetudine aut alias quomodolibet utebantur, potiebantur et gaudebant, ac uti, potiri et gaudere poterant quomodolibet in futurum, pro ipso Philiberto, quamdiu in humanis ageret, et quondam Besso ipsius Philiberti primogenito, et sic de cetero de primogenito in primogenitum, et, illis deficientibus, pro secundogenito et eius primogenito ac successoribus primogenitis, motu proprio, et ex eius certa scientia, erexit et instituit, ac perpetui et nobilis marchionatus nomine et titulo decoravit, Philibertumque et Bessum ac successores praedictos in perpetuos marchiones Masserani creavit, ac eis et pro tempore existenti marchioni huiusmodi, quod iurisdictione, imperio et gladii potestate, necnon privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, libertatibus, praecellentibus, praerogativis, indultis et gratiis, signisque et insigniis praedictis, necnon facultate cudendi et cudi faciendi monetas, modis et formis tunc expressis, uti, potiri et gaudere, ac alia per alios marchiones in eorum marchionatibus fieri solita, ut praefertur, facere et exercere libere et licite valerent, concessit et indulsit; ac deinde, ex certis aliis tunc expressis causis, Crepacorii, Quirini, Flechiae et Rino castra, terras seu loca dictae diocesis in feudum a dicta Sede teneri solita, cum omnibus illorum ter-

rioribus, districtibus, villis, vassallis, hominibus, incolis et habitatoribus, fortaliis, franchitiis et bomagiis, aliisque iuribus et pertinentiis, ac omnimoda, alta, bassa, civili et criminali iurisdictionibus, mero et mixto imperio, ac gladii et necis potestate, aliisque honoribus, oneribus, salariis et regalibus consuetis, quatenus ad praedecessorem et Sedem praedictam ac cameram apostolicam spectarent, Philibertus tunc marchioni, quamdiu in humanis ageret, et deinde Besso et dicto Francisco Philiberto eiusdem Bessi primogenito (ita quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus de primogenito in primogenitum, masculinum tantum et de legitimo matrimonio procreatum, transiret, ac, primogenito deficiente, secundogenitus, ut praefertur, etiam in castris, terris et locis huiusmodi succederet) in feudum nobile, honorificum et antiquum pro annuo censu unius crateris argentei ponderis unius librae dictae camerae in vigilia seu festo beatorum Petri et Pauli apostolorum in Urbe solvendo, et alias certis modo et forma tunc expressis, concessit et assignavit, ac terras et loca huiusmodi cum praedicto marchionatu, prout antea etiam comitatus Masserani erat, reintegravit, illaque ad Philibertum et Bessum marchionem eorumque futuros successores praedictos transtulit, et de illis etiam investivit; erectionemque, investituram, concessionem, reintegrationem et translationem huiusmodi pie memoriae Iulius III, Paulus IV, Pius etiam IV, Pius V, Gregorius XV et Sixtus V Romani Pontifices etiam praedecessores nostri per suas desuper confectas litteras respective confirmaverunt et approbaverunt, ipsique Pius IV et Pius V potiori pro cautela castra, terras et loca praedicta Besso marchioni, eiusque descendenti-
bus masculis praedictis, et idem Sixtus V

etiam quondam Francisco Philiberto, modo et forma praemissis, concesserunt et assignaverunt; et, cum Crepacorii et comitatus pertinentiarum praefatarum bonae memoriae Emanuel Philibertus Sabaudiae dux et Pedemontium princeps possessionem diu occupasset, iuribus ipsius Francisci Philiberti et suorum antecessorum praedictorum visis et cognitis, Gregorii XV praedecessoris praedicti assensu et beneplacito accedente, illam dicto Besso marchioni dimisit et relaxavit; cumque, ratione dicti marchionatus Masserani, ipse Franciscus Philibertus censum unius accipitris singulo biennio camerae praescriptae solvere solitus esset, idem Sixtus praedecessor censum accipitris huiusmodi in decem ducatos auri dictae camerae singulis annis eidem camerae apostolicae per eundem Franciscum Philibertum et successores praedictos persolvendos commutavit, illosque ab ulteriori solutione dicti accipitris perpetuo liberavit; omnia vero et singula praemissa felicitis etiam recordationis Clementis VIII et Urbani VIII Romani Pontifices similiter praedecessores nostri approbarunt et confirmarunt, prout in singulis dictorum praedecessorum litteris continetur.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Franciscus Ludovicus praedictum annum censum decem ducatorum auri de camera et crateris argentei ponderis unius librae camerae praedictae persolverit et in futurum solvere paratus sit, et firmiora illa existant quae saepius a Sede praedicta confirmantur et approbantur: cupit propterea dictus Franciscus Ludovicus Ferrerius Fliscus princeps singulis litteris Pauli III, ac Iulii III, Pauli IV, Pii V, Gregorii XIII, Sixti V, Clementis VIII et Urbani VIII praedecessorum huiusmodi, omnibusque aliis et singulis praemissis,

Postulat confirmatio Pontificis.

nostrum et dictae apostolicae firmitatis rebus adici, sibi et successoribus praedictis in praemissis provideri. Quare nobis humiliter supplicari fecit dictus Franciscus Ludovicus quatenus sibi in eisdem praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Confirmat
Pontifex.

§ 3. Nos igitur, singularum litterarum investiturarum et praemissorum omnium et singulorum etiam veriores et totos tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, dictumque Franciscum Ludovicum specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, singulas praedictas litteras Pauli III, Iulii III, Pauli IV, Pii IV, Pii V, Gregorii XIII, Sixti V, Clementis VIII et Urbani VIII praedecessorum praedictorum, ac omnia et singula in eisdem litteris contenta et inde secuta quaecumque, licita tamen et honesta, omnesque et singulas investituras praedictas, marchionatum Masserani et comitatum Crepacorii concernentia, sine tamen Sedis et Camerae Apostolicae praeiudicio (ita quod nullum novum ius dicto Francisco Ludovico Ferrerio Flisco moderno principi Masserani et marchioni Crepacorii, nec eiusdem principis primogenito, aut cuiuscumque alteri, per praesentes accrescat, nec quicquam de iuribus Sedis et camerae earundem etiam contra litteras piaemoriae Pii Papae V de non infendendis et alienandis rebus Ecclesiae et aliorum Romanorum Pontificum ac etiam nostris decedat, verum omnia in statu, in quo erant ante praesentem confirmationem, remaneant), apostolica auctoritate, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, ac illis plenarie et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiecit.

† Videtur legendi decidat vel decrescat (n. t.).

§ 4. Non obstantibus praemissis, nec non camerae apostolicae, marchionatusque et principatus, ac comitatus, villarumque praedictarum, iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, usibus et naturis, ac legibus etiam imperialibus, privilegiis quoque, inductis et litteris apostolicis, illis eorumque superioribus et personis ac quibusvis aliis, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam vim contractus et statuti etiam perpetui seu legis inducentibus, etiam motu proprio, ac ex certa scientia, et de apostolicae potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, et aliis quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis, ac imposterum concedendis et approbandis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv decembris MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 24 decembris 1667, pontif. anno 1.

XLIV.

Confirmatio patentium generalis Ordinis Eremitarum sancti Augustini circa

Derogat contrariis.

prioratus Indorum provinciae Peruntinae, cum diversis ordinationibus¹.

Clemens Papa IX.
ad futuram rei memoriam.

Expositio.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Dominicus a Cisuentes, frater et procurator provinciae Peruntinae Ordinis Eremitarum sancti Augustini, quod dilectus filius Hieronymus Valvasorius prior generalis dicti Ordinis (in vim commissionis sibi a congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita datae) circa prioratus Indorum et domorum dictae provinciae, in quibus fratres doctores et sacramentorum administratores degunt, in pristinum statum restituendos, necnon vocis activae suffragiique in capitulis provincialibus provinciae huiusmodi praerogativam prioribus prioratum sive domorum huiusmodi competentem sive tribuendam, certumque numerum fratrum conventualium cuilibet ex prioratibus seu domibus praedictis assignandum, nonnulla aequitati atque iustitiae consona, prosperoque prioratum seu domorum huiusmodi statui ac provinciae praefatae regimini profutura, statuit et ordinavit per suas patentes litteras desuper emanatas tenoris qui sequitur, videlicet:

Decretum
prioris
genera-
lis.

« Magister frater Valvasorius, Mediolanensis, totius Ordinis Eremitarum sancti Augustini prior generalis, licet indignus, venerabilibus et dilectis in Christo patribus et fratribus provinciae nostrae Peruntinae, eiusdem Ordinis ac voti, salutem.

Sicuti nullus hominum opus aliquod aggreditur, quin ad illud pertractandum ab optato fine impellatur; ita nemo ad operandum dexteram suam extendit,

1 Ex Regest. in Secr. Brev.

Bull. Rom. — Vol. XVII.

79

quin spe propositi praemii alliciat. Mirandum igitur nostros in Indiis doctores, qui diuturno labore animas Christo lucrantur, vel iam lucratas instruant in catholicae fidei documentis, continuo in vinea Domini laborare nullum reportantes praemium ab hominibus; quinimo mirandum magis est, quod, etiam privati nomine et munere prioratus in domibus in quibus aut sparsim aut collectim degunt, et quandoque etiam facultate suum ferendi suffragium in capitulis provincialibus, non solum non defecerint in laboribus, sed alacriori animo magis in dies animas Christo acquirant. Quocirca tot laborum consideratione permotus reverendus pater lector frater Dominicus de Cisuentes, ut operarii in vinea Domini alliciantur, et de bonis operibus aliquod praemium reportent, porrexit² sacrae congregationi eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae infrascriptum supplicem libellum tenoris sequentis:

« Eminentissimi et reverendissimi Domini. Exponit humiliter EE. VV. devotus orator frater Dominicus a Cisuentes, procurator generalis provinciae Peruntinae Ordinis Eremitarum sancti Augustini, quod in dicta provincia ab eius primordio et fundatione fuerunt aliqui prioratus Indorum sive aliquarum domorum, ubi manent doctores et sacramentorum administratores, qui quidem prius, et priores illorum, dederunt suffragium omnibus capitulis provincialibus, sicut ceteri priores provinciae, praeter in capitulis de annis MDCLIX et MDCLXV celebratis non habuerunt vocem activam vigore cuiusdam decreti auctoritate apostolica pro visitatione emanati a bonae memoriae P. Luchino de tempore

1 Edit. Main. legit catholica (n. t.).

2 Edit. Main. legit porrexit (n. t.).

in generalibus, in quo decreto ubi-
 gavit quendam numerum praesentium
 conventuum ad hoc ut huiusmodi do-
 mus, vel priores eius, gauderent privi-
 legiis ac iuribus prioratus, et in conse-
 quens possent suffragium ferre in capi-
 tulis. Verum, quia praedictum decretum
 valde praesudicat iuri acquisito et pos-
 sessioni ipsorum provinciae, praecipue
 quia, ob defectum et omissionem pro-
 vincialis immediate praeteriti, non fue-
 runt assignati huiusmodi conventuales
 in praedictis domibus ad formam praedi-
 cti decreti; ideo orator nomine suae
 provinciae supplicat humiliter EE. VV.
 ut dignentur committere patri generali
 Ordinis ut restituat dictas domus ad
 titulum prioratus, itant earum priores
 in futurum gaudeant, sicut antea gau-
 debant, omnibus iuribus, praerogativis
 et exemptionibus prioratus, praecipiendo
 simul omnibus provincialibus quod per-
 petuis futuris temporibus assignent nu-
 merum conventualium in dictis domibus
 iuxta decretum patris Luchini; ut sic
 operarii in vinea Domini praemium re-
 portent pro eorum laboribus. Quas De-
 us, etc. »

Decretum sa-
 crae congrega-
 tionis.

Cui a sacra congregatione praefata,
 precibus oratoris humaniter annuente,
 emanavit sequens decretum, videlicet:
 « Sacra congregatio eminentissimorum
 sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium
 negotiis et consultationibus episcoporum
 et regularium praeposita, attentis narra-
 tis, censuit committendum, prout prae-
 senti decreto committit, priori generali
 Ordinis huiusmodi ut super expositis,
 utendo suis iure et facultatibus, mandet
 praefatis domibus seu prioratibus assi-
 gnari numerum fratrum ab olim priore
 generali Luchino praefixum ad effectum
 ut priores ipsarum domorum seu prio-
 ratus suffragium in capitulis ferre va-

1 Aptius lege earum (n. 7.).

lant, sicut ceteri priores. Romae, 11
 decembris 1667.

M. cardinalis Gualterus.

E. episcopo Camerino. secr. »

Ideo nos, auctoritate nobis tradita ut
 supra ab eadem sacra congregatione,
 tenore praesentium decernimus prae-
 memoratos in supplici libello prioratus
 Indorum, sive nomine conventus sive
 domus et doctrinae nomine indicentur
 loca, ubi nostri doctrinatores commo-
 rantur et degunt, ad pristinum rigorem
 restituenda, praecipimus ut, nulla inter-
 posita mora, restituantur. Volentes ut
 praedictorum prioratum sive praefata-
 rum domorum et doctrinarum praepositi
 vocentur priores, et in capitulis provin-
 cialibus nostrae provinciae Peruntinae
 vocem habeant activam suamque suffra-
 gium ferant. Mandantes insuper reve-
 rendo patri provinciali, aut privato cui-
 libet, ex iis domibus seu doctrinis et
 prioratibus tres praeter priorem assi-
 gnent conventuales, qui priori subdantur
 iuxta decretum 2 § de bono regimine re-
 verendissimi praedecessoris nostri Pauli
 olim generalis Luchini, qui una cum
 priore ibidem in eadem domo seu prio-
 ratu aut in eodem territorio (si domus
 aut prioratus non habeant sufficientes
 introitus ad congruam illorum sustenta-
 tionem) vivant et commorentur. Cete-
 rum autem, si non in eadem domo, sed
 in eodem territorio sparsim eos degere
 contingat, volumus et praecipimus ut
 in aliquibus diebus anni, aut festis sal-
 tem solemnioribus, subditi teneantur
 adire superiorem, ita ut omnes simul
 conveniant et congregentur in unum.
 Huiusmodi autem determinationem et
 distributionem conventualium pro sin-
 gula domo aut prioratu, a patre provin-
 ciali vel definitorio factam, volumus per
 provinciam palam fieri et publicari, ut
 omnibus innotescat. Quae quidem omnia,

Prosequitur
 decretum prio-
 ris generalis.

ut supra, auctoritate nobis demandata
 a sacra congregatione statuta et de-
 creta, praecipimus reverendo patri pro-
 vinciali, prioribus definitorii, seu pro-
 vincialis, seu privati, ceterisque omni-
 bus nobis inferioribus, cuiuscumque
 gradus, officii, conditionis et auctoritatis
 existentibus, in meritum salutaris obe-
 dientiae, necnon sub rebellionis nostrae
 et excommunicationis maioris, quam hac
 una pro trina canonica monitione prae-
 missa in his scriptis licet inviti ferimus,
 ipso facto incurrendis poenis, ut obser-
 vent ad unguem, et debitae executioni
 quantocius mandent. Non obstantibus
 praedicti reverendissimi Luchini aut al-
 terius reverendissimi praedecessoris nos-
 tri super hoc quomodocumque emanatis
 decretis. Datum Romae in conventu no-
 stro S. Augustini de Urbe, die 11 decem-
 bris MDCLXVII.

Fr. Hieronymus Valvasorius, generalis
 indignus. Nostri muneris firmatae sigillo.
 Loco † sigilli. Magister frater Franciscus
 Maria Ferragotta, secretarius Ordinis ».

Confirmatio
 Pontificis.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expo-
 sitio subiungebat, dictus Dominicus prae-
 missa, quo firmiter subsistant et serventur
 exactius, apostolicae confirmationis nos-
 trae patrocinio communiri summopere
 desideret: nos, ipsum Dominicum spe-
 cialibus favoribus et gratis prosequi
 volentes, et a quibusvis excommunica-
 tionis, suspensionis et interdicti, aliis-
 que ecclesiasticis sententiis, censuris et
 poenis, a iure vel ab homine, quavis
 occasione vel causa latis, si quibus quo-
 modolibet innodatus existit, ad effectum
 praesentium dumtaxat consequendum, ha-
 rum serie absolventes et absolutum fore
 censentes, supplicationibus eius nomine
 nobis super hoc humiliter porrectis in-
 clinati, praesertim Hieronymi prioris
 generalis litteras patentes, cum omnibus
 et singulis in eis contentis, auctoritate

apostolica, tenore praesentium, confir-
 mamus et approbamus, illisque inviola-
 bilis apostolicae firmitatis robur adfici-
 mus, ac omnes et singulos iuris et facti
 defectus, si qui desuper quomodolibet
 intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes lit-
 teras semper firmas, validas et effica-
 ces existere et fore, suosque plenarios
 et integros effectus sortiri et obtinere,
 ac illis, ad quos spectat et pro tempore
 spectabit, plenissimo suffragari, et ab
 eis respective inviolabiliter observari,
 sicque in praemissis per quoscumque
 iudices ordinarios et delegatos, etiam
 causarum palatii apostolici auditores,
 iudicari et definiri debere, ac irritum
 et inane si secus super his a quoquam,
 quavis auctoritate, scienter vel ignoran-
 ter, contigerit attentari.

Decretum Ir-
 ritans.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac
 constitutionibus et ordinationibus apo-
 stolicis, necnon, quatenus opus sit, Or-
 dinis et provinciae huiusmodi, etiam
 iuramento, confirmatione apostolica, vel
 quavis firmitate alia roboratis, statutis
 et consuetudinibus, privilegiis quoque,
 indultis et litteris apostolicis in contra-
 rium praemissorum quomodolibet con-
 cessis, confirmatis et innovatis; quibus
 omnibus et singulis, illorum tenores
 praesentibus pro plene et sufficienter
 expressis, ac de verbo ad verbum insertis
 habentes, illis aliis in suo robore perman-
 suris, ad praemissorum effectum, hac
 vice dumtaxat, specialiter et expresse
 derogamus; ceterisque contrariis qui-
 buscumque.

Derogatio
 contrariis.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-
 iorem, sub annulo Piscatoris, die XIII
 ianuarii MDCLXVIII, pontificatus nostri
 anno I.

Dat. die 13 ianuarii 1668, pontif. an. I.

XLV.

Breve beatificationis Rosae de S. Maria Limanae in regno Peruano Indiarum Occidentalium, tertii Ordinis sancti Dominici.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

Sanctae Matris Ecclesiae, quae virgo casta uni viro desponsata est Christo, gloriosa foecunditas in omni quidem prole, quam per Dei gratiam quotidie proferi, multipliciter gaudet, in sacris vero virginibus, quae studiosa charismatum meliorum aemulatione expertem carnalis contagionia integritatem virtutum floribus exornarunt, ineffabiliter exultat atque floret; illarumque, quae accensis lampadibus exierunt obviam sponso et intraverunt cum eo ad nuptias, sublimem gloriam condignis honoribus in terris celebrari decet, ut, quae sequuntur Agnum quocumque ierit, luctanti cum saeculi tentationibus infirmitati nostrae adiutorii caelestis opem atque praesidium a Sponso iugiter impetrare dignentur. In hanc curam nos ex debito pastoralis officii quo catholicae Ecclesiae adstringimur, propensius incumbentes, piis catholicorum regum aliorumque christifidelium votis, quibus ancillarum Dei in caelis regnantium veneratio in terris promovetur, libenter annuimus, sicut, maturam deliberatione adhibita, ad omnipotentis Dei gloriam, Ecclesiae honorem, christianae religionis robur, ac spiritualem fidelium consolationem atque aedificationem salubriter in Domino expedire arbitramur.

§ 1. Cum itaque, diligentissime discussis atque perpensis per congregationem venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium sacris ritibus praepositorum processibus de Sedis Apostolicae licentia confectis super

virtute sanctitate et virtutibus in gradu herolico, quibus serva Dei Rosa de S. Maria, virgo Limana, Tertii Ordinis S. Dominici, multipliciter claruisse, necnon miraculis, quae ad eius intercessionem a Deo patrata fuisse assererantur, congregatio praefata coram nobis constituta unanimiter censuerit, quandocumque nobis videretur, ad solemnem eiusdem servae Dei Rosae canonizationem, iuxta ritum eiusdem S. R. E., tuto posse deveniri, interim vero indulgeri ut in toto orbe terrarum Beata nuncupetur: hinc est quod nos, piis atque enixis carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici, ac carissimae in Christo filiae nostrae Mariannae reginae viduae, eius genitricis, et totius Ordinis S. Dominici supplicationibus nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, de praefatorum cardinalium consilio et unanimi assensu, auctoritate apostolica, tenore praesentium, indulgemus ut memorata Dei serva Rosa de S. Maria in posterum Beatae nomine nuncupetur, eiusque corpus et reliquiae venerationi fidelium (non tamen in processibus circumferenda) exponantur, imagines quoque radiis seu splendoribus exornentur, atque de ea sub duplici ritu recitetur officium, et missa celebretur de Virgine non Martyre singulis annis, iuxta rubricam breviarii et missalis romani, die xxvi augusti, quae prima est non impedita post diem vigesimam quartam eiusdem mensis, qua spiritum Creatori reddidit; haec vero in locis dumtaxat infrascriptis, nempe in civitate et dioecesi Limana, ac in universo Ordine S. Dominici, tam fratrum quam monialium, et, quantum ad missas attinet, etiam a sacerdotibus confluentibus.

§ 2. Praeterea primo dumtaxat anno a datis hisce litteris, et, quoad Indias,

Officium cum
missa sub ritu

duplici maiori & die quo eadem praesentes litterae permittit.

illuc pervenerint inchoando, in ecclesiis civitatis et dioecesis ac Ordinis praefatorum, necnon in omnibus cathedralibus et metropolitanis Hispaniarum et Indiarum, solemnia beatificationis eiusdem cum officio et missa sub ritu duplici maiori, die ab Ordinariis constituta, et intra sex menses promulganda, celebrandi facimus facultatem, Romae vero in ecclesia S. Iacobi nationis Hispanorum intra bimestre, postquam tamen in basilica Principis Apostolorum celebrata fuerint eadem solemnia, pariter celebrari permittimus.

Derogat contrariis.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis ac decretis super non cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi mandat.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu secretarii praefatae congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo praefecti eiusdem congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique, tam in iudicio quam extra illud, habeatur, quae praesentibus ipsis haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Sabinam, sub annulo Piscatoris, die xii februarii MDCLXVIII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 12 februarii 1668, pontif. an. 1.

XLVI.

Damnatio et prohibitio libri gallico idiomate impressi sub titulo Ritualis pro dioecesi Aletensi.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

Prooemium.

Credita nobis divinitus omnium ecclesiarum sollicitudinis ratio exit ut

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

ecclesiasticae disciplinae, cuius custodes a Domino constituti sumus, ubique conservandae iugiter incumbentes, omni cura atque vigilantia praecavere studemus ne quid in eam irreat, quo quomodolibet turbari, aut a praescriptis ritibus aberrare, et via erroribus aperiri possit.

§ 1. Cum itaque, aicut nobis innotuit, anno proxime elapso typis impressus ac in lucem Parisiis editus fuerit gallico idiomate liber, cui titulus est: *Rituel Romain du Pape Paul V à l'usage du diocèse d'Alet, avec les instructions et les rubriques en françois*, in quo non

solum continentur nonnulla ab ipso rituali romano iussu felicitis recordationis Pauli Papae V praedecessoris nostri edito aliena, sed etiam doctrinae quaedam et propositiones falsae, singulares, in praxi periculosae, erroneae et consuetudini in Ecclesia communiter receptae, atque ecclesiasticis constitutionibus oppositae et repugnantes, quarum usu et lectione christifideles in iam damnatos errores sensim induci, ac pravis opinionibus infici possent: nos, oportunitate huic malo remedium adhibere

volentes, motu proprio et ex certa scientia ac maturam deliberatione nostris, librum sub titulo *Ritualis* gallico idiomate editum praefatum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, omnino damnamus, reprobamus et interdicimus, ac pro damnato, reprobato et interdicto haberi volumus, eiusque impressionem, lectionem, retentionem et usum universis et singulis utriusque sexus christifidelibus, praesertim civitatis et dioecesis Aletensis, cuiuscumque gradus, conditionis, dignitatis et praeminentiae existant, licet de illis specialis et individua mentio habenda foret, sub poenam excommuni-

1 Edit. Main. legit nonnullae (n. 7.).

Motiva habet
Constitutionis.

Librum damnat.

Exordium

Motiva.

cationis latae sententiae ipso facto incurrenda, perpetuo prohibemus.

§ 2. Mandantes ut statim quicumque hanc habuerint, vel in futurum quandocumque habebunt, locorum Ordinariis vel Inquisitoribus, qui vero venerabili fratri episcopo Aletensi subsunt, metropolitano, aut uni ex vicinioribus episcopis realiter et cum effectu exhibeant, tradant et consignent, qui, nullâ interpositâ morâ, exemplaria sibi tradita, et alia quaecumque habuerint, igne comburant et comburi faciant. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx februarii MDCLXVIII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 20 februarii 1667, pontif. anno 1.

XLVII.

Decretum in quo privilegia S. R. E. cardinalium testandi de bonis, redditibus et emolumentis ecclesiasticis, etiam ad fructus inconsumptos, vel cum aliis ipsorum bonis non commixtos extenduntur.

Clemens Papa IX.
Motu proprio, etc.

Exordium.

Cum a primâ nostrae divinâ favente clementiâ assumptionis ad summi pontificatus apicem die impense cogitaverimus sacrum cardinalium S. R. E. collegium, quod uti senatus universalis Ecclesiae in excolendâ vineâ Domini nobiscum assiduo collaborat, et singulos cardinales tamquam membra eiusdem corporis, quorum consilio, industriâ ac opere, tam in spiritualibus universi orbis christiani, quam in temporalibus nostrae ditionis, aliisque negotiis et rebus quibuscumque Romani Pontificis,

ut, et cuncta sedulo administrare conseruerunt, impioribus privilegiis et gratiis complecti et comminire, praeque alia facultates et privilegia testandi et disponendi de bonis ac iuribus ab ipsis dum vivunt quomodolibet acquisitis ex bonis, redditibus, emolumentis et iuribus ecclesiasticis, eisdemque in illis succedendi, tam suae dignitatis intuitu, quam in laborum congruam remunerationem, per Sedem Apostolicam hactenus solita concedi, gratiose ampliare et ad fructus etiam inconsumptos, vel cum aliis ipsorum bonis non commixtos, de quibus antehac nullo modo disponere poterant, extendere:

§ 1. Motu proprio, et ex certâ scientiâ, deque apostolicae potestatis plenitudine, et ex merâ nostrâ et Sedis Apostolicae liberalitate qua praedictos sanctae Romanae Ecclesiae cardinales prosequi volumus, privilegia et facultates testandi praedictorum cardinalium ad illos etiam fructus extendimus et ampliamus, qui, si naturales sint, et a solo in quo sunt producti legitime iuxta rei naturam fuerint sublati, et a manibus colonorum vel aliorum quorumcumque debitorum percepti, licet in horreis ecclesiarum vel in quovis alio loco adhuc inconsumpti, vel nullo modo aliis ipsorum cardinalium bonis immixti aut eorum patrimonio incorporati reperiantur; si vero civiles sint, postquam dies solutionis advenerit fuerint per quoscumque debitores quomodolibet persoluti, et ad manus cardinalium vel ad eorum ministros pervenerint, seu in aliquo loco publico ad eorum creditum fuerint depositati: quod etiam servari volumus in terminis quomodolibet debitis pro afflictibus honorum ac iurium quorumcumque, quos in dictis facultatibus comprehendi volumus et mandamus, si, modo quo supra, fructus tam civiles

Extensio privilegiorum de qua in rubrica.

quam naturales, conductoribus et affictuariis locati et concessi, per illos erunt percepti, quamvis termini solutionis affictuum per locatores fuerint posticipate conventi.

Explicatio.

§ 2. Quare, distinguendo inter eusmodi facultates et privilegia iam concessa cardinalibus adhuc viventibus, et quandocumque aliis in futurum concedenda, illa favorabiliter ampliamus et extendimus, ut intelligantur ac servari precise debeant aequae ac si formaliter emanassent cum omnibus et singulis extensionibus et ampliationibus praedictis, eisdemque illa essent de verbo ad verbum inserta; alia vero quaecumque in futurum concedenda ad eorum limites concipi omnino debeant, et pro ita conceptis intelligi et observari, etiamsi diversimode et contra eorum tenorem extenderentur.

Decretum in class.

§ 3. Nos enim ita servandum lege hac perpetuo valiturâ statuimus et mandamus, sicque et non aliter in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et camerarios, ac eiusdem camerae nostrae apostolicae thesaurarios, praesidentes et clericos, collectores, subcollectores, ministros et officiales quoscumque ipsius camerae, in quavis causâ et instantiâ, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, irritumque et inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari vel observari.

Contrarium derogatio.

§ 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ de iure quaesito non tollendo, ceterisque aliis cancellariae apostolicae regulis, decretis cameraribus, apostolicâ etiam auctoritate confirmatis et

roboratis, necnon quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam Iulii III et Urbani VIII, et aliorum quorumcumque nostrorum praedecessorum, concessis, etiam iuramento et quavis aliâ firmitate roboratis, statutis, unibus, stylis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti derogatione esset opus de illis eorumque totis ac integris tenoribus specialem, expressam et individuum mentionem facere, seu quavis alia exquisita forma necessario servanda foret, eorumque plenos ac integros tenores pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, perinde ac si reipsâ praesentibus individualiter ac de verbo ad verbum expressa insertaque forent, ceterisque contrariis quibuscumque, specialiter et expresse derogamus.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXVIII, pridie kalendas martii, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 29 februarii 1668, pontif. anno 1.

XLVIII.

Licentia conceditur referendariis votantibus signaturae iustitiae, nunc et pro tempore existentibus, celebrari faciendi missam domi cum solitis restrictivis iuxta concessam clericis camerae apostolicae ab Alexandra VII^a.

Clemens Papa IX.
ad perpetuam rei memoriam.

Egregiis dilectorum filiorum utriusque signaturae nostrae referendariorum in signaturâ nostrâ iustitiae votantium in nos et Sedem Apostolicam meritis, gra-

Exordium.

1 Edit. Main. ad marginem legit 28; ad legendum quia annus bissextilis (R. T.).

2 Ex Regest. in Secret. Brev.

vibique et assidue laboribus quos pro nostro et dictae Sedis servitio in administratione iustitiae laudabiliter sustinent, facile adducimus¹, ut spirituali eorum consolationi, quantum cum Domino possumus, benigne consulamus.

Conceditur h. censis prout in rubrica.

§ 1. Volentes itaque dictis votantibus gratiam facere specialem et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, motu proprio et ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnibus et singulis referendariis dictae signaturae iustitiae votantibus, nunc et pro tempore quodcumque existentibus, ut in privato domus cuiuslibet eorum habitationis, etiam in hac alma Urbe nostra, oratorio ad hoc decenter muro extracto² et ornato, seu extruendo et ornando, ab omnibus domesticis usibus libero, per dilectum filium nostrum in eadem Urbe vicarium in spiritualibus generalem, quoad oratoria in dicta Urbe, et quoad alia extra eandem Urbem per Ordinarium loci respective prius visitando et approbando, unam missam pro unoquoque die, dummodo in domo huiusmodi celebrandi licentia, quae adhuc daret, alteri concessa non fuerit, per se ipsos, si sacerdotes fuerint, celebrare, seu per quemcumque sacerdotem approbatum secularem, vel de superiorum suorum licentia, regularem, sine tamen quorumcumque iurium parochialium praeiudicio, ac Paschatis Resurrectionis, Pentecostes et Nativitatis

¹ Potius lege adducimur (R. T.).

² Edi^o Main. legit extractio (R. T.).

Domini Nostri Iesu Christi, aliisque solemnioribus anni festis diebus exceptis, in sua et cuiuslibet eorum familiae praesentia celebrari facere libere et licite possint et valeant, ita tamen ut familiares eorum servitia non necessari ibidem missae interessentes ab obligatione audiendi missam in ecclesia diebus festis de praecepto liberi minime censeantur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, licentiam et facultatem concedimus et impartimus.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et quosvis alios quacumque praecminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIV martii MDCLXVIII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 13 martii 1668, pontif. anno 1.

Clausula sublati et decretum irritans.

Delegat. contrarius.

XLIX.

Super contributione ecclesiasticorum regnorum Castellae et Legionis decem et novem millionum cum dimidio regi catholico faciend¹.

Carissimo in Christo filio nostro Carolo, Hispaniarum regi catholico,
Clemens Papa IX.

Carissime in Christo filii noster,
salutem et apostolicam benedictionem.

Prooemium.

Orthodoxae fidei² conservandae et propagandae zelus, ac singularis in hanc sanctam Sedem devotio, aliaque multiplicia merita, quibus clarae memoriae reges Hispaniarum catholici progenitores tui eximie claruerunt, necnon praeclara quae in ista tenera aetate tua elucet ad virtutem indoles, ex qua firmam concepimus in Domino spem atque fiduciam fore ut, succedentibus tibi cum Dei benedictione annis maiorum tuorum vestigiis inhaerendo, non minori regiarum virtutum fulgore resplendeas, plane exigunt ut subsidia pro eiusdem fidei et dominiorum tuorum praesertim adversus haereticorum conatus defensione a tuis subditis prompte tibi oblata, quantum cum Domino possumus, ac prout postulare videtur temporum conditio, adiuvemus.

Alouda.

§ 1. Cum itaque, sicut³ maiestatis tuae nomine nobis nuper⁴ expositum fuit, laici subditi tuorum regnorum Castellae et Legionis in eorum comitiis seu curiis infrascriptum subsidium maiestati tuae praestare prompte obtulerint, et ad praedictum effectum consenserint impositioni gabellarum seu sisarum super vino, aceto, olco et carne, videlicet octavae par-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Vide aliam similem Alexandri VII, tom. XVI, pag. 382 (R. T.).

³ Vocem sicut nos addimus (R. T.).

⁴ Male ed. Main. legit super pro nuper (R. T.).

Bull. Rom. Vol. XVII.

tis specierum vel pretii vini, aceti et olei, ac ultra sisas super carne autem impositas, et trium regalium pro quolibet capite pecudum, et trium morapetitorum pro qualibet libra carnis quae minutatim venditur, sexdecimque morapetitorum pro qualibet mensura arroba nuncupata vini salsati, alteriusque morapetini pro qualibet mensura acumbre nuncupata vini etiam salsati, ac sexdecim morapetitorum pro qualibet mensura olei arroba nuncupata, et quatuor morapetitorum pro qualibet libra candelarum de sevo et saponis, vel alias verioribus quantitibus, impositarum et auctarum, quae sint exigendae et percipiendae durante sexennio, incipiendo a prima die augusti currentis anni MDCLXVIII, nempe pro summa decem et novem millionum cum dimidio alterius millionis, ad rationem trium millionum et ducentorum et quinquaginta millium ducatorum monetae Hispaniae quolibet anno praedicti sexennii solvenda ex praedictis gabellis seu sisas super praedictas rerum species, ut praefertur, impositis et auctis, ita ut omnes tam laici quam ecclesiastici praedictorum regnorum, non solum ementes et vendentes, sed etiam illi qui praedictas rerum species percipiunt ex propriis terrenis vel afflictibus, aut respective emunt, in uvis vel olivis, seu colligunt pro decimis, aut etiam dono accipiunt, seu alias ex quovis alio reddito et introitu habent et consumunt, ita ut omnes laici cuiuscumque status, gradus et conditionis ac praecminentiae ad id subsidium contribuere, ac gabellas seu sisas huiusmodi solvere deberent, nec ullus laicus immunis aut exemptus esset; ecclesiastici quoque eorundem regnorum, si et postquam nostra et huius sanctae Sedis licentia et approbatio accesserit, in subsidio huiusmodi, scilicet in praedictis gabellis super eisdem speciebus

impositis et auctis, contribuere, ad gabellas seu sisas praedictas, iuxta litterarum nostrarum in forma brevis super praedicta licentia seu approbatione expediendarum formam, continentiam et tenorem, persolvere debeant; idcirco pro parte eiusdem maiestatis tuae nobis fuit humiliter supplicatum pro approbatione oneris cleri, ecclesiarum, locorumque piorum et personarum ecclesiasticarum ad contribuendum in praedicto sexennio, incipiendo a praedicto mense augusti currentis anni MDCCLXVIII et ut sequitur usque ad mensem augusti MDCCLXXIV finiendo, in praedictis sisis et gabellis iam ut praefertur impositis et auctis pro solutione praedictorum millionum decem et novem cum dimidio alterius millionis, attento quod, ut maiestas tua asserit, agatur de communi defensione et interesse tam laicorum quam cleri, ecclesiarum, locorum piorum et personarum ecclesiasticarum praedictorum regnorum, quodque facultates laicorum ad summam praedictam conficiendam ea qua expedit celeritate infra tempus opportunum non sufficerent.

§ 2. Nos igitur, nedum promptam et obsequentem eorumdem laicorum subditorum tuorum erga te oblationem, sed etiam maiestatis tuae erga fidem catholicam zelum commendantes, et ad ingentes sumptus, quibus maiestas tua gravatur ob assidua quae pro defensione fidei catholicae tuorumque regnorum et dominiorum iugiter in pluribus orbis partibus sustinet bella, paternae dirigentes considerationis intuitum, motu proprio, et ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, volentes maiestatem tuam favore prosequi gratioso, clerum, omnesque et singulas ecclesias, loca pia, personasque ecclesiasticas tam seculares quam cuiusvis Ordinis, etiam ex-

empti, etiam Societatis Iesu, et Apostolicae Sedi immediate subiecti, regulares, necnon monasteria utriusque sexus, conventus et collegia, ac capitula quarumcumque ecclesiarum regnorum Castellae et Legionis praedictorum ac in eisdem regnis commorantes et commorantia, et respective consistentes et consistentia, ad conferendum et contribuendum pro eorum rata ad instar laicorum in dictis gabellis seu sisis quoad praedictam summam dumtaxat decem et novem millionum cum dimidio alterius millionis praedictorum monetae illorum regnorum, mediante scilicet solutione praedictarum gabellarum seu sisarum in praedicta quantitate tantum et super praedictis rerum speciebus dumtaxat in dictis regnis colligendis et consumendis, ut praefertur impositarum durante sexennio dumtaxat a praedicto mense augusti currentis anni MDCCLXVIII, ut praemittitur, incipiendo et ut sequitur finiendo, et non ultra, teneri et obligatos esse (non tamen quoad praedictas rerum species; quas clerus, ecclesiae locaque pia praedicta, et personae ecclesiasticae praedictae ex propriis terrenis seu decimis et aliis quibuscumque redditibus propriis per se vel alios, etiam afflictuarios suos, vel etiam ex eleemosynis, sive ostiatim, sive alio quovis modo pro tempore datis et erogatis, ac ipsis traditis, percipiunt, et pro divino cultu, seu propriis, vel familiarum suarum usibus, iuxta taxationem, ubi super his partes discordes fuerint, ad instantiam cuiuslibet earum, expensis tamen perperam contradicentis, per Ordinarios locorum ecclesiasticos seu ab eis deputatos faciendam, consumunt, pro quibus omnino immunes et exempti sint), et, elapso praedicto sexennio, exactio respectu ecclesiasticorum cesset et nullatenus quovis praetextu vel causa continuari possit, etiamsi integra summa

decem et novem millionum cum dimidio alterius millionis huiusmodi non fuisset exacta; quodque, si ante finem sexennii praedicti summa decem et novem millionum cum dimidio alterius millionis ducatorum huiusmodi confecta fuerit, ecclesiastici praedicti amplius contribuere, et dictas gabellas seu sisas, ut praefertur, solvere non debeant, sed praesens gratia expiret, nullaque sit eo ipso; quodque clerus, ecclesiae, loca pia et personae ecclesiasticae praedictae durante praedicto sexennio non possint gravari ratione cuiusvis alterius novi augmenti praedictarum gabellarum et sisarum super eisdem ac novae impositionis aliarum gabellarum et sisarum super quibuscumque rerum speciebus, nec etiam pro portionibus iuros nuncupatis de laicorum tantum consensu alias erectis et impositis, eorumque fructibus, nisi si et postquam beneplacitum nostrum seu a successoribus nostris concessum fuerit, alias in quolibet casu contraventionis quilibet contraveniens eo ipso absque alia monitione et declaratione sententiam excommunicationis maioris, reservata illius uti infra exprimitur absolute, incurrat, et ad restitutionem illius, in quo excesserit, teneatur, tenore earumdem praesentium decernimus et declaramus; volentes etiam, quod omnes et singuli ecclesiastici praedicti, solvere recusantes, opportunis iuris et facti remediis per Ordinarios locorum ecclesiasticos tantum ad solutionem huiusmodi cogantur, non autem coram iudicibus laicis sive exactoribus earumdem gabellarum sive sisarum, neque coram quibusvis aliis iudicibus laicis aut ministris, sub poena excommunicationis maioris, et aliis poenis a sacris canonibus et constitutionibus apostolicis inflictis et comminatis, ipso facto sine alia mentione et declaratione incurrendis, a quibus a nemine,

praeterquam a nobis et Romano Pontifice pro tempore existente, absolvi, etiam vigore quorumcumque privilegiorum apostolicorum, etiam cruciatae sanctae, nequeant, conveniri ullo modo possint seu debeant, sed a praedictis Ordinariis ecclesiasticis tantum ad solutionem huiusmodi compelli valeant, quibus Ordinariis sub interdicti ingressus ecclesiae et suspensionis a divinis, necnon omnibus et singulis eiusdem maiestatis tuae officialibus et ministris, cuiuscumque status, gradus, conditionis, dignitatis et praecminentiae fuerint, ac aliis quibuscumque etiam speciali nota dignis, etiam Apostolicae Sedi delegatis et commissariis, etiam cruciatae praedictae, ceterisque omnibus aliis, ad quos quomodolibet spectat et pro tempore spectabit, sub praedicta excommunicationis maioris poena, ut praefertur, eo ipso incurrenda, eius absolute itidem ut supra reservata, ac sub obtestatione divini iudicii et interminatione maledictionis aeternae, districte praecipiendo mandamus, ne ecclesias et loca praedicta, ac clerum et ecclesiasticos, aliosque praedictos indebite, neque ultra, praeter aut contra continentiam et tenorem praesentium nostrarum litterarum, gravent quomodolibet, nec a quoquam gravari permittant, et nedum contra quoscumque contravenientes et quomodolibet inobservantes ad sententiarum et poenarum praedictarum declarationem et promulgationem respective, sed etiam contra eosdem ecclesiasticos et regulares etiam exemptos, nobisque et Sedi Apostolicae immediate subiectos, etiam Societatis Iesu, solvere recusantes, ad quamcumque simplicem eorumdem exactorum requisitionem, etiam exequutive, et quacumque appellatione remota, auctoritate nostra procedent.

§ 3. Volumus autem quod istud sub-

Mandat quod

subsidium co-
cedat loco alio-
rum a prae-
cessoribus ordi-
natorum.

sidium respectu contributionis cleri et ecclesiarum, locorumque piorum et personarum ecclesiasticarum praedictorum regnorum, scilicet decem et novem millionum praedictorum ducatorum cum dimidio alterius millionis, succedat loco quorumcumque onerum, gravaminum, et impositionum, etiam pro militibus et aliis quibuscumque impositorum, ac etiam loco quorumcumque aliorum subsidiorum super millionibus per felicitis recordationis Alexandrum Papam VII aliosque praedecessores nostros hactenus approbatorum et concessorum, ita quod illorum vigore nihil amplius a clero nec a quoquam ecclesiarum, locorum piorum et ecclesiasticorum praedictorum exigi possit, quodque pecuniae ex praedictis subsidiis et gabellis seu sisis, ut praefertur, a dictis ecclesiasticis exigenda, in praedictos et non in alios usus convertantur, super quo eiusdem maiestatis tuae eiusque ministrorum et officialium quorumcumque conscientias oneramus.

Decretum ir-
ritans et clan-
sula sublata.

§ 4. Decernentes praesentes litteras validas, firmas, et efficaces existere et fore, sicque, et non aliter, quovis praetextu, ratione vel causa, per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, sublata quacumque omnibus et singulis, cuiuscumque gradus, status, conditionis, qualitatis, praeminentiae et dignitatis, etiam ecclesiasticae, etiam individua mentione dignis, quomodolibet in contrarium iudicandi, definiendi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari, interpretari et defini debere, ac irritum et inane si secus super bis a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingerit attentari.

Delegatio
contrariorum.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam in generalibus conciliis editis, privilegiis

quoque, indultis et litteris apostolicis, ecclesiis, regnis, personis, capitulis, monasteriis, conventibus, collegiis, et aliis praedictis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda esset, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso exprimerentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Ut autem praesentes nostrae litterae, cum opus fuerit, ad omnium notitiam facilius devenire possint, decernimus ut earum exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et personae in dignitate ecclesiastica constitutae sigillo munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx martii MDCLXVII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 20 martii 1668, anno 1.

L.

Indultum regi christianissimo nominandi ad quaecumque monasteria,

Transumpto-
rum fides.

prioratus, dignitates, etiam maiores et principales, aliaque beneficia quaecumque (exceptis curatis) in civitatibus Metensi, Tullensi et Verdunensi, eorumque territoriis, dicti regis ditioni et dominio temporali de praesenti subiectis¹.

Carissimo in Christo filio nostro Ludovico,
Francorum regi christianissimo,
Clemens Papa IX.

Carissime in Christo fili noster, saintem
et apostolicam benedictionem.

Indultum alias
concessum regi
Franciae nomi-
nandi ad bene-
ficia.

§ 1. Cum felicitis recordationis Alexander PP. VII praedecessor noster, eximiis maiestatis tuae ac progenitorum et maiorum tuorum regum christianissimorum, principum longe clarissimorum, invictissimorumque Christi athletarum, ac egregiorum Sedis Apostolicae cultorum, pro meritis adductus, maiestati tuae quoad viveres ius nominandi ipsi Alexandro praedecessori et pro tempore existentibus Romanis Pontificibus eius successoribus personas probatas boni nominis et secundum sacrorum canonum dispositionem idoneas ad cathedrales ecclesias Metensis, Tullensis et Verdunensis civitatum a te possessarum, quoties illas quibusvis modis, et ex quorumcumque personis, non tamen per obitum apud Sedem praedictam, vacare contingeret, per eundem Alexandrum praedecessorem eiusque successores praedictos ad nominationem huiusmodi eisdem ecclesiis respective praeficiendas, reservaverit, concesserit, et assignaverit, et alias prout in ipsius Alexandri praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis die xi decembris MDCLXIV expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso haberi volumus, uberius continetur; nos, qui maiestatem tuam,

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

pietate, religionis zelo, ac in nos et Apostolicam Sedem observantia, aliisque christianissimo rege dignis virtutibus eximie praefulgentem, in visceribus paternae gerimus charitatis, firmiter in Domino sperantes fore ut tam tu quam successores tui reges christianissimi, gloriosis antecessorum regum vestigiis inhaerentes, religionem christianam et fidem orthodoxam tueri et propagare dictaeque Sedis Apostolicae honorem et auctoritatem in universis eiusdem maiestatis tuae et ipsorum regum successorum dominiis semper illibatos conservare omni studio curaturi, ac in nominandis ad infrascripta beneficia personis, quae vitae integritate, religione, fide et doctrina praestent, summum studium summamque diligentiam semper adhibaturi, nec conscientiam vestram ea in re ullo modo laedi passuri sitis, ampliorem tibi tuisque successoribus praedictis exercendae erga personas benemeritae regiae beneficentiae facultatem apostolica benignitate duximus concedendam. Itaque motu proprio ac ex certa scientia nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, eidem maiestati tuae ac successoribus tuis Francorum regibus christianissimis, in unitate catholicae fidei ac Sedis Apostolicae praedictae obedientia perseverantibus, ius nominandi nobis et pro tempore existentibus Romanis Pontificibus successoribus nostris personas probatas honorum nominis et famae, ac secundum sacrorum canonum et Concilii Tridentini decretorum dispositionem idoneas, ad quaecumque et quaecumque beneficia ecclesiastica secularia, et quorumvis Ordinum, congregationum et institutorum, non tamen hospitalis S. Iohannis Hierosolymitani, regularia, etiamsi secularia canonicatus et praebendae, dignitates etiam post pontificalem maiores in cathedralibus,

ac principales in collegiatis ecclesiis, personatus, administrationes et officia, regularia vero beneficia huiusmodi monasteria etiam consistorialia, et in libris camerae apostolicae taxata, prioratus etiam conventuales, praepositurae, praepositus, praepositoriae et officia (non tamen claustralia) fuerint, et ad illa consueverint qui per electionem seu alium quemcumque modum assumi, exceptis tamen parochialibus ecclesiis earumque perpetuis vicariis et aliis beneficiis curam sacramentalem animarum parochianorum annexam quomodolibet habentibus omnibus, in praefatis Metensi, Tullensi et Viridunensi civitatibus earumque territoriis tuae ditioni et dominio temporali de praesenti subiectis dumtaxat consistentia, quae extra Romanam Curiam quibusvis modis et ex quorumcumque personis vacare contigerit, et quorum collatio, promissio¹ et omnimoda dispositio nobis et successoribus nostris praedictis et dictae Sedi quomodolibet, non tamen ratione obitus apud Sedem eandem, reservata existat, per nos et successores nostros praedictos monasteriis, prioratibus, aliisque beneficiis praedictis ad nominationem huiusmodi praeficiendas, et quibus eadem monasteria, prioratus et alia beneficia huiusmodi respective per nos dictosque successores nostros conferri debeant, tenore praesentium reservamus pariter ac concedimus et assignamus.

rogatione comprehendere, vel ei quovis modo et ex quacumque causa derogari, et, si derogari contingat, id minime suffragare posse, et nihilominus quascumque monasteriorum, prioratum et aliorum beneficiorum huiusmodi provisiones, commendas et alias de eis dispositiones, etiam cum iuris nominandi huiusmodi derogatione, contra earumdem praesentium tenorem etiam per nos et successores nostros praedictos ac Sedem eandem absque tuis successorumque tuorum regum praedictorum nominationibus, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus quoquo modo pro tempore faciendas, et desuper conficiendas litteras, et inde sequutura quaecumque, nulla et invalida, nulliusque roboris et momenti fore et esse, teque vel memoratos reges successores tuos ad docendum de litteris praedictis, seu illas ostendendum, et in eis contenta quaecumque iustificandum minime teneri, sed eisdem praesentibus tantum uti posse, illisque tam in iudicio quam extra illud stari debere, sicque et non aliter per quoscumque iudices et commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus quibusvis generalibus vel specialibus monasteriorum et prioratum aliorumque beneficiorum praedictorum reservationibus seu affectionibus apostolicis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac nos et Sedem eandem quomodolibet factis, seu pro tempore fa-

Contrariis derogat.

Clausula subdula et decretum irritans.

§ 2. Decernentes ius nominandi huiusmodi ad monasteria, prioratus et alia beneficia praedicta tibi tuisque successoribus regibus memoratis² civitates Metensem, Tullensem et Viridunensem earumque territoria praedicta pro tempore possidentibus competere debere, neque sub quacumque quantumvis speciali de-

¹ Videtur legendum provisio (R. T.).

² Forsan memoratas legendum (R. T.).

ciendis, necnon cancellariae apostolicae regulis edilis et edendis, ac quibusvis aliis apostolicis, necnon in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac quarumcumque ecclesiarum et monasteriorum illorumque Ordinum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam quasvis clausulas et reservationes in se continentibus, per eosdem praedecessores ac nos et Sedem eandem ecclesiis et monasteriis, illorumque capitulis, conventibus et Ordinibus, aliisque personis, quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse, motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, derogamus et plene derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Temporis praesentis.

§ 4. Volumus autem ut tam tu quam successores tui reges praedicti, intra sex menses a die vacationis monasteriorum, prioratum aliorumque beneficiorum huiusmodi computandos, personas idoneas nobis et pro tempore existenti Romano Pontifici, pro collatione, provisione, seu commendam obtinendam, nominare omnino teneamini, et ad monasteria seu prio-

ratus huiusmodi in titulum concedi solita clerici seculares, vel alterius quam monasterii seu prioratus, ad quod seu quem eos per te vel successores tuos reges praedictos nominari contigerit, Ordinis regulares nominandi, habitum per fratres seu monachos illius monasterii seu prioratus gestari solitum suscipere, et professionem per eosdem fratres seu monachos emitti consuetam expresse emittere, omnesque et singuli nominati praedicti super monasteriis, prioratibus et aliis beneficiis quibuscumque praefatis, cuiuscumque valoris annui etiam minimi existant, litteras apostolicas collationis, provisionis seu commendae respective sub plumbo intra alios sex menses a die factae nominationis computandos expedire, ac iura camerae apostolicae et alii propterea debita persolvere omnino teneantur; alioquin, dictis sex mensibus respective elapsis, de monasteriis et prioratibus aliisque beneficiis praedictis ut praefertur vacantibus per nos seu pro tempore existentem Romanum Pontificem libere disponi possit.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiii martii mdcclxviii, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 23 martii 1668, pontif. anno 1.

LI.

Innovatio constitutionis Pauli V contra fratres Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia provinciae Aquitaniae antiquioris, favores personarum extra eundem Ordinem constitutarum emendicantes illisque utentes ad obtinenda officia, editae¹.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Clemens Papa IX,
de futuram rei memoriam.

Constitutio
Pauli PP. V.

§ 1. Aliis emanant a felicitis recordationis Pauli Papa V praedecessore nostro litterae in simili forma Brevis tenoris qui sequitur, videlicet:

Paulus Papa V, ad perpetuam rei memoriam, Admonemur pastoralis officii, etc. (Reliqua ut in suo loco).

Pastoralis

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Simeon Duqua, frater et procurator provinciae Aquitaniae antiquioris, Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, nobis nuper exponi fecit, ad eius munus spectet quietem et tranquillitatem capituli provincialis dictae provinciae propediem celebrandi procurare, pacem vero et tranquillitatem huiusmodi perturbet ambitio quorundam fratrum favores ad obtinenda diversa eiusdem provinciae officia undequaque mendicantium, unde variae inter fratres controversiae multaque scandala oriuntur: nobis propterea dictus Simeon humiliter supplicari fecit ut his imminentibus malis occurrere, ambitioni viam praeccludere, ac quieti dictae provinciae consulere, eaque de causa censuras et poenas in litteris praeinsertis latas innovare de benignitate apostolica dignaremur.

Innovat et
confirmat Paulus

§ 3. Nos igitur, ipsum Simeonem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum

nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, praeinsertas Pauli praedecessoris litteras, omniaque et singula in eis contenta, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et innovamus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes et praeinsertas litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis memoratae provinciae fratribus et personis inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, Ordinis et provinciae huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv martii MDCLXVIII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 24 martii 1668, pontif. anno 1.

Derogat contrariis.

Derogatio contrariis.

1 Vide tom. XII, pag. 450 (R. T.).

LII.

Litterae processus publicatae die
Coenae Domini MDCLXVIII¹.

Clemens episcopus,
servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Pastoralis Romani Pontificis vigilantia et sollicitudo, cum in omni christiana republica pace et tranquillitate procuranda pro sui muneris officio assidue versatur, tum potissimum in catholicae fidei, sine qua impossibile est placere Deo, unitate atque integritate retinenda et conservanda maxime elucet. Nimirum ut fideles Christi non sint parvuli fluctuantes, neque circumferantur omni vento doctrinae, in nequitia hominum, ad circumventionem erroris, sed omnes occurrant in unitatem fidei et agnitionis Filii Dei, in virum perfectum, neque se in huius vitae societate et communione laedant, aut inter se alter alteri offensionem praebeant, sed potius in vinculo charitatis coniuncti, tanquam unius corporis membra sub Christo capite eiusque in terris vicario Romano Pontifice beatissimi Petri successore, a quo totius Ecclesiae unitas dimanat, angeantur in aedificationem, atque ita, divina gratia adiutrice, sic praesentis vitae quiete gaudeant, ut futura quoque beatitudine perfruantur. Ob quas sane causas Romani Pontifices praedecessores nostri hodierna die, quae anniversaria Dominicae Coenae commemoratione sollemnis est, spirituales ecclesiae disciplinae gladium et salutaria iustitiae arma per ministerium summi apostolatus ad Dei gloriam et animarum salutem solemniter exercere consueverunt. Nos igitur, quibus nihil optabilius est quam fidei inviolatam integritatem, publicam pacem et iustitiam, Deo auctore, tueri,

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

vetustum et solemnem hunc morem sequentes:

I. Excommunicamus et anathematizamus ex parte Dei omnipotentis Patris et Filii et Spiritus Sancti, auctoritate quoque beatorum apostolorum Petri et Pauli, ac nostrâ, quoscumque hussitas, wicklephistas, luteranos, zuinglianos, calvinistas, ugonottos, anabaptistas, trinitarios, et a cristiana fide apostatas, ac omnes et singulos alios haereticos, quocumque nomine censeantur, et cuiuscumque sectae existant, ac eis credentes, eorumque receptatores, fautores, et generaliter quoslibet illorum defensores, ac eorundem libros, haeresim continentes vel de religione tractantes, sine auctoritate nostrâ et Sedis Apostolicae scienter legentes aut retinentes, imprimentes seu quomodolibet defendentes, ex quavis causa, publice vel occulte, quovis ingenio vel colore, necnon schismaticos et eos qui se a nostrâ et Romani Pontificis pro tempore existentis obedientia pertinaciter subtrahunt vel recedunt.

II. Item excommunicamus et anathematizamus omnes et singulos, cuiuscumque status, gradus seu conditionis fuerint, universitates vero, collegia, capitula, quocumque nomine nuncupentur, interdicimus, ab ordinationibus seu mandatis nostris ac Romanorum Pontificum pro tempore existentium ad universale futurum concilium appellantes, necnon eos quorum auxilio, consilio vel favore appellatum fuerit.

III. Item excommunicamus et anathematizamus omnes piratas, cursarios, ac latrunculos maritimos discurrentes mare nostrum, praecipue a Monte Argentario usque ad Terracinam, ac omnes eorum fautores, receptatores et defensores.

IV. Item excommunicamus et anathematizamus omnes et singulos qui, christi-

¹ Edit. Main. legit septae (R. T.).

Excommunicatio prout in rubrica.

stianorum quorumcumque navibus tempestate seu in transversum (ut dici solet) iactatis vel quoquomodo naufragium passis, sive in ipsis navibus sive ex eisdem eiecta in mari vel in littore inventa cuiuscumque generis bona, tam in nostris Tyrreni et Adriatici, quam in ceteris cuiuscumque maris regionibus et littoribus, surripuerint, ita ut nec ob quodcumque privilegium, consuetudinem aut longissimi et memorabilis temporis possessionem seu alium quemcumque praetextum excusari possint.

V. Item excommunicamus et anathematizamus omnes, qui in terris suis nova pedagia, seu gabellas, praeterquam in casibus sibi a iure seu ex speciali Sedis Apostolicae licentiâ permissis, imponunt vel augent, seu imponi vel augeri prohibita exigunt.

VI. Item excommunicamus et anathematizamus omnes falsarios litterarum apostolicarum, etiam in formâ Brevis, ac supplicationum gratiam vel iustitiam concernentium per Romanum Pontificem, vel S. R. E. vicecancellarios, seu gerentes vices eorum, aut de mandatô eiusdem Romani Pontificis signatarum, necnon falso fabricantes litteras apostolicas, etiam in formâ Brevis, et etiam falso signantes supplicationes huiusmodi sub nomine Romani Pontificis, seu vicecancellarii, aut gerentium vices praedictorum.

VII. Item excommunicamus et anathematizamus omnes illos, qui ad Saracenos, Turcas et alios christiani nominis hostes et inimicos vel haereticos per nostras sive huius sanctae Sedis sententias expresse et nominatim declaratos deferunt seu transmittunt equos, arma, ferrum, filum ferri, stannum, chalybem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica instrumenta, lignamina, canapem, funes, tam ex ipso

canape quam aliâ quacumque materia, et ipsam materiam, aliâque huiusmodi, quibus christianos et catholicos impugnant, necnon illos, qui per se vel alios de rebus statum christianae reipublicae concernentibus, in christianorum perniciem et damnum, ipsos Turcas et christianae religionis inimicos necnon haereticos in damnum catholicae religionis certiores faciunt, illisque ad id auxilium, consilium vel favorem quomodolibet praestant; non obstantibus quibuscumque privilegiis quibusvis personis, principibus, rebuspublicis per nos et Sedem praedictam hactenus concessis de huiusmodi prohibitione expressam mentionem non facientibus.

VIII. Item excommunicamus et anathematizamus omnes impediens seu invadentes eos qui victualia seu alia ad usum Romanae curiae necessaria adducunt, ac etiam eos qui, ne ad Romanam curiam adducantur vel afferantur, prohibent, impediunt seu perturbant, seu haec facientes defendunt per se vel alios, cuiuscumque fuerint ordinis, praeeminentiae, conditionis et status, etiamsi pontificali, seu regali, aut aliâ quavis ecclesiasticâ vel mundanâ praeferantur dignitate.

IX. Item excommunicamus et anathematizamus omnes illos, qui ad Sedem Apostolicam venientes, et recedentes ab eadem, suâ vel aliorum operâ interficiunt, mutilant, spoliant, capiunt, detinent; necnon omnes illos, qui iurisdictionem ordinariam vel delegatam a nobis vel nostris iudicibus non habentes, illam sibi temere vendicantes, similia contra morantes in eadem curiâ audent perpetrare.

X. Item excommunicamus et anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes seu depraedantes romipetas, seu pere-

grinos ad Urbem causâ devotionis seu peregrinationis accedentes, et in eâ morantes vel ab ipsâ recedentes, et in his dantes auxilium, consilium vel favorem.

XI. Item excommunicamus et anathematizamus omnes interficientes mutilantes, vulnerantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hostiliter insequentes S. R. E. cardinales, patriarchas, archiepiscopos, episcopos, Sedisque Apostolicae legatos vel nuncios, aut eos a suis dioecesibus, territoriis, terris seu dominiis eiicientes; necnon ea mandantes vel rata habentes, seu praestantes in eis auxilium, consilium vel favorem.

XII. Item excommunicamus et anathematizamus omnes illos, qui, per se, vel per alios, personas ecclesiasticas quascunque vel seculares ad Romanam curiam super eorum causis et negotiis recurrentes, ac illa in eadem curiâ prosequentes aut procurantes, negotiorumque gestores, advocatos, procuratores et agentes, seu etiam auditores vel iudices super dictis causis vel negotiis deputatos, occasione causarum vel negotiorum huiusmodi occidunt, seu quoquo modo percutiunt, bonis spoliant, seu, per se vel per alios, directe vel indirecte, delicta huiusmodi committere, exequi vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium vel favorem praestare non verentur, cuiuscumque praeeminentiae et dignitatis fuerint.

XIII. Item excommunicamus et anathematizamus omnes tam ecclesiasticos quam seculares cuiuscumque dignitatis, qui, praetextentes frivolum quamdam appellationem a gravamine vel futurâ executione litterarum apostolicarum etiam in formâ Brevis tam gratiam quam iustitiam concernentium, necnon citationum, inhibitionum, sequestrationum, monitoriorum, processuum executionalium

et aliorum decretorum a nobis et a Sede praedictâ, seu legatis, nunciis, praesidentibus palatii nostri et camerae apostolicae auditoribus, commissariis, aliisque iudicibus et delegatis apostolicis emanatorum et quae pro tempore emanaverint, aut aliâs, ad curias seculares et laicam potestatem recurrunt, et ab eâ, instante etiam fisci procuratore vel avvocato, appellationes huiusmodi admitti, ac litteras, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria et alia praedicta capi et retineri faciunt, quive illa simpliciter vel sine eorum beneplacito et consensu vel examine executioni demandari, aut, ne tabelliones et notarii super huiusmodi litterarum et processuum executione instrumenta vel acta conficere, aut confecta parti, cuius interest, tradere debeant, impediunt vel prohibent, ac etiam partes, seu eorum agentes, consanguineos, affines, familiares, notarios, exequutores et subexequutores litterarum, citationum, monitoriorum et aliorum praedictorum capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex civitatibus, locis et regnis eiiciunt, bonis spoliant, perterrefaciunt, concutiunt et comminantur, per se vel alium seu alios, publice vel occulte, quive aliâs quibuscumque personis, in genere vel in specie, ne pro quibusvis eorum negotiis prosequendis seu gratis vel litteris impetrandis ad Romanam curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas vel litteras a dictâ Sede impetrent, seu impetratis utantur, directe vel indirecte prohibere, statuere seu mandare, vel eas apud se aut notarios seu tabelliones vel aliâs quomodolibet retinere praesumunt.

XIV. Item excommunicamus et anathematizamus omnes et singulos, qui, per se vel alios, auctoritate propriâ ac de facto, quarumcumque exemptionum

vel aliarum gratiarum et litterarum apostolicarum praetextu, beneficiales, et decimarum, ac alias causas spirituales et spiritualibus annexas ab auditoribus et commissariis nostris aliisque iudicibus ecclesiasticis avocant, illorumque cursum et audientiam, ac personas, capitula, conventus, collegia, causas ipsas prosequi volentes impediunt, ac se de illarum cognitione tanquam iudices interponunt; quive partes actrices; quae illas committi fecerunt et faciunt, ad revocandum et revocari faciendum citationes vel inhibitiones aut alias litteras in eis decretas, et ad faciendum vel consentiendum eos, contra quos tales inhibitiones emanarunt, a censuris et poenis in illis contentis absolvi, per statutum vel alias compellant, vel exaurationem litterarum apostolicarum, seu exequutorialium, processuum, ac decretorum praedictorum quomodolibet impediunt, vel suum ad id favorem, consilium aut assensum praestant, etiam praetextu violentiae prohibendae, vel aliarum praetensionum, seu etiam donec ipsi ad nos informandos, ut dicunt, supplicaverint aut supplicari fecerint, nisi supplicationes huiusmodi coram nobis et Sede Apostolica legitime prosequantur, etiamsi talia committentes fuerint praesidentes cancellariorum, consiliorum, parlamentorum, cancellarii, vicecancellarii, consilarii ordinarii vel extraordinarii quorumcumque principum secularium, etiamsi imperiali, regali, ducali, vel alia quacumque praefulgeant dignitate, aut archiepiscopi, episcopi, abbates, commendatarii seu vicarii fuerint;

XV. Quive, ex eorum praetense officio, vel ad instantiam partis, aut aliorum quorumcumque, personas ecclesiasticas, capitula, conventus, collegia ecclesiarum quarumcumque coram se, ad suum tribunal, audientiam, cancellarium, con-

silium vel parlamentum praeter iuris canonici dispositionem trahunt, vel trahunt vel procurant, directe vel indirecte, quovis quaesito colore; necnon qui statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, seu quaevis alia decreta, in genere vel in specie, ex quavis causa et quovis quaesito colore, ac etiam praetextu cuiusvis consuetudinis aut privilegii, vel alias quomodolibet, fecerint, ordinaverint et publicaverint, vel factis et ordinatis usi fuerint, unde libertas ecclesiastica tollitur, seu in aliquo laeditur vel deprimitur, aut alias quovis modo restringitur, seu nostris et dictae Sedis ac quarumcumque ecclesiarum iuribus quomodolibet, directe vel indirecte, tacite vel expresse, praeiudicatur;

XVI. Necnon qui, archiepiscopos, episcopos, aliosque superiores et inferiores praelatos, et omnes alios quoscumque iudices ecclesiasticos ordinarios, quomodolibet, hac de causa, directe vel indirecte, carcerando, vel molestando eorum agentes, procuratores, familiares necnon consanguineos et affines, aut alias, impediunt quominus sua iurisdictione ecclesiastica contra quoscumque utantur, secundum quod canones et sacrae constitutiones ecclesiasticae et decreta conciliorum generalium, et praesertim Tridentini, statuunt, ac etiam eos¹, qui post ipsorum ordinariorum vel etiam ab eis delegatorum quorumcumque sententias et decreta, aut alias fori ecclesiastici iudicium eludentes, ad cancellarias et alias curias seculares recurrunt, et ab illis prohibitiones et mandata etiam poenalia ordinariis et delegatis praedictis dant et contra illos exequi procurant; eos quoque qui haec decernunt et exequuntur, seu dant auxilium, consilium, patrocinium et favorem in eisdem;

XVII. Quive iurisdictionem, seu fru-

¹ Male edil. Majn. legit eo pro eos (n. r.).

ctua, redditus et proventus ad nos et Sedem Apostolicam et quascumque ecclesiasticas personas, ratione ecclesiarum, monasteriorum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, pertinentes usurpant, vel etiam quavis occasione vel causa sine Romani Pontificis vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia sequestrant;

XVIII. Quive collectas, decimas, tales, praestantias et alia onera clericis, praelatis ac aliis personis ecclesiasticis, ac eorum et ecclesiarum, monasteriorum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus et proventibus huiusmodi absque simili Romani Pontificis speciali et expressa licentia imponunt, et diversis etiam exquisitis modis exigunt, aut sic imposita, etiam a sponte dantibus et concedentibus, recipiunt; necnon qui per se vel alios directe vel indirecte praedicta facere, exequi vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium vel favorem praestare non verentur, cuiuscumque sint praesentiae, dignitatis, ordinis, conditionis aut status, etiam imperiali aut regali praefulgeant dignitate, seu principes, duces, comites, barones et alii potentatus quicumque, etiam regnis, provinciis, civitatibus et terris quoquomodo praesidentes, consilarii et senatores, aut quavis etiam pontificali dignitate insigniti: innovantes decreta super his per sacros canones tam in Lateranensi novissime celebrato quam aliis conciliis generalibus edita super censuris et poenis in eis contentis.

XIX. Item excommunicamus et anathematizamus omnes et quoscumque magistratus et iudices, notarios, seribas, exequutores, subexequutores quomodolibet se interponentes in causis capitalibus seu criminalibus contra personas ecclesiasticas, illas processando, ban-

niendo, capiendo, seu sententias contra illas proferendo vel exequendo, sine speciali, specifica et expressa huius sanctae Sedis Apostolicae licentia, quique huiusmodi licentiam ad personas et casus non expressos extendunt, vel alias illa parperam abutuntur, etiamsi talia committentes fuerint consilarii, senatores, praesidentes, cancellarii, vicecancellarii, aut quovis alio nomine nuncupati.

XX. Item excommunicamus et anathematizamus omnes illos, qui, per se seu alios, directe vel indirecte, sub quocumque titulo vel colore, invadere, destruere, occupare et delinere praesumpserint, in totum vel in partem, almam Urbem, regnum Siciliae, insulas Sardiniae et Corsicae, terras citra Pharum, Patrimonium Beati Petri in Tuscia, ducatum Spoletanum, comitatum Venaissinum, Sabinsensem, Marchiae Anconitanae, Massae Trebariaae, Romandiolae, Campaniae et maritimas provincias, illarumque terras et loca, ac terras specialis commissionis Arnulforum, civitatesque nostras Bononiam, Caesenam, Ariminum, Beneventum, Perusium, Avenionem, Civitatem Castellii, Tudertum, Ferrariam, Comaclum, et alias civitates, terras et loca vel iura ad ipsam Romanam Ecclesiam pertinentia, dictaeque Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiecta, necnon supremam iurisdictionem in illis nobis et eidem Romanae Ecclesiae competentem de facto usurpare, perturbare, retinere et vexare variis modis praesumunt, necnon adhaerentes, fautores et defensores eorum, seu illis auxilium, consilium vel favorem quomodolibet praestantes.

Volentes praesentes nostros processus, ac omnia et quaecumque his litteris contenta, quousque alii huiusmodi processus a nobis aut Romano Pontifice pro tempore existente fiant aut publicentur, durare, suosque effectus omnino sortiri.

Ceterum a praedictis sententiis nullus per aliam quam per Romanum Pontificem nisi in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc nisi de stando Ecclesiae mandatis et satisfaciendo cautione praestita, absolvi possit, etiam praetextu quorumvis facultatum et indultorum quibuscumque personis ecclesiasticis secularibus, et quorumvis Ordinum etiam Mendicantium ac militiarum regularibus, etiam episcopali vel alia maiori dignitate praeditis, ipsisque Ordinibus et eorum monasteriis, conventibus et domibus, ac capitulis, collegiis, confraternitatibus, congregationibus, hospitalibus et locis piis, necnon laicis, etiam imperiali, regali et alia mundana excellentia fulgentibus, per nos et dictam Sedem, ac cuiusvis concilii decreta, verbo, litteris aut alia quacumque scriptura, in genere vel in specie, concessorum et innovatorum, aut concedendorum et innovandorum.

Quod si forte aliqui contra tenorem praesentium talibus excommunicatione et anathemate laqueatis, vel eorum alicui, absolutionis beneficium impendere de facto praesumpserint, eos excommunicationis sententiae innodamus, gravius contra eos spiritualiter et temporaliter, prout expedire noverimus, processuri¹.

Declarantes ac protestantes quaecumque absolutionem, etiam solemniter per nos faciendam, praedictos excommunicatos sub praesentibus comprehensos, nisi prius a praemissis cum vero proposito ulterius similia non committendi destiterint, ac, quoad eos qui contra ecclesiasticam libertatem ut praefertur statuta fecerint, nisi prius statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas et decreta huiusmodi publice revocaverint, et ex archivis seu capitularibus locis aut libris, in quibus adnotata reperiri-

tur, deleri et cassari, ac nos de revocatione huiusmodi certiores fecerint, eos non comprehendere, nec eis aliter suffragari; quin etiam per huiusmodi absolutionem, aut quoscumque alios actus contrarios, tacitos vel expressos, ac etiam per patientiam et tolerantiam nostram vel successorum nostrorum, quancumque tempore continuatam, in praemissis omnibus et singulis ac quibuscumque iuribus Sedis Apostolicae ac sanctae Romanae Ecclesiae, undecumque et quancumque quaesitis vel quaerendis, nullatenus praeiudicari posse aut debere.

Non obstantibus privilegiis, indulgentiis, indultis et litteris apostolicis, generalibus vel specialibus, supradictis, vel eorum alicui, seu aliquibus aliis, cuiuscumque ordinis, status vel conditionis, dignitatis et praeminentiae fuerint, etiam si, ut praefertur, pontificali, imperiali, regali, seu quavis ecclesiastica et mundana praefulgant dignitate, vel eorum regnis, provinciis, civitatibus seu locis a praedicta Sede, ex quavis causa, etiam per viam contractus aut remunerationis, et sub quavis alia forma et tenore, ac cum quibusvis clausulis etiam derogatoriis derogatoriis concessis, etiam continentibus quod excommunicari, anathematizari vel interdicti non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de privilegiis, indulgentiis et indultis huiusmodi, ac de ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus et dignitatibus eorum mentionem, necnon consuetudinibus, etiam immemorabilibus, ac praescriptionibus quantumcumque longissimis, et aliis quibuslibet observantiis, scriptis vel non scriptis, per quae contra hos nostros processus ac sententias, quominus includantur in eis, se iuvare valeant vel tueri.

Quae omnia quoad hoc, eorum om-

nium tenores, ac si¹ ad verbum nihil penitus omissa insererentur, praesentibus pro expressis habentes, penitus tollimus et omnino revocamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Affirmatione huiusmodi processus mandati.

Ut vero praesentes nostri processus ad publicam omnium notitiam facilius deducantur, cartas, seu membranas, processus ipsos continentes, valvis ecclesiae S. Iohannis Lateranensis basilicae Principis Apostolorum de Urbe appendi faciemus, ut ii, quos processus huiusmodi concernunt, quod ad ipsos non pervenerint, aut quod² ipsos ignoraverint, nullam possint excusationem praetendere aut ignorantiam allegare, cum non sit verisimile id remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur. Insuper, ut processus ipsi et praesentes litterae ac omnia et singula in eis contenta eo fiant notiora quo in plerisque civitatibus et locis fuerint publicata, universis et singulis patriarchis, primatibus, archiepiscopis, episcopis et locorum Ordinariis et praelatis, ubilibet constitutis, per haec scripta committimus et in virtute sanctae obedientiae districte praecipiendo mandamus, ut, per se vel alium seu alios, praesentes litteras, postquam eas receperint, seu earum habuerint notitiam, semel in anno, aut, si expedire viderint, etiam pluries, in ecclesiis suis, dum in eis maior populi multitudo ad divina convenerit, solemniter publicent, et ad christifidelium mentes reducant, nuncient et declarent.

Ceterum patriarchae, archiepiscopi, episcopi, alique locorum Ordinarii et ecclesiarum praelati, necnon rectores, ceterique curam animarum exercentes, ac presbyteri seculares et quorumvis Ordinum regulares, ad audiendas peccatorum confessiones quavis auctoritate

¹ Edit. Main. legit *acti* pro *ac si* (R. T.).

² Edit. Main. legit *quos* (R. T.).

deputati, transumptorum praesentium litterarum penes se habeant, easque diligenter legere et percipere studeant. Volentes earumdem praesentium transumptis, etiam impressis, notarii publici manu subscriptis, et sigillo iudicis ordinarii Romanae Curiae vel alterius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eandem prorsus fidem in iudicio et extra illud ubique locorum adhibendam fore, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae excommunicationis, anathematizationis, interdicti, innovationis, innodationis, declarationis, protestationis, sublationis, revocationis, commissionis, mandati et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCLXVIII, IV kalendas aprilis, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 martii 1668, pontif. anno I.

LIII.

Concessio iurispatronatus regi christianissimo eiusque successoribus nominandi ad ecclesiam Atrebatensem¹.

Carissimo in Christo filio nostro Ludovico, Francorum regi christianissimo,
Clemens Papa IX.

Carissime in Christo filii noster,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ I. Praeclara maiestatis tuae, ac progenitorum et maiorum tuorum regum

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

¹ Edit. Main. legit *processari* (R. T.).

Christianissimorum, principum longe clarissimorum, principumque Christianissimorum, ac egregiorum Sedis Apostolicae Gallorum, promerita exigunt, ac praecipuus, quo eandem maiestatem tuam, filiali erga nos et eandem Sedem observantia ac pietate, orthodoxae fidei conservandae et propagandae zelo, aliisque rege christianissimo dignis virtutibus atque decoribus multipliciter praefulgentem, prosequimur, paternae charitatis affectus nos urget atque impellit, ut tibi tuisque successoribus regibus christianissimis luculenta pontificiae nostrae benignitatis dona largiamur; firmam spe atque fiduciam in Domino freti fore ut tam tu quam successores tui reges praefati, viae antecessorum regum vestigiis impressae inhaerentes, populos ditioni vestrae creditos in fide catholica ac vetere erga Sedem praedictam obedientiam continere pari laude conaturi, constitutionesque apostolicas in universis dominiis vestris debitae semper executioni mandari ac Sedis eiusdem honorem et auctoritatem illibatos conservari omni studio sitis curaturi.

Concedit Pontifex ius nominandi prout in rubrica.

§ 2. Volentes itaque tibi, qui (ut accepimus) civitatem Atrebatensem de praesenti possides, tuisque successoribus regibus Francorum christianissimis, quo regiam benevolentiam erga personas benemeritas vobisque gratas et acceptas exercere valeatis, gratiam facere specialem, ac sperantes te ac illos in nominandis ad ecclesiam Atrebatensem, nunc et pro tempore pastoris solatio destitutam, personis, quae vitae integritate, religione, fide et doctrinam praestent, ac episcopalis muneris praerogativa dignae sint, summum studium summamque diligentiam semper adhibituros, nec conscientiam vestram hac in re ullo modo laedi passuros esse, motu proprio ac ex certa scientia nostris, deque apostolica

potestate plenitudine, tibi tuisque successoribus regibus Francorum christianissimis, qui pro tempore eandem civitatem Atrebatensem possederint, ius nominandi personam idoneam in theologia magistrum, aut in decretis doctorem, seu licentiatum nobilium universitatum more diligenti examine praecedente, promotum ad ecclesiam Atrebatensem praedictam nunc vacantem et quotiescumque illam vacare contigerit, nobis et Romano Pontifici, qui pro tempore fuerit, per nos et eundem Pontificem in episcopum Atrebatensem ad nominationem huiusmodi instituendum, tenore praesentium in perpetuum reservamus, atque concedimus, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac praedictae ecclesiae Atrebatensis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam eidem ecclesiae, eiusque capitulo, ac quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu proprio et ex certa scientia ac consistorialiter concessis, ac etiam iteratis vicibus confirmatis et innovatis; quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum

nihil penitus omissis et forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, illaque adversus praemissa suffragari nullo modo posse seu debere decernimus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die IX aprilis MDCLXVIII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 9 aprilis 1668, pontif. anno 1.

LIV.

Confirmatio iurispatronatus et praesentandi ad ecclesiam Elnensem ac monasteria consistorialia in comitatibus Ruscinonensi et Confluentino et parte Cerdanae versus Galliam consistentia pro rege christianissimo et successoribus.

Carissimo in Christo filio nostro Ludovico, Francorum regi christianissimo, Clemens Papa IX.

Carissime in Christo fili noster, salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

§ 1. Praeclara maiestatis tuae ac progenitorum et maiorum tuorum regum christianissimorum, principum longe clarissimorum, invictissimorumque Christi athletarum, ac egregiorum Sedis Apostolicae cultorum, promerita exigunt, ac praecipuus, quo eandem maiestatem tuam, filiali erga nos et eandem Sedem observantia ac pietate, orthodoxae fidei conservandae et propagandae zelo, aliisque rege christianissimo dignis virtutibus atque decoribus multipliciter praefulgentem, prosequimur, paternae chari-

Ex Regest. in Secret. Brevium.

latis affectus nos urget atque impellit, ut tibi tuisque successoribus regibus christianissimis luculenta pontificiae nostrae benignitatis dona largiamur; firmam spe atque fiduciam in Domino freti fore ut tam tu quam successores tui reges praefati, viae antecessorum regum vestigiis impressae inhaerentes, populos ditioni vestrae creditos in fide catholica ac vetere erga Sedem praedictam obedientiam continere pari laude conaturi, constitutionesque apostolicas in universis dominiis vestris debitae semper executioni mandari ac Sedis eiusdem honorem et auctoritatem illibatos conservari omni studio sitis curaturi. Volentes itaque tibi, qui (ut accepimus) universum comitatum et vicariam Ruscinonensem, comitatum et vicariam Confluentinam (exceptis iis locis, quae in Pyreneorum parte Hispaniam spectante sita esse iudicata sunt) itemque partem comitatus Cerdanae, quam in parte Pyreneorum Galliam spectante sitam esse pariter iudicatum fuit, regiones, urbes, oppida, castella, ex quibus vicariae Ruscinonensis et Confluentina, et ea pars comitatus Cerdanae de qua mox dictum est, constant, earum accessiones, appendices et adiuncta de praesenti possides et per totum annum MDCLXVI possidisti, tuisque successoribus regibus Francorum christianissimis, quo regiam benevolentiam erga personas benemeritas vobisque gratas et acceptas exercere valeatis, gratiam facere specialem, ac sperantes te ac illos in nominandis ad ecclesiam Elnensem et monasteria consistorialia intra fines ditionum et locorum praedictorum a te ut praefertur possessorum consistentia personis, quae vitae integritate, religione, fide et doctrinam praestent, ac episcopalis muneris praerogativa respective dignae sint, summum studium summamque diligentiam semper

Concedit Pontifex ius praesentandi prout in rubrica.

adhibuituros, nec conscientiam vestram hac in re illo modo laedi passuros esse, non proprio et ex certa scientia nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, tibi tuisque successoribus regibus Francorum christianissimis in sinceritate fidei et unitate S. R. E. necnon obedientia ac devotione nostris et successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium perseverantibus, qui pro tempore civitatem Elnensem, ac comitatus et vicarias Ruscinoensem et Confluentinam, ac partem comitatus Cerdanae in parte Pyreneorum Galliam spectante sitam, regiones, urbes, oppida, castella, accessiones, appendices et adiuncta praescripta, prout supra enunciatum est, pro tempore possederint, iuspatronatus et praesentandi personas probatas, honorum nominis et famae, ac secundum sacrorum canonum et Concilii Tridentini decretorum dispositionem idoneas, ad dictam ecclesiam Elnensem ac omnia et singula monasteria consistorialia intra fines ditionum et locorum praedictorum dumtaxat consistentia, quotiescumque illam et illa quovis modo et ex quorumcumque etiam eiusdem S. R. E. cardinalium personis etiam in Romanam curiam vacare contigerit, per nos et Romanos Pontifices successores nostros praedictos eidem ecclesiae Elnensi et monasteriis respective ad praesentationem huiusmodi praeficiendas, tenore praesentium, de specialis dono gratiae concedimus et assignamus: decernentes iuspatronatus et praesentandi huiusmodi illius omnino naturae et vigoris existere, cuius iuspatronatus regum ex fundatione et dotatione existit, ac quascumque provisiones, commendas, administrationes, uniones et dispositiones, tam de vacantibus quam de vacaturis, per viam accessus et regressus, et alias quomodolibet, etiam de

consensu illam vel illa pro tempore obtinentiam, de ecclesia Elnensi ac monasteriis praedictis, absque praesentatione aut expresso consensu tuorumque successorum praedictorum, per nos dictosque successores nostros Romanos Pontifices et Sedem praedictam quomodolibet ex nunc de cetero faciendas, aut pro tempore factas, et quascumque litteras apostolicas desuper quomodolibet confectas, etiam quascumque derogationes quorumvis iurium praesentandi seu nominandi, etiam cum quibusvis efficacissimis et insolitis clausulis, in se continentes, nullius roboris vel momenti existere et fore; sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, quavis auctoritate fungentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 2. Non obstantibus quibusvis cancellariae apostolicae regulis editis et edendis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon ecclesiae Elnensis et monasteriorum praedictorum, ac Ordinum, quorum illa sunt, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in genere vel in specie, et alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausu-

Decretum irritans et clausula sublat.

Derogatio contrariorum.

las generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plenè et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Intra Sedis Apostolicae servatur.

§ 3. Ceterum quanto magis maiestatem tuam eiusque successores favoribus et gratis ex Apostolicae Sedis benignitate prosequimur et decoramus, tanto magis pro iniuncto nobis pastoralis sollicitudinis munere nos obstringi dignoscimus ad exigendum a te, ut, ubi Sedes Apostolica tibi nova paternae benevolentiae cumulat argumenta, filialis debeant ibi observantiae iura nostra erga ipsam Sedem Apostolicam vel continuata servari vel intermissa restitui. Intendimus itaque, ut in civitate Elnensi, et comitatibus ac vicariis, aliisque omnibus et singulis locis et ditionibus praedictis eiusdem Sedis Apostolicae iura quaecumque, praesertim vero circa tribunalis Inquisitionis adversus haereticam pravitatem, iurisdictionem Concilii Tridentini, litterarumque apostolicarum in die Coenae Domini legi solitarum observantiam et executionem, liberam appellationum in causis ad forum ecclesiasticum quoquo modo spectantibus, tam super possessorio quam petitorio, ad Romanam Curiam devolutionem, facultates iudicis, ut vocant, *del Breve*, in illis partibus vigore litterarum apostolicarum in simili formam Brevis expeditarum deputari soliti, reservationes mensium apostolicorum, aliasque omnes tam generales quam speciales apostolicas beneficiorum provisiones, pensionum super ipsis assignationes, spolia et annatas camerae apostolice debitas, et ad ipsas exigendas ministrorum deputationem, ita hodierno et futuris dictorum successorum temporibus salva semper et illaesa quoad omnes suas partes omnino maneant, serventur, atque executioni respective mandentur, et quatenus opus sit in pristinum restituantur, prout in dicta civitate Elnensi et comitatibus et vicariis aliisque omnibus et singulis locis et ditionibus praedictis ante annum MDCXL¹ manebant, servabantur et executioni demandabantur. Declarantes nostram intentionem atque enixam voluntatem esse ut praedicta iurispatronatus et praesentandi concessio praefatae observantiae executioni et restitutioni innitatur et conformetur.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die IX aprilis MDCCLXVIII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 9 aprilis 1688, pontif. anno I.

LV.

Indultum regi christianissimo nominandi ad dignitates abbatiales et regimina monasteriorum, prioratus, praepositorum seu praepositatus conventum habentes in locis et ditionibus Belgicae quae de presenti possidet².

Carissimo in Christo filio nostro Lodovico Francorum regi christianissimo,
Clemens Papa IX.

Carissime in Christo fili noster,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Praeclara maiestatis tuae ac progenitorum et maiorum tuorum regum christianissimorum, principum longe clarissimorum, invictissimorumque Christi athletarum, ac egregiorum Sedis Apostolicae cultorum, promerita exigunt, ac praecipuus, quo eandem maiestatem tuam, filiali erga nos et eandem Sedem

¹ An alius numerus legendum nescio (R. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

Exordium.

observantia ac pietate, orthodoxae fidei conservandae propagandae zelo, aliisque rege christianissimo dignis virtutibus atque decoribus multipliciter praefulgentem, prosequimur, paternae charitatis affectus nos urget atque impellit, ut tibi luculenta pontificiae nostrae benignitatis dona largiamur, firma spe atque fiducia in Domino spreti fore ut tu, viae eorumdem maiorum tuorum vestigiis impressae inhaerens, populos ditioni tuae creditos in fide catholica ac vetere erga Sedem praedictam obedientia continere pari laude conaturus, constitutionesque apostolicas in universis dominiis tuis debitae semper executioni mandari ac Sedis eiusdem honorem et auctoritatem illibatos conservari omni studio sis curaturus.

Concessio in rubrica.

§ 2. Volentes itaque tibi, qui (ut accepimus) urbes Atrebatum, Hesdinum, Bapalmam, Bethuviam, Lilerium, Lenticum, comitatum S. Pauli, Tervanam, Passium, earumque balliviatus, alios quoque balliviatus et castellanias agri Atrebatensis, necnon Renticum, urbes itidem arcesque Gravelingam, arcem Philippeam, Slusam, Hannuinum, Burburgum et urbem S. Venantii in Flandria, Landreceium et Quercetum in Hannonia, Avennam quoque, Mariaeburgum, ac Philippopolim, insuper in agro Lucemburgico Theodonis villam, Malmedium, Domuillerium, urbem Ivodium eiusque praeposituram, castrum Chavanciacum eiusque praeposituram, et Marvillam, earum balliviatus, castellanias, praefecturas, praeposituras, territoria, dominia, ditiones, accessiones, appendices et adiuncta de praesenti possides et per totum annum MDCLXVI possedisti, quo regiam benevolentiam erga personas benemeritas tibi gratas et acceptas exercere valeas, gratiam facere specialem, ac sperantes te in nominan-

dis ad infrascripta beneficia personis, quae vitae integritate, religione, fide et doctrina praesent, summum studium summamque diligentiam semper adhibiturum, nec conscientiam tuam hac in re ullo modo laedi passurum esse, tuis hac in parte supplicationibus inclinatis, tibi, tua tantum vita durante, et quamdiu in sinceritate fidei et unitate sanctae Romanae Ecclesiae necnon obedientia ac devotione nostris et successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium perstiteris, ius et facultatem nominandi nobis, et Romano Pontifici pro tempore existenti, tam ad dignitates abbatiales, aut quorumcumque monasteriorum regimina, etiam per priores aut praepositos regi et gubernari solitorum, quam etiam ad quoscumque prioratus, praeposituras, aut praepositatus conventum habentes intra urbes Atrebatum, Hesdinum, Bapalmam, Bethuniam, Lilerium, Lenticum, comitatum S. Pauli, Tervanam, Passium, earumque balliviatus et castellanias agri Atrebatensis, necnon Renticum, urbes itidem arcesque Gravelingam, arcem Philippeam, Slusam, Hannuinum, Burburgum, et urbem S. Venantii in Flandria, Landreceium et Quercetum in Hannonia, Avennam quoque, Mariaeburgum, et Philippopolim, insuper in agro Lucemburgico Theodonis villam, Malmedium, Domuillerium, urbem Ivodium eiusque praeposituram, et Marvillam, earum balliviatus, castellanias, praefecturas, praeposituras, territoria, dominia, ditiones, accessiones, appendices et adiuncta praedicta, a te de praesenti et per totum annum MDCLXVI, ut praefertur, possessa dumtaxat, consistentes et consistentia, dummodo intra septa illorum existant, etiamsi sub temporali dominio alio-

1 Edit. Main. legit *modi* (R. T.).

2 Nomina propria non semper cohaerent (R. T.).

rum procerum consistenter, vel temporalem iurisdictionem habeant, ac etiamsi prioratus, praepositurae, aut praepositatus, necnon monasteria nuncuparentur, pro tempore vacantes seu vacantia, per nos et Romanos Pontifices successores nostros ad nominationem tuam, infra decem menses a die cuiuslibet vacationis faciendam, ac nobis et Romano Pontifici pro tempore existenti praesentandam, conferendos et conferenda, auctoritate apostolica, tenore praesentium, de specialis dono gratiae concedimus et indulgemus; ita ut de dictis dignitatibus abbatialibus, aut quibuscumque monasteriis, prioratibus, praepositis et praepositibus praedictis pro tempore vacantibus, absque nominatione tua praefata, de aliis vero sub nominatione huiusmodi non comprehensis et absque illa libere conferendis, dignitatibus videlicet secularibus, principalibus et regularibus actu non conventualibus infra praedictos districtus consistentibus, non nisi de locis tuae ditioni subiectis, aut tibi gratis et acceptis personis, per nos et successores nostros Romanos Pontifices et Sedem eandem pro tempore disponi, et respective provideri minime possit.

Derogatio contrariorum.

§ 3. Non obstantibus quibuscumque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac singulorum prioratum praedictorum, ac Ordinum, quorum illi sunt, seu a quibus dependent, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenori-

bus, specialis, specifica, expressa et individua mentio seu quaevis alia expressio habenda foret, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die IX aprilis MDCLXVIII, pontificatus nostri anno IX.

Dat. die 9 aprilis 1668, pontif. anno I.

LVI.

Damnatio et prohibitio libri gallico idiomate impressi sub titulo Ritualis pro dioecesi Aletensi iuxta minutam transmissam a reverendo patre domino assessore Sancti Officii, cui adiecta est clausula ut praesens Breve publicet Romae in locis solitis, ac sic publicatum afficiat perinde ac si unicuique personaliter intimatum fuisset, utque transumptis fides habeatur sicut originali.

Clemens Papa IX
ad futuram rei memoriam.

Creditae nobis divinitus omnium ecclesiarum sollicitudinis ratio exigit ut, ecclesiae disciplinae, cuius custodes a Domino constituti sumus, ubique conservandae iugiter incumbentes, omni cura atque vigilantia praecavere studeamus, ne quid in eam irrepat, quo quomodolibet turbari, aut a praescriptis ritibus aberrare, et via erroribus aperiri possit.

§ 1. Cum itaque, sicut nobis innotuit, anno proxime elapso typis impressus ac in lucem Parisiis editus fuerit gal-

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

2 Similem vide supra sub num. XLVI, pag. 629; hic autem addit de novo § 2 (R. T.).

lico idiomate liber cui titulus est: *Rituel Romain du Pape Paul V à l'usage de la diocèse d'Alat, avec les instructions et les rubriques en françois*, in quo non solum continentur nonnulla ab ipso rituali romano, iussu felicitis recordationis Pauli Papae V praedecessoris nostri edito¹, aliena, sed etiam doctrinae quaedam et propositiones falsae, singulares, in praxi periculosae, erroneae, et consuetudini in Ecclesia communiter receptae atque ecclesiasticis constitutionibus oppositae et repugnantes, quarum usu et lectione christifideles in iam damnatos errores sensim induci ac pravis opinionibus infici possent; nos, opportunum huic malo remedium adhibere volentes, motu proprio et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, librum sub titulo *Ritualis gallico idiomate editum praefatum, auctoritate apostolica, tenore presentium, omnino damnamus, reprobamus et interdiciamus, ac pro damnato, reprobato et interdicto haberi volumus, eiusque impressionem, lectionem, retentionem et usum universis et singulis utriusque sexus christifidelibus, praesertim civitatis et dioecesis Alaten-sis, cuiuscumque gradus, conditionis, dignitatis et praeeminentiae existant, licet de illis specialis et individua mentio habenda foret, sub poena excommunicationis latae sententiae ipso facto incurrendae perpetuo prohibemus; mandantes ut statim quicumque illum² habuerint, vel in futurum quandocumque habebunt, locorum Ordinariis vel inquisitoribus, qui vero venerabili fratri episcopo Alaten-si subsunt, metropolitano, aut uni ex vicinioribus episcopis realiter et cum effectu exhibeant, tradant et consignent, qui, nullam interpositam moram, exemplaria sibi tradita et alia quae-*

cumque habuerint igne comburant, et comburi faciant: in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

§ 2. Ut autem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus et auctoritate praedicta decernimus illas ad valvas basilicae Principis Apostolorum et cancellariae apostolicae ac in acie Campi Florae de Urbe per aliquam ex cursoribus nostris publicari, ac illarum exempla ibidem affixa relinqui, illasque, sic publicatas, omnes et singulos quos concernunt perinde afficere et arctare, ac si illorum unicuique personaliter notificatae et intimatae fuissent; ipsarum vero praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eandem fidem in iudicio et extra illud haberi, quae eisdem praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die IX aprilis MDCCLXVIII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 9 aprilis 1668, pontif. anno I.

LVII.

Confirmatio congregationis super statu regularium, eiusque facultatum.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

Iniuncti nobis caelitus pastoralis muneris ratio postulat, ut paternam virorum regularium, qui abnegantes semetipsos Altissimi obsequiis sese sub suavi religionis iugo devoverunt, sollicitudinem gerentes, ea, quae pro felici eorum statu conservando, restituendaque, si cuncti excidit, regulari disciplinam, ac invandis laudabilibus eorum studiis atque progressibus a Romanis Pontificibus

Amixio Constitutionis mandatur.

Transumptorum fides.

Ordinum.

praedecessoribus nostris provide constituta esse noscuntur, apostolici muniminis nostri praesidio roboremus, et aliis desuper provideamus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, religionis incrementum, ac spiritualem fidelium aedificationem salubriter in Domino expedire arbitramur.

Innocentius X constituit congregationem.

§ 1. Cum itaque dudum felicitis recordationis Innocentius Papa X praedecessor noster congregationem nonnullorum S. R. E. cardinalium ac Romanae curiae praelatorum super statu regularium instituerit, ipsique congregationi sic institutae intra fines Italiae et insularum adiacentium designandi ac deputandi pro novitiis et professoriis conventus, monasteria, collegia ac domos quorumcumque monachorum ac regularium virorum cuiusvis Ordinis, Mendicantium, congregationis, societatis et instituti, etiam necessario exprinendi, et laeviusmodi novitiatus et professoria mutandi, transferendi, suspendendi³ et supprimendi, prout utilitas et necessitas postularet et exigeret, dandi licentias superioribus regularibus, ad quos pertinet, recipiendi in novitiis sic deputatis novitios ad habitum et professionem sub regulis et formulis ab eadem congregatione iam praescriptis seu praescribendis, praefigendi seu taxandi numerum religiosorum in singulis conventibus, monasteriis, collegiis et domibus regularium virorum, eumque pro modo reddituum augendi et minuendi, exequendi constitutionem eiusdem Innocentii praedecessoris, quae incipit *Instaurandae*, etc., editam idibus octobris, anno Incarnationis Dominicae MDCLII, pontificatus sui anno IX, necnon ipsius Innocentii praedecessoris decretum, quod incipit *Ut in parvis*³, etc.,

¹ Haec deesse videtur vox etiam (R. T.).

² Edit. Main. legit *suspendi* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *parvis* (R. T.).

editum die X februarii MDCLIV, et decidendi controversias emergentes inde, ac demum promovendi executionem et observantiam decretorum recolendae memoriae Clementis Papae VIII praedecessoris pariter nostri super reformatione regularium, et potissimum quae pertinent ad institutionem et educationem novitiorum, et in praemissis omnibus etiam poenis et censuris ecclesiasticis procedendi facultates attribuerit:

§ 2. Nos, considerantes congregationem praedictam strenue quidem et fideliter ac magno cum fructu in Ecclesia Dei hactenus laborasse, sed ex cardinalibus congregationem ipsam constituentibus, de quorum numero antequam ad supremi apostolatus apicem divina dispositione assumeremur, eramus, solos de praesenti superesse venerabiles fratres nostros Martium Portuensem Ginetum ac Uldericum Tusculanum, episcopos, Carpineum, et dilectum filium nostrum Marcellum presbyterum S. R. E. cardinales Sanctacrucium nuncupatos; ex praelatis autem nonnullos quidem ad cardinalatus honorem promotos fuisse, alios vero ab humanis decessisse, solo superstite dilecto filio magistro Prospero Fagnano in utraque signaturam nostram referendario, qui eiusdem congregationis secretarius existit: alios, tum cardinales, tum praelatos, sapientiam, prudentiam, doctrinam, charitatem, integritatem et religionis zelo eximia praeditos, in dictam congregationem censuimus in Domino cooptandos.

§ 3. Motu itaque proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, praedictam congregationem cardinalium et praelatorum a memorato Innocentio praedecessore institutam, omnesque et singulas facultates illis attributas, ut praefertur, tenore praesentium approbamus

De decretis congregationis queritur.

Congregationem praefatam confirmat et re-integrat Clemens IX.

Demonstratio et prohibito libri prout in rubrica.

et confirmamus, ac apostolici munimentis praesidio corroboramus.

§ 4. Praeterea praedictis Martio ac Ulderico et Marcello cardinalibus dilectos filios nostros Nicolaum Ludovisium, Aloysium Homodeum, Petrum Ottobonum, Laurentium Imperialem, Gibertum Borromaeum, Flavium Chisium, Petrum Vidonum, Hieronymum Bonvisium, et Iacobum, presbyteros, Rospigliosum, nostrum secundum carnem ex fratre germano nepotem, ac Carolum Barberinum diaconum¹ eiusdem S. R. E. cardinales Carolum respective nuncupatos, necnon venerabiles fratres Stephanum Ugolinum, patriarcham Constantinopolitanum, Iacobum de Angelis, olim Urbinatensem, Franciscum Mariam Phoebeum, Tarsensem, Carolum de Vecchiis, Athenarum, et Stephanum Brancaccioium, Adrianopolitanum, archiepiscopos, Mariam Fanum, Cyrenensem, et Camillum Piazzam, Dragonensem, episcopos, ac dilectos filios magistros Bernardinum Roccium, palatii nostri apostolici praefectum, Franciscum Mariam Baranzonum, Mariam Alberitium, Petrum Franciscum de Rubeis et Stephanum de Augustinis, in utraque signaturâ nostrâ referendarios, harum serie adiungimus, eosque omnes et singulos in congregationem super statu regularium praedictam adlegimus et cooptamus.

Clausulae praeservativae.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, nec subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam formali et substantiali defectu notari, infringi, retractari, aut in controversiam vocari, seu ad terminos iuris reduci unquam posse, sicque et non aliter in praemis-

¹ Potius lege diaconum (R. T.).

sis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et alios quoslibet, quacumque praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non tollendo iure quaesito, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quorumvis Ordinum et congregationum, societatum ac institutorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordinibus, congregationibus, societatibus et institutis, illorumque superioribus et personis, et aliis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, vel aliâ quomodolibet in contrarium concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huius-

Contrariis derogat.

modi, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâ in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio- rum fides.

§ 7. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem ubique fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XI aprilis MDCLXVIII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 11 aprilis 1668, pontif. anno I.

LVIII.

Damnatio et prohibitio libri versionis gallicae Novi Testamenti Montibus Hannoniae et Lugduni (ut inscribitur) impressi¹.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Debitum pastoralis officii, quo Ecclesiae Catholicae per universum orbem diffusae regimini divina dispositione praesidemus, exigit ut sacras scripturas in eâ puritate, in qua per tot saecula ingenti divinae bonitatis beneficio conservatae fuerint², illibatas custodire, omni studio atque vigilantia satagamus.

Damnatio in subreptione.

§ 1. Cum itaque, sicut ad aures nostras pervenit, liber quidam versionis gallicae Novi Testamenti, cui titulus est *Le Nouveau Testament de Nostre Seigneur*

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Aptius lege fuerunt (R. T.).

Jesus Christ, traduit en françois selon l'édition vulgata avec les différences du grec, Montibus Hannoniae et Lugduni (ut inscribitur) typis impressus ac in lucem editus fuerit: nos, librum huiusmodi nonnullis venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, aliisque viris pietate, doctrinâ atque sapientiâ praestantibus, mature, quantum rei gravitas postulat¹, discutiendum atque examinandum commisimus; quorum sententiis auditis, atque consideratis, eundem librum versionis gallicae Novi Testamenti ut supra et ubicumque impressum sive imposterum imprimendum tamquam temerarium, damnosum, a vulgata editione praedictâ difformem, et offendicula simplicium continentem, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, damnamus et probibemus, ita ut nemo deinceps cuiuscumque gradus et conditionis existat; etiam speciali et specialissima notâ dignus, sub poenâ excommunicationis latae sententiae ipso facto incurrendae, illum legere, retinere, vendere aut imprimere vel imprimi facere audeat vel praesumat; sed, sub eadem poenâ, quicumque illum habent, locorum Ordinariis seu inquisitoribus, statim atque praesentis prohibitionis notitiam habuerint, exhibere teneantur. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

§ 2. Ut autem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus et auctoritate praedictâ decernimus illas ad valvas basilicae Principis Apostolorum et cancellariae apostolicae ac in acie Campi Florae de Urbe per aliquem ex cursoribus nostris publicari, ac illarum exempla ibidem affixa relinqui, illasque, sic publicatas, omnes et singulos quos concernunt, in Italia quidem post mensem, extra Italiani vero

Affigi Constitutionem mandat.

¹ Forsan legendum postulabat (R. T.).

post quatuor menses a die publicationis hie in Urbe faciendae numerandos, perinde efficere et arctare ac si illorum unicuique personaliter notificatae et intimatae fuissent;

Transumptis
fides praestan-
da.

§ 3. Ipsarum vero litterarum transumptis, seu exemplis; etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eandem fidem in iudicio et extra illud haberi, quae eisdem praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx aprilis MDCLXVIII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. dia 20 aprilis 1668, pontif. anno 1.

LIX.

Donativum ordinarium regni Siciliae pro rege catholico¹.

Venerabili fratri episcopo Cephaludensi,
Clemens Papa IX.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Expositio.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit carissimus in Christo filius noster Carolus Hispaniarum rex catholicus, quod (cum dilecti filii tres hominum status, seu tria brachia ecclesiasticum, militare et demaniale nuncupata regni Siciliae ultra Pharam, cuius ipse Carolus etiam rex existit, quibusdam rationabilibus de causis eorum animos moventibus, de mense februario proxime praeterito de offerendo eidem Carolo regi, ac dicti regni pro regi tunc existenti, certas pecuniarum summas, donativum ordinarium nuncupatas, sub certis terminis, modoque et forma exigendas, inter se tractaverint, ipsique status obtulerint ac respective

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

prorogaverint eidem Carolo regi subsidium ordinarium huiusmodi, scilicet scuta centum quinquaginta millia solvenda spatio trium annorum, a fine ultimae concessionis seu prorogationis similis subsidii incipiendorum, ad rationem quinquaginta millium quolibet anno, pro defensione et manutentione dicti regni; alia scuta quinquaginta millia infra praedictum triennium solvenda pro mullendis civitatibus et terris dicti regni; alia viginti quatuor millia scuta pro constructione et reparatione pontium eiusdem regni solvenda infra idem triennium; alia viginti millia scuta infra idem triennium solvenda pro restauratione palatiorum regionum dictae insulae; alia scuta decem millia pro restauratione et custodia turrium in littore maris existentium infra idem triennium solvenda, cum facultate deputatis dicti regni augendi illa usque ad triginta millia scuta in totum, et non ultra, si ita exegerit necessitas; et alios bismille quingentos ducatos monetae Hispaniarum annuatim dicto triennio durante, et sic in totum septem millia et quingentos ducatos monetae huiusmodi, pro solvendis afflictibus domorum, quas in oppido Madriti inhabitant ministri consilii Italiae; necnon mille et trecentas uncias monetae dicti regni Siciliae pro una vice quando celebratur parlamentum generale pro expensis aliquorum ministrorum, qui assistant et navent operam in directione et dispositione eiusdem parlamenti, solvendas) venerabiles quoque fratres archiepiscopi, episcopi et archimandrita, ac aliae personae ecclesiasticae dicti regni certam ratam non excedentem sextam partem solvendorum, ut praemittitur, sponte sua in eisdem comitiis, accedente tamen ad hoc nostro et Sedis Apostolicae beneplacito, persolvere obtulerunt, et forsitan etiam persolverunt.

Petitor con-
firmatio Ponti-
ficis.

§ 2. Cum autem, sicut eadem petitio subiungebat, ex eo praesertim quod per Lateranense concilium novissime celebratum, diversasque alias canonicas sanctiones, sub certis censuris et poenis caveatur expresse, ne reges, principes et alii potentatus ab archiepiscopis, episcopis, abbatibus et aliis personis ecclesiasticis, etiam sponte offerentibus, aliquam pecuniarum summam sive subventionem recipiant, dictus Carolus rex, ac eius regni illius ministri, necnon dictus modernus prorex eiusdem regni dubitent, ratam praedictam ante obtentum beneplacitum apostolicum recipiendo, censuras et poenas huiusmodi incurtere et forsitan incurrisse nobis propterea dictus Carolus rex humiliter supplicari fecit, pro suae et dictorum ministrorum ac proregis praefati conscientiae quiete, quatenus praemissis nostram et huius sanctae Sedis auctoritatem interponere dignaremur.

Confirmatio Pon-
tificis prout in
rubrica.

§ 3. Nos igitur, Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, et praesertim felicis recordationis Gregorii XIII, Sixti V, Gregorii XIV, Clementis VIII, Pauli etiam V, Gregorii XV, Urbani etiam VIII, Innocentii X ac Alexandri VII vestigiis hac in re inhaerentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, constituto tibi per legitimas probationes de expresso maioris partis cleri seu archiepiscoporum, episcoporum et aliarum ecclesiasticarum personarum secularium et cuiusvis Ordinis regularium dicti regni consensu, et quod reliqui vel reliquae personae non consentientes vocati et vocatae fuerint, oblationi et promissioni, necnon solutioni per archiepiscopos, episcopos et archimandritam et alias personas ecclesiasticas factis, pro hac vice tantum, nostram et Sedis praedictae auctoritatem

vigore praesentium interponas, ipsosque archiepiscopos et episcopos et alias personas huiusmodi, etiam si sint de illis quae pro minori cleri parte praemissis non consenserint, ad ea tamen vocati et vocatae fuerint, ad solutionem eorum ratae opportunis iuris et facti remediis cogas et compellas; et nihilominus archiepiscopis, episcopis et archimandritae, aliisque ecclesiasticis personis praedictis, ut ratam huiusmodi, per eos, ut praemittitur, oblatae et promissam, persolvere, ac dictus Carolus rex et eius ministri dictusque prorex eam petere et recipere absque conscientiae scrupulo, seu censurarum et poenarum praedictarum incursum, libere et licite valeant, auctoritate nostra concedas et indulgeas; ipsosque archiepiscopos, episcopos et archimandritam, aliasque personas ecclesiasticas, et earum singulas, quatenus ipsi dictam ratam iam promiserunt et solverint, necnon eundem Carolum regem eiusque ministros et pro regem praedictos, si eandem ratam iam perceperint, ab omnibus et singulis censuris et poenis propterea quomodolibet incursis eadem auctoritate absolvas, et absolutas fore censeas et declares; et quod omnes et singuli pensionarii, seu ii quibus, loco pensionum, fructus in totum vel in partem reservati existunt, cuiuscumque dignitatis vel conditionis sint (exceptis tamen S. R. E. cardinalibus, necnon duabus perpetuis pensionibus annuis, una quidem bis mille ducentorum super Cataniensis, altera vero pensionibus huiusmodi mille octingentorum scutorum monetae dicti regni Siciliae super Mazariensis mensarum episcopatum respective fructibus, redditibus et proventibus ad favorem operis per clarae memoriae Philippum IV dum vixit earundem Hispaniarum regem catholicum, dicti Caroli regis genitorem,

in basilica S. Mariae Maioris de Urbe fundati a praedicto Innocentio praedecessore per suas anno Incarnationis Dominicae MDCXLVII, IX octobris, desuper sub plumbo expeditas litteras reservatis) ad huiusmodi ratae solutionem in omnibus et per omnia perinde ac si nominatim ratam eandem se soluturos obtulissent (clausulis et decretis in litteris apostolicis reservationum, pensionum et fructuum huiusmodi etiam consistorialiter appositis, etiam quod dictae pensiones ab omni decima, subsidio charitativo et quovis alio onere tam ordinario quam extraordinario, quavis auctoritate, etiam pro expeditione tam offensivam quam defensivam contra Turcas et alios infideles et reipublicae christianae hostes ab illorum conatibus defensione, seu inexcogitabili causa, a Romano Pontifice pro tempore existente, etiam ad imperatoris, regum, ducum et aliorum instantiam, illorumque contemplatione et intuitu, etiam motu proprio et ex certa scientia impositis et imponendis, aut alias qualitercumque exemptae sint, nequaquam obstantibus) teneantur, et efficaciter obstricti sint; ipsique archiepiscopi, episcopi et archimandritae aliaeque personae quarum ecclesiae, monasteria et alia beneficia ecclesiastica annuis pensionibus apostolicam auctoritate assignatis gravata et onerata sunt, ratam pensionariorum suorum, seu eorum quibus fructus huiusmodi sunt reservati, solvere, et illud, quod pro ipsis pensionariis, seu iis quibus fructus huiusmodi sunt reservati, realiter ac quacumque fictione cessante persolverint, suam propriam auctoritate postmodum penes se retinere possint, nec propterea sententias, censuras et poenas in eisdem pensionum reservationibus contentas incurrant, eadem auctoritate decernas.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac

quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon ecclesiarum, monasteriorum et beneficiorum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, etiam in corpore iuris clausis, ac litteris apostolicis quibusvis generaliter vel specialiter concessis, necnon litteris reservationum, pensionum et fructuum huiusmodi, ac quibusvis obligationibus, etiam in forma camerae, etiam cum iuramento, ac censurarum et mandati executivi susceptione, vel alias desuper factis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum mentio seu quaevis alia expressio habenda sit, et in eis caveatur expresse quod per huiusmodi clausulas generales, etiam mentionem specialem importantes, eis derogatum esse non censeatur, aut derogari non videatur nisi certis modo et forma in illis expressis plene observatis; quibus omnibus, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Ceterum, volentes providere ne pauperes ecclesiastici ad contributionem huiusmodi graventur, te hortamur attente, ac in virtute sanctae obedientiae tibi mandamus, quatenus pauperes ecclesiasticos, qui in redditibus annuis nihil aut parum etiam usque ad valorem decem unciarum, scuta viginti quinque monetae illius regni constituentium, inclusive habent, ad contributionem praedictam per quoscumque quavis auctoritate fungentes cogi aut compelli nullo modo permittas.

1 Forseo legendum ob pro ad (R. T.).

Mandat. exa-
ctionem
fieri
per deputatos
ecclesiasticos.

Fides in-
sumptorum.

§ 6. Volumus autem quod exactio pecuniarum huiusmodi ab ecclesiasticis per personas ecclesiasticas a dicto Carolo rege seu prorege praedicto nominandas et per te deputandas fieri debeat, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis; quod si secus in aliquo factum fuerit, qui contraverint in poenas et censuras incurrant, perinde ac si praesentes litterae non emanassent; quodque etiam praesentium transumptis, etiam impressis, manu aliqui notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra in omnibus et per omnia adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XVI maii MDCCLXVIII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 16 maii 1668, pontif. anno I.

LX.

Privilegia, indulta, gratiae, facultates et exemptiones nonnullis Sanctitatis Suae familiaribus concessa.

Clemens Papa IX.

ad perpetuam rei memoriam.

Venerabilibus fratribus Stephano Ugolino Constantinopolitano, et Iacobo Altovito Antiocheno patriarchis; ac Francisco Nerlio Florentino, litterarum nostrarum in forma Brevi ad principes secretario; Iacobo de Angelis olim Urbinatensi, Francisco Mariae Phoebaeo Tharsensi, et Bernardino Rocolo Demasceno archiepiscopis, palatii nostri apostolici, necnon Emilio Alterio olim Camerinesi, cubiculari nostri, et Ambrosio Landuccio Porphyriensi, episcopie, eacrerii nostri respective praefectis; ac dilectis filii magistris Francisco Mariae Antaldo Urbinatensi, Ioanni Muto de Papazurrie Romano, Bernardino Calasio Romano, Honnphrio de Hippolytis

Pistoriensi, Nestori Ritas Reatino, euditari nostro, Iacobo Elephantide Ravennatensi, camerae nostrae apostolicae commissario generali, Francisco Benvisio Lucano, Stephano de Augustinis Peroliensi, elemosynario secreto, Ioanni Baptistae Rubino Veneto, Seve Millino Romano, et Christophoro ab Auria Ianuensi, in utraque signaturam referendaria, praefectis domesticis nostris; necnon Silvestro Vannino Romano, pincernae, Ioanni Vincentio Arata Panormitano, vestiario; Paulo da Streda, clerico coniugato Romano, architrucino; Iordano Hilling Rigensi et Ludovico Lentio Romano, cubiculariis intimis; ac Antonio Capellino Sabinensi, Francisco Pollino Camerinesi, Ioanni Nicolo Piccolomineo Senensi, libellorum supplicum nobis porraetorum secretario; Ioanni Angelo ab Altempo Romano, Guilielmo Baroni de Furstenbergh Westphalo, et Mario Spinulae Ianuensi, cubiculariis secretis nostris; ac Theodoro Cellevio Pistoriensi, fratri militi Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, Armindo Riccio Firmano, subdatario; Ioanni Gualtero Sinsio Leodiensi, officiali Bravinum nostrorum secretorum; Benedicto Ritas, clerico coniugato Reatino, medico sacro; Riccardo Cruciano Camerinesi, cendatario, Patro Massarino Firmano, crucifero; Gallieno Conocio Hydruntino et Ioanni Bissaige Vercellensi, cappellaniis secretis nostris; ac Emilio de Covaleris et marchioni Antonio Sanctacrucio, Romanis, equitum levis armaturae custodiae corporis nostri capitaneis; Francisco Ceriolo Cremonensi, magistro domus nostrae; Francisco Guilmio Nemrocensi, et Blasio Egidio Sehinensi, respective civitatum vel dioecesium clericis seu presbyteris, ac evangelistae Gnidotto Romano, clerico coniugato, cubiculari nostri adintoribus; et Federico Cavallo, Aretinae dioecesis, subvetterio nostro, familiaribus continuis comensalibus nostris; solentem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Circumspecta Romani Pontificis gratiarum dispensatoris providentia devotos et fideles suos, illos praesertim, qui grata familiaritatis obsequia iugiter

† Forsan secretarius (R. T.).

ei impendant, ac quos ad id aliis propria virtutum merita commendant, honoris et famae amplioribus praeconiis, ac praecclaris dignitatum titulis decorare et ornare, necnon specialis benevolentiae favoribus amplecti solet, prout personarum qualitatibus conspicit convenire. Hinc est quod nos, ad grata familiaritatis obsequia, quae vos, qui etiam continui commensales nostri existitis, et quilibet vestrum nobis hactenus impendistis, et adhuc sollicitis studiis impendere non desistitis, necnon ad vitae ac morum honestatem, aliaque laudabilia probitatis et virtutum merita, quibus personas vestras etiam familiari experientia iuvare percepimus, condignam rationem habentes, ac propterea easdem personas vestras peculiaris favore gratiae ac specialis honoris et excellentiae dignitatis titulo sublimare volentes, vosque et quemlibet vestrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati exististis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolutos fore censentes,

Notarios creat. § 2. Motu proprio, non ad vestram vel alterius pro vobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera liberalitate et certa scientia nostris, ac de apostolicae potestatis plenitudine, vos et quemlibet vestrum respective in nostros et Sedis Apostolicae notarios (sine tamen praecjudicio dilectorum filiorum notariorum de numero participantium), apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, recipimus, ac sacri palatii et aulae Lateranensis comites, necnon auratae militiae equites, ac nobiles romanos, et Urbis Romae, ac civitatum Avenionensis, Bononiensis, Ferrariensis

et Beneventanae, omniumque et singularum aliarum civitatum, terrarum et locorum Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectorum cives, cum omnibus iuribus, iurisdictionibus, praerogativis et insignibus debitis et consuetis, creamus ac constituimus, ac in numerum et consortium aliorum nostrorum et eiusdem Sedis notariorum, necnon palatii et aulae huiusmodi comitum, equitum et nobilium romanorum, aliorumque civium civitatum et terrarum praedictarum referimus et conscribimus;

§ 3. Vobisque, etiamsi habitum et rochetum notariorum dictae Sedis iuxta decreta Lateranensis concilii novissime celebrati non deferatis, aut civitates huiusmodi non incoleritis, nec unquam in eisdem civitatibus domicilium habueritis, ut omnibus et quibuscumque privilegiis, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, favoribus, gratiis et indultis, quibus ceteri omnes notarii nostri, etiam de numero participantium, ac comites, equites, et nobiles (citra tamen exemptiones a sacro Concilio Tridentino sublatis, itant nedum quoad criminalia, sed etiam quoad civilia subiaceatis Ordinariis, et citra facultates legitimandi, ad gradus promovendi, notarios seu tabelliones creandi, aliaque huiusmodi privilegia a notariis et comitibus praefatis praetensa, ita ut illis nullibi uti valeatis, ac irritum et inane existat quicquid secus per vos aut quemlibet vestrum respective attentari contigerit), necnon cives originarii, etiam dignitatum, beneficiorum et officiorum ecclesiasticorum ac secularium, etiam ex personis romanorum civium originariorum vacantium, assequutione et exercitio tam in Urbe quam in omnibus et singulis civitatibus praedictis, et aliis ubique locorum et gentium, necnon sessionum et conventuum, utuntur, potuntur

tur et gaudent, ac uti potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, et acque principaliter ac si privilegia, facultates, exemptiones, gratiae et indulta huiusmodi pro vobis emanassent, uti, potiri et gaudere, ac in omnibus et singulis apostolicis, aliisque litteris, instrumentis et scripturis publicis et privatis, deinceps nomine vestro conficiendis, vos notarios, comites, equites et nobiles, ac de nobili genere ex utroque parente procreatos, necnon romanos, et aliarum civitatum et terrarum cives prout libuerit inscribere, et vos illis subscribere valeatis, ac pro veris et non fictis notariis, comitibus, equitibus et nobilibus ac civibus habeamini, nihilque, quaecumque illud fuerit cum iis subscriptionibus, subreptitium aut obreptitium vel invalidum, sed illud idem efficax in omnibus censeatur, necnon honoris causa insignia gentis nostrae sive integre sive cum vestris respective composita gestare possitis, prout vobis placuerit, concedimus.

Bona eorum ab omnibus et § 4. Et insuper vos vestraque beneficia et officia ecclesiastica quaecumque, quocumque et qualiacumque, illorum fructus, res et iura ubicumque locorum, regnorum et provinciarum, necnon in Urbe, civitatibus, terris et locis eidem Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectis consistentia praedia, domos, possessiones, et bona patrimonialia, aliaque temporalia mobilia et immobilia, ac semoventia, necnon actiones et iura praesentia et futura, cuiuscumque qualitatis, quantitatis et naturae, et cuiusvis etiam annui valoris fructus, redditus et proventus huiusmodi sint vel fuerint, ac etiam quaecumque a vobis vendenda, ac pro vestris et familiarum vestrarum usibus emenda, ab omnibus et quibuscumque decimis, quartis et dimidiis par-

tibus, subsidiis, etiam charitativis, necnon veotigalibus, portoriis, tributis, dantiis, pedagiis, collectis et quocumque alio nomine nuncupatis angariis, perangariis, ceterisque oneribus et contributionibus, tam urbanis quam rusticis, ordinariis et extraordinariis, realibus, personalibus et mixtis, etiam ratione munitionum moenium et pontium, portarum et moliturarum et mercium cuiuscumque generis transitus seu passus et vecturae, etiam in aliud territorium seu provinciam, terrâ, mari et flumine, necnon equorum mortuorum, stabulationum militum, institutionis seminarii ecclesiastici, aut quaecumque alia quantumvis gravi et gravissima causa (pro subventionem contra infideles dumtaxat exceptâ) nunc et pro tempore impositis, ita quod vos et quilibet vestrum nihil omnino horum aut aliorum similium subire teneamini, nec per camerae apostolicae aut alios commissarios, seu veotigalium et tributorum huiusmodi redemptores, conductores et exactores, quocumque privilegio, exemptione et facultate suffultos, aliis quam, ut praefertur, valeatis coartari (quamdiu servitiis nostris institeritis dumtaxat) eximimus et liberamus.

Super real. deo a. illigen. § 5. Ad haec vobiscum et cum quolibet vestrum respective, ut quaecumque duo dissimilia vel simplicia similia sub singulis tribus tectis quarumcumque trium cathedralium, etiam metropolitannarum, aut aliarum etiam collegiatarum ecclesiarum consistentia, etiamsi unum ex illis omnibus cum cura, aut dignitas, etiam maior et principalis, canonicatus et praebenda, personatus, administratio vel officium fuerit, et ad dignitatem, personatum, administrationem vel officium huiusmodi consueverit quis per ele-

(Edit. Man. legit *institeris* (b. r.).

tionem assumi, eique cura etiam iurisdictionalis imminet animarum, si alicui vestrum aliis canonice conferantur, aut quisque vestrum eligatur, praesentatur, aut aliis assumatur ad illa, et instituat in eis, recipere, et, dummodo illa omnia (uno excepto) personalem residentiam non requirant, insimul quoad vixeritis retinere, necnon etiam, quamdiu nobis inservieritis tantum, in beneficiis ecclesiasticis, etiam curatis, non tamen parochialibus, nec curatis curam animarum parochianorum, per vos pro tempore respective obtentis, etiam de iure, statuto, fundatione, vel privilegio personalem residentiam requirentibus, etiamsi dignitates in cathedralibus etiam metropolitanis maiores, ac collegiatis ecclesiis huiusmodi principales fuerint, personaliter residere non teneamini, nec ad id per locorum Ordinarios, aut ecclesiarum earumdem capitula, seu quosvis alios ad residendum interim in illis inviti compelli possitis, omnesque et singulos vestrorum beneficiorum obtentorum fructus, redditus et proventus durante servitio praedicto cum eadem integritate (distributionibus quotidianis dumtaxat exceptis) eum qua illos perciperetis, si in eisdem ecclesiis sive locis personaliter resideretis, percipere, exigere et levare;

§ 6. Ac interim, vel postmodum, si volueritis, hic in Romanam curiam vel extra eam a quocumque, quem malueritis, catholico antistite gratiam et communionem eiusdem Sedis habente, quem duxeritis eligendum, ad omnes etiam sacros et presbyteratus ordines, aliquibus tribus dominicis vel aliis festis diebus, etiam extra tempora a iure statuta, proprii Ordinarii aut cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita,

1 Male edit. Main. legit maioris (R. T.).

si aliis ad id idonei reperti fueritis, super quo antistitis conscientiam oneramus, promoveri, et promoti in illis etiam in altaris ministerio ministrare.

§ 7. Necnon, etiamsi presbyteri fueritis, ac dignitates et officia obtinueritis, leges et iura civilia etiam publice in scholis et universitatibus studiorum generalium, ad quinquennium dumtaxat, dummodo trigesimum aetatis annum non excesseritis, audire, et, si habiles et sufficientes reperti fueritis, etiam ad doctoratus gradum in huiusmodi facultate vos promoveri facere, ipsaque iura etiam publice docere, atque iudicis advocati et procuratoris officium in causis ecclesiasticis civilibus tantum exercere libere et licite possitis et valeatis, auctoritate et tenore praedictis, de specialis dono gratiae dispensamus.

§ 8. Liceat quoque vobis et cuilibet vestrum aliquem idoneum et approbatum ab Ordinario presbyterum secularem, vel cuiusvis Ordinis regularem, in vestrum eligere confessorem, qui, vitam cuiuslibet vestrum comite, vos et quemlibet vestrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, et per vos incursis, et quibus vos etiam apostolicam auctoritatem illaqueari contigerit, etiamsi absolutio nobis et successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus specialiter vel generaliter reservata existat, et quorumcumque votorum et Ecclesiae praeceptorum transgressionibus, homicidio casuali, manuum violentarum in quasvis personas etiam ecclesiasticas (non tamen episcopos vel alios superiores praelatos) de praeterito iniectionibus, seu consilii vel favoris ad id praestationibus, ieiuniorum omissionibus (non tamen recitationis horarum cano-

Licentiam quoque eligendi eo. Fassarum.

nicarum aliorumque divinarum officiorum), et denique ab omnibus et quibuscumque aliis vestris peccatis, criminibus et excessibus ac delictis, quantumcumque gravibus et enormibus, etiam talibus, propter quae Sedes praedicta merito consulenda foret, videlicet a contentis in litteris die Coenae Domini publicari consuetis, semel tantum in vita et mortis articulo; in reliquis vero dictae Sedi quomodocumque reservatis, aliisque quibusvis casibus, semel in anno, confessionibus vestris diligenter auditis (sine tamen alicuius praeiudicio), auctoritate apostolica absolvere, et vobis pro commissis poenitentiam iniungere salutarem; necnon vota quaecumque (ultramarino, visitationis liminum beatorum apostolorum Petri et Pauli, castitatisque et religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeat.

§ 9. Vobisque ulterius et cuicumque vestrum respective, ut quicumque loci Ordinarii vel canonici metropolitanarum seu aliarum cathedralium ecclesiarum aut personae in dignitate ecclesiastica constitutae, tam in dicta curia quam extra eam, ad id per vos respective coram notario et testibus fide dignis eligendi seu eligendae, quascumque pensiones annuas vobis super mensarum abbatialium seu capitularium ac episcopalium et archiepiscopalium, ac quorumcumque aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, cum cura et sine cura, secularium et quorumvis Ordinum et militiarum regularium, etiam hospitalis S. Iohannis Hierosolymitani praedicti, quomodocumque et qualitercumque qualificatorum, fructibus, redditibus, proventus, iuribus, obventionibus et distributionibus etiam quotidianis, seu illarum loco fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, distributiones et emolumenta vobis nunc et pro tempora assignata et reservata, ac re-

servanda, pro summa videlicet trecentorum ducatorum auri de camera quoad singulos vestrum, quodcumque alicui vestrum respective placuerit, simul vel successive, in toto vel in parte, etiam in cuiuslibet vestrum mortis articulo, cassare et extinguere, ac, postquam cassatae et extinctae fuerint, alias similes pensiones annuas super eisdem fructibus, redditibus, proventus, iuribus, obventionibus, distributionibus et emolumentis huiusmodi, usque ad summam et quantitatem praedictam, uni vel pluribus aliis personis, etiam per vos nominandis, etiam quaecumque, quocumque et qualiacumque beneficia ecclesiastica obtinentibus et expectantibus, clericis, seu clericali characteri insigniri volentibus, etiam eis, quoad vixerint, seu eorum procuratoribus ad id speciale ab eis mandatum habentibus, iisdem modo et forma, quibus vobis assignatae et reservatae, seu assignata et concessa fuerint respective, etiam absque consensu easdem pensiones solvere debentium, etiamsi illas vel illa aliis cassari et reservari de novo faciendi facultatem non habueritis, ac pensiones et fructus, redditus, proventus, iura et obventiones, ac distributiones et emolumenta huiusmodi etiam pluries cassata et de novo assignata fuerint, usque ad summam et quantitatem praedictam, etiam litteris apostolicis super reservationibus et assignationibus huiusmodi non confectis, ac aliis cum omnibus et quibuscumque exemptionibus, privilegiis, decretis, clausulis, cautionibus, vinculis, obligationibus et cautelis, ac etiam censuris et poenis in prioribus reservationibus huiusmodi concessis et contentis, necnon cum subrogatione in quibusvis vestris iuribus, etiam quoad quasi possessionem exi-

1 Edit. Main. habet emolumenta (R. T.).

gendi, in qua tunc eritis, integre persolvendas, servatis tamen formam constitutionis feliciae recordationis Urbani Papae VIII praedecessoris nostri, quoad excessum medietatis fructuum, reservare, constituere et assignare valeant, auctoritate et tenore praedictis de speciali gratia indulgemus.

Facultas testandi.

§ 10. Necnon etiam vobis, ut de omnibus et singulis domibus, praediis, possessionibus, terris et locis, ac iurisdictionibus, ceterisque bonis mobilibus et immobilibus, quae tamen non sint altaris seu altarium ecclesiarum vobis commissarum ministerio seu alicui speciali earundem ecclesiarum divino cultui seu usui deputata, sequae moventibus, cuiuscumque qualitatis, quantitatis, valoris, speciei, pretii et conditionis existentibus, ac iuribus et actionibus ad vos ratione ecclesiarum, etiam cathedralium et metropolitanarum, quibus vos forsitan praesse contigerit, necnon monasteriorum, prioratum, praepositarum, dignitatum et aliorum quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum cura et sine cura, secularium et quorumvis Ordinum regularium, quae etiam ex quibusvis concessionibus et dispensationibus apostolicis in titulum, commendam, administrationem, ac alias quomodolibet obtinueritis, obtinetis et obtinebitis, ac fructuum, reddituum et proventuum ecclesiasticorum loco pensionum annuarum super similibus fructibus, redditibus et proventibus vobis reservatorum et assignatarum, ac reservandorum et assignandarum, quos et quas perceperitis, percipitis et percipietis in futurum, necnon emolumentorum quorumcumque Romanae curiae officiorum, et alias quomodolibet spectantibus et pertinentibus, ac etiam de dictis proventibus, fructibus, redditibus et pensionibus annuis, necnon vestra et cuiuslibet vestrum indu-

striis et labore quomodolibet et undecumque, licite tamen, acquiratis et acquirendis, ac aliis etiam de muneribus et officiis quae exercueritis et vos exercere contigerit, et alia quavis occasione vel causa seu contemplatione ad vos perventis et perventuris, etiamsi in pecunia numerata et iocalibus, gemmis, aliisque pretiosioribus rebus consistant, tam in dicta curia quam extra eam, ubique locorum, etiam penes beneficia ipsa existentibus (quorum omnium qualitates et veros etiam annuos valores, etiamsi talia forent quae generali appellatione honorum et suppellectilium non venirent, sed specialibus indigerent vocabulis, praesentibus, ac si specificae et singillatim exprimerentur et denominarentur, pro sufficienter expressis ac declaratis haberi volumus) usque ad summam sex millium ducatorum auri de camera, ac etiam de ipsis fructibus, redditibus et proventibus et pensionibus debitis et debendis, servata tamen forma constitutionum apostolicarum iam editarum, et si quas deinceps edi contigerit super fructibus inexactis, etiam cumulative, cum quibusvis aliis similibus vel dissimilibus facultatibus habitis et habendis, tam pro decentibus et honestis impensis funebribus, quam etiam pro remuneratione illorum, qui vobis viventibus servierint, etiam ultra servitii meritum, ac in vestrorum consanguineorum et affinium ac quorumcumque priorum locorum favorem et usum, ac alias pro arbitrio et voluntate vestris et cuiuslibet vestrum absolutis, testari, et testamento, codicillis, fideicommissis, legatis, donationibus tam inter vivos quam causa mortis, et aliis quibuscumque modis et titulis, scriptura etiam minus solenni coram duobus vel tribus testibus, aut etiam cedula sola manu vestra scripta vel subscripta, et alias in

omnibus et per omnia prout et quomodolibet vobis videbitur, etiam in ipsa curia et in mortis articulo, etiam nulla facta mentione praesentis vel aliarum vobis pro tempore concessarum similium facultatum, aut quod in vim illarum testari seu disponere vehtis et intendatis, semel atque iterum aut pluries disponere, statuere et ordinare, ita ut quidquid testatum, gestum aut ordinatum seu alias dispositum a vobis fuerit, etiam in vim simplicis distributionis, ac alias omni meliori modo valeat, et servari debeat; ipsaque testamenta, codicillos, dispositiones, ordinationes, legata et statuta pluries, ac toties quoties vobis videbitur, moderari, limitare, ac etiam in totum revocare, et alia de novo condere, libere et licite valeatis, auctoritate apostolica, earundem tenore praesentium, plenam et liberam concedimus facultatem.

Supplementum defectuum.

§ 11. Et insuper statuimus et ordinamus, vobisque indulgemus, quod, si vos ab intestato et sine ulla vel minus valida bonorum et rerum ac fructuum, reddituum et proventuum praedictorum dispositione in dicta curia vel extra eam, tam continua quam interpolata inibi cuiuslibet vestrum respective mansione, ac etiam extra beneficia vestra vel alia loca debita a vobis residentiae personalis, etiam nulla subsistente causa, ab humanis decedatis, omnia et singula bona, res et iura, etiam, ut praefertur, qualificata, necnon spolia cuiuscumque quantitatis et valoris existentia, etiam ex praedictis, et alias undecumque provenientia, ad cameram apostolicam seu in dictis beneficiis successores non pertineant, sed ad haeredes vestri sanguinis integre deveniant, et, illis deficientibus, inter familiares vestros, arbitrio personae seu personarum quas ad id scripto nominaveritis, distribuuntur, nisi

de alia dispositione vel intentione vestra scriptura etiam minus solenni secus appareret, quam tunc velut efficacem ipsae personae vel alii iudices seu exequutores omnino exequi et adimplere illique sese conformare in omnibus et per omnia debeant. Et nihilominus quaecumque huiusmodi testamenta, legata, donationes, dispositiones, et alia forsitan a vobis, etiam nulla aut minus sufficienti facultate suffultis, de huiusmodi bonis, iuribus et actionibus, fructibus, pecuniis, iocalibus, aliisque rebus supradictis, etiam in favorem consanguineorum et affinium praedictorum et alias quomodolibet facta, cum omnibus inde sequutis, ac etiam ea quae per vos in futurum fient, ex nunc, prout ex tunc, et e contra, pro dicta summa sex millium ducatorum approbamus et confirmamus, omnesque et singulos iuris et facti ac sollemnitate ommissarum et omittendarum necnon substantiales aliosque defectus quoscumque, si qui intervenerint aut intervenerint in eisdem, etiamsi tales sint vel fuerint quod specialis, specifica et expressa de illis mentio praesentibus habenda esset, supplementis.

§ 12. Districtius inhibentes quibusvis archiepiscopis, episcopis, aut aliis ecclesiarum praelatis, necnon camerae praedictae praesidentibus et clericis, ac eorum, necnon fabricae basilicae Principis Apostolorum de Urbe, ac cruciatiae sanctae, et aliis collectoribus et subcollectoribus, ceterisque cuiuscumque dignitatis, status, gradus et conditionis existentibus, etiam quavis auctoritate et potestate fungentibus, sub excommunicationis maioris aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, ne universitates, collegia ac loca et legatarios, haeredes et personas, necnon testamentorum, voluntatum et ordinationum huiusmodi exequutores praedictos directe

Inhibito contra molestantes.

vel indirecte quavis quaesito colore vel ingenio molestare audeant quoquo modo vel perturbare.

Clausula praeservativa.

§ 13. Ac decernentes praedicta omnia et singula, praesentesque litteras, et testamenta, donationes, codicillos, fideicommissa, legata, ordinationes, derogationes, dispositiones et alia quaecumque, necnon quae in praemissis facta sunt aut fieri contigerit, tam vigore praesentis quam etiam aliarum concessionum vobis factarum ac deinceps in genere et in specie faciendarum, cum inde sequitis et sequuturis, etiamsi vos intra curiam, aut in quacumque alia mundi parte extra ecclesias et beneficia personalem residentiam requirentia qualitercumque qualificata per vos nunc et pro tempore obtenta, etiam pro vestra sola voluntate et nulla subsistente causa non residendi, ab humanis decedere contigerit, sub litteris recolendae memoriae Pii Papae IV praedecessoris nostri contra quoscumque episcopos, archiepiscopos et alios praelatos, necnon parochialium ecclesiarum rectores, ceterosque residentiae personali praedictae adstrictos, extra illam quomodocumque decedentes, vii kalendas decembris, pontificatus sui anno v, aut alio veriori tempore, emanatis, et sub quibuscumque aliis constitutionibus aut revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, decretis, declarationibus apostolicis, cancellariae apostolicae regulis, ex quibuscumque causis, quantumcumque maximis, urgentibus et inexcogitabilibus, etiam in favorem fidei et divini cultus augmentum, ac consistorialiter, etiam a nobis et Sede praedicta, hactenus vel nunc et pro tempore factis et editis, minime comprehendendi, sed semper ab illis excepta, et, quoties emanata fuerint, toties in pristinum et validissimum statum, et etiam sub data posteriori, etiam

cum derogationibus et clausulis etiam derogatarum derogatoriis, irritantibusque et aliis decretis, per vos eligenda, apponendis et latissime specificandis, reposita, restituta et plenarie reintegrata, ac de novo concessa, validaque et efficacia fore, necnon perpetua, firmitate subsistere, suosque plenarios et omnes effectus, qui de iure, stylo, consuetudine aut alias quomodocumque sortiri poterunt, ac vim veri, legitimi, iurati, stipulati, validi et efficacis contractus inter vos ex una ac nos et cameram praedictam ex altera partibus habere, nec etiam per promotionem ad ecclesiam cathedralem, etiam metropolitaneam, aut translationem, vel aliam status et personae vestrae mutationem, nec per similes vel dissimiles gratias vobis concessas et concedendas confundi, sed ipsis cumulative in omnibus et per omnia uti, et, si quid in una ex facultatibus huiusmodi defecerit, per aliam suppleri debere, nec haeredes, legatarios ac loca, ad quos seu quae bona, iura et actiones devenerint, vel quibus relinquuntur, aut executores praedictos, ad tertiam seu aliam eorum partem, quam etiam ex nunc vobis ac locis, haeredibus, legatariis ac donatariis praedictis liberaliter concedimus et donamus, camerae vel fabricae aut beneficiis praedictis etiam pro expeditione contra infideles et quibusvis aliis quantumlibet piis usibus solvendum, ac cum iis desuper componendum, vel vos ad aliam particularem licentiam sive indultum aut confirmationem praesentium a nobis vel successoribus nostris Romanis Pontificibus petendum aut impetrandum, vel etiam in alia simili gratia seu confirmatione illius vobis quomodocumque concedenda de praesenti mentionem aliquam faciendum minime teneri, nec ad id ullam unquam necessitate cogi posse.

Clausula sublati.

§ 14. Et sic in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et eiusdem S. R. E. cardinales, necnon pro tempore existentes dictae camerae camerarium, praesidentes et clericos in quavis causa et instantia, sublata eis et eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Executores deputati.

§ 15. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Ostiensi et Portuensi cardinalibus episcopis et dilecto filio curiae causarum camerae apostolicae generali auditori per apostolica scripta mandamus motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte vestra desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, vobisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi firmiter observari, ac vos illis omnibus pacifice frui et gaudere; non permittentes vos per quoscumque quavis auctoritate fungentes contra earumdem praesentium tenorem quomodolibet indebite molestari, inquietari vel perturbari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac, legitimis super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantia tollit.

§ 16. Non obstantibus praemissis, ac

plae memoriae Bonifacii Papae VIII praedecessoris pariter nostri de una, et in concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore praesentium ad iudicium non trahatur, necnon Lateranensis concilii novissime celebrati de certo notariorum numero, etiamsi ad illum nondum devenit, fuerit, cui per hoc alias derogare non intendimus, ac de consensu praestando in pensionibus, et quibusvis aliis etiam per nos et Sedem praedictam editis et in posterum edendis cancellariae apostolicae regulis, ac stylo in similibus haecenus observato, ac recolendae memoriae Alexandri Papae VI etiam praedecessoris nostri tertiam partem bonorum ecclesiasticorum camerae praedictae deberi inter alia disponente, necnon eiusdem Bonifacii Papae VIII per quam concessionem fructus in absentia percipiendi sine praefinitione temporis fieri prohibentur, ac Pii Papae IV praedecessoris pariter nostri de gratis quaecumque interesse camerae apostolicae concernentibus in dicta camera intra certum tunc expressum tempus praesentandis et registrandis, ita quod praesentes in eadem camera nullo unquam tempore registrare teneamini, ac similis recordationis Urbani Papae VIII etiam praedecessoris nostri de pensionibus aliis translatis iterum non transferendis, ac quorumvis aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, et quibusvis aliis apostolicis ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon legibus etiam imperialibus et municipalibus, tam Urbis quam aliarum civitatum et locorum, in quibus cives originarii creati existitis, et quarumvis ecclesiarum, monasteriorum, Ordinum et hospitalis praedictorum, necnon quorumvis colle

giorum et officiorum dictae curiae, et regnorum, provinciarum et Urbis, ac aliarum civitatum et locorum ac camerae praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis, etiamsi de illis servandis, et non impetrandis litteris apostolicis contra ea, nec etiam ab alio vel aliis impetratis aut aliis quomodolibet concessis utendo, vos per vos vel procuratores vestros praestiteritis forsan hactenus vel vos impo-sterum praestare contigerit iuramentum, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, dictis ecclesiis, monasteriis, ordinibus et hospitalibus, illorumque praesulibus, seu oratoribus et superioribus ac magistris, praeceptoribus, prioribus, militibus etiam antianis, capitulis, conventibus, civitatibus et locis, aliisque praedictis, illorum communitatibus et universitatibus, aliisque personis, etiam particularibus, necnon archiepiscopis, episcopis et aliis Ordinariis, etiam eisdem cardinalibus, ac dictae curiae officialibus, illorumque collegiis, ac etiam decimarum, pedagiorum, gabellarum et onerum exactoribus et appaltatoribus, et aliorum onerum redemptoribus, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac etiam nos et Sedem praedictam, etiam consistorialiter, ac de eorumdem cardinalium consilio, etiam per modum statuti et constitutionis perpetuorum, ac motu et scientia similibus, deque apostolicae potestatis plenitudine, vel ad imperatoris, regum, reginarum, ducum, marchionum et aliorum principum instantiam, seu illorum contemplatione, in genere vel in

specie, ac aliis quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, etiamsi in eis ac statutis et stabilimentis praedictis caveatur expresse vel tacite quod Urbis nisi originariis civibus romanis ac civium eorumdem filiis conferantur, quodque nonnullarum ecclesiarum beneficia nisi per personas illustres vel nobiles ac etiam originarios cives aut alias certo modo in illis expresse qualificatos obtineri non possint, et nulli cives Urbis ac civitatum, oppidorum, terrarum et locorum huiusmodi admitti, seu illorum privilegiis uti possint, nisi prius in dictis civitatibus, oppidis, terris et locis per certum tempus habitaverint, seu etiam in illis bona etiam stabilia forsan ad certum valorem ascendente possederint, quodque praeceptoriae et alia beneficia quaecumque dicti hospitalis, tam ex eius institutione, quam ex stabilimentorum praedictorum dispositione, pensionibus clericis secularibus et aliis personis etiam apostolica auctoritate reservandis gravari non possint, quodque stabilimentis et privilegiis praedictis, etiam vigore implicitae derogationis latissime extendendae, etiam per quas-cumque litteras apostolicas, et quasvis etiam derogatoriis derogatorias, efficaciores et insolitas clausulas, derogari non possit, nec derogatum censeatur nisi derogatio huiusmodi de consilio cardinalium eorumdem fiat, et tum demum magistri et conventus praedictorum ad id accedat assensus, sintque litterae derogationis huiusmodi etiam per dictum magistrum subscriptae, ac illi et praefato conventui, per diversas in forma Brevis aut alias litteras diversis temporibus cum certis intervallis praesentatas, intimatae, et non alias, nec alio modo, et semper in omnibus quae sic fient etiam de simili consilio derogationis sit apposita clausula quod illorum effectum

sorsiantur de consensu magistri et conventus praedictorum, et non alias, nec alio modo, quodque ipsi exactores et appaltatores decimas, pedagia et onera huiusmodi etiam ab exemptis exigere, et illos ad solutionem seu contributionem cogere et compellere possint seu debeant; quibus omnibus, illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, in genere et in specie, ad effectum praesentium, sufficienter et expresse derogamus, ac derogatum esse decernimus; quodque vos primam non feceritis in ecclesiis huiusmodi personalem residentiam consuetam; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 6. Volumus autem, quod, antequam gratia creationis in nostros et Sedis Apostolicae notarios vobis ut supra facta perfrui valeatis, in manibus alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae professionem fidei iuxta articulos pridem a Sede praedicta propositos expresse emittere et solitum fidelitatis iuramentum praestare omnino teneamini, quodque praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur in iudicio et extra, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxiii maii MDCCLXVIII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 23 maii 1668, pontif. anno 1.

LXI.

Confirmatio resolutionis a particulari congregatione per Alexandrum VII

deputata emanatae, quod munus protectoris cappellae ad Praesepe Domini in basilica S. Mariae Maioris de Urbe spectaret ad bonam memoriam cardinalis Pallottum, tamquam ex provincia Marchiae Anconitanae oriundum, in concursu domini cardinalis Ursini, qui tamquam de parentela Sixti V oriundus illud praetendebat.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Dudum felicitis recordationis Sixtus Papa V praedecessor noster, in suis super erectione cappellae ad Praesepe Domini nostri Iesu Christi in basilica S. Mariae Maioris de Urbe sub plumbo expeditis litteris, inter alia, ut eiusdem cappellae illiusque fabricae et sacristiae ac collegii felici et prospero regimini, gubernio et conservationi opportune consulere, utque promptum et paratum esset eius auxilium, bonae memoriae Alexandrum, dum vixit, S. Mariae in Cosmedin diaconum cardinalem de Montealto nuncupatum, suum ex sorore germanam secundum carnem pronepotem, et, eo vita functo, antiquiorem S. R. E. cardinalem ex ipsius Sixti praedecessoris familia et parentela, vel, in eius defectum, ex provincia Marchiae Anconitanae oriundum, seu, si nullus eorum foret, primum presbyterum cardinalem pro tempore existentem, eiusdem cappellae, illiusque personarum, rerum, bonorum et iurium protectorem ac defensorem, cuius consilio et ope omnia in dictis litteris expressa et quaecumque alia in his et circa ea quomodolibet necessaria agerentur, statuerentur et ordinarentur, constituit et deputavit. Ac voluit et declaravit, quod licet, nullo existente sanguinis eiusdem Sixti praedecessoris cardinalis, alius ad id ut praefertur vocatus

Recessit in litterae Sixti V.

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

cardinalis munus protectoris huiusmodi subire et exercere incipisset, nihilominus, si postquam contingeret aliquem dictae familiae et parentelae ad cardinalatus honorem assumi, is in eiusdem muneris functione praeferrī deberet, et constitutio et deputatio de cuiusvis alterius personā in protectorem huiusmodi factae, eo ipso cessare et expirare conserentur, et alias prout in praefatis Sixti praedecessoris litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

Controversia esoria.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte dilectorum filiorum communitatum et universitatum et hominum provinciae nostrae Marchiae Anconitanae praefatae nobis nuper expositum fuit, sub pontificatus recolendae memoriae Alexandri Papae VII, praedecessoris pariter nostri, dilectus filius noster Virginus S. R. E. cardinalis Ursinus nuncupatus, tamquam de parentela praefati Sixti praedecessoris per quondam Flaviam Perettam Ursinam oriundus, bonae memoriae Ioannem Baptistam, dum vixit, eiusdem S. R. E. cardinalem Pallottum nuncupatum, ex dicta provincia Marchiae oriundum, a munere protectoris cappellae huiusmodi excludere praetenderit, ortaque inter eosdem Virginium ex una et Ioannem Baptistam cardinales ex altera partibus super ea re, ad quem scilicet ex eis dictum munus protectoris spectaret, controversia, dictus Alexander praedecessor negotium huiusmodi commiserit particulari congregationi dilectorum filiorum nostri Giberti S. R. E. cardinalis Borromaei nuncupati et quatuor Romanae curiae praelatorum, nempe Angeli nunc eiusdem S. R. E. cardi-

Congregatio super ea re deputata.

nalii Celsi nuncupati, tunc in minoribus constituti et auditoris causarum palatii apostolicee munere fungentis, ac magistri Flaminii Taia, causarum eiusdem palatii auditoris; et Armiadi Riccii, subdatarii nostri, ac quondam Lazari Botti, dum vixit, in utraque signaturā referendarii, qui rationes et iura partium extrajudicialiter considerarent; praefati vero Gibertus cardinalis et praelati, auditis pluries earundem partium informationibus et motivis, in ea fuerint sententia, quod praefatum munus protectoris ad memoratum Ioannem Baptistam cardinalem tamquam ex dicta provincia Marchiae Aconitanae oriundum spectaret; idque post factam dicto Alexandro praedecessori totius rei relationem a praefato Giberto cardinale per epistolam die VIII augusti MDCLXI scriptam significatum fuerit eidem Ioanni Baptistae cardinali, qui subinde munus protectoris huiusmodi pacifice exercuit, ac in pacifica et quietā illius possessione, praefato Virginio cardinale nunquam in contrarium reclamante, defunctus est: nobis propterea dicti exponentes, ne resolutionis huiusmodi super intellectu praenarrati articuli dictarum Sixti praedecessoris litterarum praeviam maturā discussione emanatae memoria progressu temporis oblitteretur, humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Congregatio-uis resolutio.

Supplicatio.

Pontifex con-fermat resolu-tionem congrega-tionis.

§ 3. Nos igitur, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causā latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dum-

1 Videtur legendum postea (R. T.).

LXII.

Confirmatio Brevis Gregorii XV, ab Urbano VIII confirmati, per quod hospitali B. Mariae Theutonicorum concessa fuerunt privilegia hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani.

Clemens Papa IX, ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Ad pastorale fastigium meritis licet imparibus divina dispositione eveci, ea, quae de Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum et Apostolicae Sedis benignitate in favorem militiarum et hospitalium quorumcumque, ad omnipotentis Dei gloriam, Ecclesiae praesidium, christianaeque religionis et fidei catholicae tuitionem et propagationem, pie salubriterque erectorum et institutorum, ac personarum in eis Altissimo famulantium, processerunt, apostolici muniminis nostri patrocinio, cum id a nobis petitur, libenter constabilimus.

Gregorius XV concedit privilegia prout in rubrica.

§ 1. Dudum siquidem felicis recordationis Gregorius Papa XV praedecessor noster omnia et singula privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates et gratias, tam per se, Sediemque Apostolicam, quam per recolendae memoriae Leonem X, Clementem VII, Paulum III, Pium IV, Pium V, Gregorium XIII, Sixtum V, Gregorium XIV, Clementem VIII et Paulum V, Romanos Pontifices similiter praedecessores nostros, dilectis filiis magno magistro et conventui hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, illiusque prioribus, baiulivis, praeceptoribus, commendatariis, fratribus militibus, subditis, vassallis, colonis et presbyteris curam animarum exercentibus concessa et respective confirmata, hospitali domus Beatae Mariae Theutonicorum, eiusque magistro, prio-

taxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, ac dictae epistolae tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expressis et et insertis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praenarratam resolutionem, quod scilicet munus protectoris cappellae supradictae, in concursu dicti Virginii cardinalis, ad memoratum Ioannem Baptistam cardinalem tamquam ex supradicta provincia Marchiae Anconitanae oriundum spectaret, a particulari congregatione praefata emanatam, ut praefertur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus.

Decretum irritans et clausula sublatā.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolicee auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacumque praerogativa et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXV maii MDCLXVIII, pontificatus nostri anno I.

Dat die 25 maii 1668, pontif. anno I.

1 Edit. Main. legit inserto (R. T.).

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

ribus, baiulivis, praeceptoribus, commendatariis, fratribus, militibus, subditis, vassallis, colonis ac presbyteris curam animarum exercentibus concessit; decernens hospitale Beatae Mariae Theutonicorum, illiusque magistrum, priores, baiulivos, praeceptores, commendatarios, fratres milites, subditos, vassallos, colonos et presbyteros nullis aliis privilegiis, gratiis et indultis, quatenus in huiusmodi concessione non comprehenderentur, quovis praetextu et ex quacunque causa, uti, frui et gaudere posse nec debere, quinimo illa omnia cessare, ac irrita et nulla, nulliusque roboris et momenti esse et fore, prout in dictis Gregorii praedecessoris in forma Brevis desuper sub die xxiii decembris mdcxxii expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro expresso haberi volumus, plenius continetur. Et subinde pie memoriae Urbanus Papa VIII, etiam praedecessor noster, per suas pariter in forma Brevis die xix ianuarii mdcxxiv expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus itidem haberi volumus pro expresso, iam dictas Gregorii praedecessoris litteras sub certis modo et forma tunc expressis confirmavit et approbavit.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte dilecti filii moderni magni magistri dicti hospitalis Beatae Mariae Teutonicorum nobis nuper expositum fuit, praedictae quidem Gregorii XV et Urbani praedecessorum litterae in viridi sint observantia, firmiora tamen et stabiliora sint ea, quibus saepius Apostolicae Sedis praedictae accedit auctoritas, cupiatque propterea idem magnus magister litteras huiusmodi apostolicae confirmationis nostrae praesidio roborari:

§ 3. Nos, ipsius magni magistri votis, quantum eum Domino possumus, favorabiliter annuere, eumque specialis favore

gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de congregationis nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus piscoporum et regularium praepositorum consilio, praedictas Gregorii XV et Urbani VIII praedecessorum litteras, omniaque et singula in eis contenta, tenore praesentium, perpetuo approbamus et confirmamus, illisque perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus.

§ 4. Decernentes praesentes litteras ullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum Ordinarii ad hoc vocati non fuerint, notari, impugnari, vel invalidari minime possent, minusque sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, limitationibus, restrictionibus et derogationibus comprehendi posse, sed semper ab illis exceptas, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas esse, sicque ab omnibus censi, et ita per quoscumque iudices et commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

1 Edit. Main. legit *praedecessoris* (R. T.).

Contra inobedientes poenae.

§ 5. Quocirca venerabilibus fratribus Moguntino et Pragensi archiepiscopis, ac dilecto filio causarum curiae camerae apostolicae generali auditori, per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecunque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte eorundem magistri et militum ac fratrum dicti hospitalis Beatae Mariae Teutonicorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos praesentium litterarum commodo et effectui pacifice frui et gaudere; non permittentes eos per Ordinarios praedictos, aut quoscumque alios, contra praesentium tenorem quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas huiusmodi incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, interdictumque ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum.

§ 6. Non obstantibus omnibus illis, quae dicti Gregorius et Urbanus praedecessores in suis litteris praedictis respective voluerunt non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque;

§ 7. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ad de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

1 Edit. Main. legit *fuerint* (R. T.).

§ 8. Eorundem autem praedecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, volumus, quod, Pii V, xxii septembris anno vi, ac Gregorii XIII, sub annulo Piscatoris, xxv novembris anno ix, necnon Gregorii XV, praedecessorum nostrorum, sub datum nonis februarii, anno ii, pontificatum suorum, expeditis litteris in suorum robore et efficacia permanentibus, praesentes litterae non comprehendant neque ecclesias neque personas in his quae ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Concilii Tridentini ac in praedicta Gregorii XV constitutione contenta omnino servari debeant;

§ 9. Ac quod praesentium litterarum transumptis, manu alienius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticae constitutae munitis, in iudicio et etiam extra illud ubique locorum plena et indubitata eademque prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv mcm mdcxviii, pontificatus nostri anno i.

Dat die 9 iunii 1668, anno i.

LXIII.

Commissio nuncio Florentiae super subsidio ab ecclesiasticis Status Senensis conferendo pro expensis fluminum, fossatorum et aggerum ac viarum, aquaeductuum et aquarum decursuum districtus et Status Senensis.

Dilecto filio nostro et Apostolicae Sedis apud dilectum filium nobilem virum Ferdinandum Etruriae sibi subiectae magnam ducem nuncio,

Clemens Papa IX.

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

Postur confirmatio apostolica.

Annot. Ponti f. i.

Claussula re-
trilliva.

Transumptio-
rum fides.

Decretum Ir-
ritans.

Dilecto filii nostro,
salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

In supremam apostolicam servitutis speculam, meritis licet imparibus, constituti, non ad illa tantum quae personarum ecclesiasticarum commoda et privilegia, verum etiam quae laicorum christifidelium, uti unius ac eiusdem Ecclesiae membrorum, onera sublevanda respiciunt, praesertim cum de publica et communi omnium utilitate agitur, uti communis ac providus omnium pater considerationis nostrae intuitum interdum dirigere debemus.

Istoria.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, redditus publici, pro expensis fluminum, fossatorum et aggerum, necnon viarum, aquaeductuum et aquarum decursionum seu diversionum in territoriis, districtu et Statu Senensi, aliisque locis ad quae magistratus conservatorum Status Senensis iurisdictio extenditur, etiamsi essent membra seu pars dioecesium episcoporum extra eundem Statum Senensem constitutorum, assignati, expensis huiusmodi non sufficiant, nec ei rei per impositiones super bonis laicorum provideri possit, attento quod bona huiusmodi bonam partem in potestatem personarum ecclesiasticarum transierunt; dilecti vero filii magistratus conservatorum praefatorum ecclesias, monasteria et alia loca pia, ac clericos aliasque personas ecclesiasticas, tam seculares quam regulares, etiam exemptas, etiam religionis militiae S. Stephani ratione beneficiorum illi unitorum, ac etiam hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani ratione commendarum pro rata honorum ad eos in civitatibus, districtibus et territoriis dicti Status Senensis, et quousque iurisdictio dicti magistratus extenditur, consistentium, et per eos possessorum, ad contribuendum unam cum laicis in expensis pro fluminibus, aggeribus, fossatis, viis,

aquaeductibus et aquarum decursionibus sive diversionibus huiusmodi, ex eo quod id publicam et communem tam laicorum quam clericorum utilitatem respiciat, teneri et obligatos esse, ac forsitan etiam in iudicio, licet de facto, praetendant: nos, considerantes explorati iuris esse clericos et ecclesiasticas personas ob communes utilitates et necessitates, etiamsi laicorum facultates non suppetant, ad huiusmodi contributionem nec cogi, nec alias etiam sponte concurrere posse, nisi episcopus et clerus tantam necessitatem et utilitatem inveniant, ut, consulto etiam prius Romano Pontifice pro tempore existente, aliquod subsidium per clericos et ecclesiasticas personas conferendum fore duxerint, motu proprio, non ad cuiusquam nobis desuper oblatae petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione et certa scientia nostris, discretionis tuae per praesentes committimus et mandamus, quatenus de praemissis te diligenter informes, et, si inveneris tantam adesse necessitatem vel utilitatem, neque laicorum facultates ad id suppetere, ac propterea existimes per clericos ac ecclesiasticas personas aliquod subsidium conferendum, tunc, cognito quantum supra redditus publicos ad faciendas dictas expensas deficit, pro eo quod deficit, summam per ecclesias, monasteria et alia pia loca, ac clericos aliasque ecclesiasticas personas, tam seculares quam regulares, etiam exemptas, etiam per religionem S. Ioannis Hierosolymitani ratione commendarum, ac militiae S. Stephani huiusmodi ratione beneficiorum ei unitorum, singulis annis conferendam, apostolicam auctoritate nostram arbitreris et taxes; ita tamen ut etiam ad ratam honorum possessorum et eorum fructuum clerici et aliae personae ecclesiasticae supradictae sponte conferant. Et successive summam a te,

Nuncio apostolico committitur taxa subsidii prout in rubrica.

ut praefertur, taxandam remediis opportunis per aliquem seu aliquos a te deputandum seu deputandos exigi, et exactam pro subsidio ut supra cui seu quibus opus fuerit consignari cures ac facias, et insuper, pro faciliiori huiusmodi negotii expeditione, tibi unum seu plures super recognitione praemissorum, non tamen quoad taxam praefatam, quam per te ipsum ut supra fieri volumus, deputandi et substituendi licentiam, facultatem et auctoritatem concedimus et impartimur.

Contrariis derogat.

§ 2. Non obstantibus praemissis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon quarumvis ecclesiarum vel monasteriorum et regularium locorum, aut congregationum seu militiarum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem ecclesiis, monasteriis, regularibus locis, ordinibus, ac militiis, illorumque praesulibus, capitulis, canonicis, superioribus, magnis magistris, aliisque personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, etiam per viam statuti proprii, aut legis universalis, seu contractus, vel quasi, ex quibusvis causis et occasionibus, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros et Sedem Apostolicam, ac etiam per nos, etiam motu pari et consistorialiter, in genere vel specie, concessis hactenus et in posterum concedendis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa mentio in praesentibus facienda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Pro expensis factis clericorum pro rata teneri mandet.

§ 3. Volumus autem, et motu simili decernimus, quod pro expensis ex dicta causa factis in praeteritum ab octo annis usque in praesentem diem decursis clerici et personae ecclesiasticae supradictae subsidium huiusmodi, per te, ut praefertur, taxandum, nempe ratam octo annorum decursorum huiusmodi, quolibet ex infrascriptis quindecim annis similiter praestare, ac in dictis expensis pro rata concurrere teneantur; quodque praesens subsidium ad quindecim annos proximos dumtaxat praestari possit et debeat; quibus elapsis, illud omnino cesset et cessare censeatur eo ipso, neque ad illius praestationem clerici aut personae ecclesiasticae huiusmodi ulterius teneantur, aut obligati existant, et id quod per clericos et ecclesiasticas personas conferetur, a laicis humiliter et cum gratiarum actione recipiatur, praestatioque subsidii huiusmodi quoad expensas pro ornatu fontium et fortalitorum reparatione non intelligatur, neque de illis in taxa per te aut possessores facienda ratio aliqua habeatur.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xi iunii MDCLXVIII, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 11 iunii 1668, pontif. anno 1.

LXIV.

Moderatio constitutionis Clementis VIII locum ciborum paschaliu[m] pro fratribus sancti Francisci de Paula ad infirmarias conventuum restringentis.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

Iniuncti nobis caelitus pastoralis officii ratio postulat, ut, paternam religiosorum virorum Altissimi obsequiis sub au-

Proemium.

t Vide an successores pro possessores legendum (R. T.).

sterioris vitae regulam mancipatorum curam gerentes, illorum necessitatibus, quantum cum Domino possumus, benignam salubrique moderatione consulere studeamus.

Constitutio Clementis VIII refertur.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Petrus de Consentia, zelosus seu procurator generalis Ordinis fratrum sancti Francisci de Paula Minorum nuncupatorum, quod dudum, videlicet anno MDXCVI, felicitis recordationis Clemens Papa VIII praedecessor noster peculiari constitutione fratribus dicti Ordinis prohibuit, sub poena privationis vocis activae et passivae per triennium, ne, durantibus eorum infirmitatibus, in quibus dumtaxat eisdem licitum est vesci cibis paschalibus, conventibus egrederentur.

Motiva illam modificandi.

§ 2. Verum quotidiano experimento comprobatum est ex constitutionis huiusmodi, optimo licet consilio, emanatae, observatione multa oriri incommoda, cum fratres praedicti talibus saepissime corripiantur corporis infirmitatibus, ut ad aquas minerales vel potandas, vel earum balneis utendi ergo, se conferre cogantur; quae remedia nullatenus adhiberi valent, nisi cibis paschalibus iuxta medicinae regulas utantur, atque ita constitutionem praedictam infringant, ac poenis per cam latis sese exponant, si mortis periculum evadere velint.

Concedit pro ut in rubrica.

§ 3. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praemissis attentis, Ordo praedictus zeloso seu procuratori generali ipsius Ordinis pluries iniunxerit ut memoratae constitutionis moderationem ad hac sanctam Sede impetrare curaret: nobis propterea dictus Petrus, eiusdem Ordinis nomine, humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

1 Edit. Main. legit dignamur (R. T.).

§ 4. Nos igitur, eiusdem Petri votis favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum, consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de nonnullorum Romanae curiae praelatorum a nobis super negotio huiusmodi specialiter deputatorum consilio, praedictam Clementis praedecessoris constitutionem, per quam locus esus ciborum paschalium pro fratribus dicti Ordinis ad infirmarias conventuum restringitur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, ita moderamus, ut eisdem fratribus liceat etiam extra infirmarias huiusmodi cibis paschalibus vesci durante necessitate accessus, recessus et morae ad balnea, de consilio medici et cum licentia superiorum, quorum conscientiam oneramus; ita tamen ut in reliquis nihil relaxatum intelligatur disciplinae regularis.

Decretum irritans.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari; non obstante praedicta Clementis praedecessoris aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum.

Fides dand transumptis.

§ 6. Volumus autem ut earumdem

praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIX iunii MDCLXVIII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 19 iunii 1868, pontif. anno I.

LXV.

Confirmatio privilegii Ordini S. Antonii Viennensis a Bonifacio VIII concessi, ut illius religiosi regulam sancti Augustini servarent et canonici regulares eiusdem S. Antonii vocarentur.

Clemens Papa IX, ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Pastoralis officii, quod auctore Deo gerimus, sollicitudo nos admonet ut religiosorum virorum in Ecclesia Dei strenue laborantium statui, quieti et felicibus progressibus, quantum nobis ex alto conceditur, consulere iugiter studeamus.

Expositio.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Ordinis canonicorum regularium sancti Antonii Viennensis sub regula sancti Augustini, quod, cum religiosi dicti Ordinis, a primaevo illius erectione anno MV, sub pontificatu felicitis recordationis Urbani Papae II praedecessoris nostri facta, servitio hospitalitatis et praesertim curae infirmorum morbo qui ignis sacer S. Antonii vulgo vocatur laborantium operam semper impenderint, horum consideratione nonnulli Romani Pontifices praedecessores nostri eosdem religiosos multis privilegiis decorarunt, et inter hos recolendae memoriae Bonifacius PP. VIII per suas anno MCCXCVII emanatas litte-

Bonifacius VIII Ordini qualitatem canonicorum.

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

ras prioratum S. Antonii Viennensis in Franciam in abbatiam erexit, illiusque priorem instituit abbatem generalem Ordinis praedicti, ac regulam sancti Augustini eidem Ordini concessit, et servandam praescripsit illius religiosi, quos in futurum canonicos regulares sancti Augustini Ordinis sancti Antonii Viennensis haberi et vocari debere declaravit.

Privilegium ab alio Pontifice confirmatum.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, licet hoc Bonifacii praedecessoris privilegium a piae memoriae Innocentio VI, Ioanne XXII, Martino V, Eugenio IV, Calisto III, Sixto IV, Leone X, Clemente VII, Paulo III, Gregorio XV et Urbano VIII Romanis Pontificibus praedecessoribus pariter nostris confirmatum fuerit, prout in eorum litteris desuper expeditis dicitur contineri, dictusque Ordo, privilegii huiusmodi ac antiquitatis suae institutionis vigore, in processibus publicis aliisque congregationibus debita praecedentia semper gavisus sit, nihilominus religiosi eiusdem Ordinis in aliquibus eorum praedecessoris et domibus S. Antonii desuper contra omnem iustitiam molestentur: nobis propterea dictus procurator generalis humiliter supplicari fecit ut privilegium praefatum, ac qualitatem canonicorum regularium, religiosi dicti Ordinis, ut praefertur, concessam, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communire de benignitate apostolica dignaremur.

Annot. Pontifex et confirmatum.

§ 3. Nos igitur, procuratoris generalis votis hac in re favorabiliter annuere, eumque specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat conse-

LXVI.

Indultum ut religiosus sacerdos professus Congregationis monachorum sancti Hieronymi in regnis Hispaniarum, specialiter ab eadem congregatione deputandus, notarii munere, ad effectum capiendi informationes super puritate sanguinis monachorum ad professionem in eadem congregatione admittendorum tantum, fungi possit.

Clemens Papa IX, ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Iosephus a Toletis minister generalis congregationis monachorum S. Hieronymi in regnis Hispaniarum, quod, cum dicta congregatio, tum propter exactam regularis disciplinae observantiam, virosque doctrinam atque pietate conspicuos qui in ea semper floruerunt, tum propter propensam regum earumdem Hispaniarum catholicorum, quorum cadavera in ecclesia monasterii de Escoriali dictae congregationis sepeliri solent, erga ipsam congregationem voluntatem, in illis partibus semper fuerit in magna hominum existimatione atque veneratione, ad hanc tuendam iam dudum factum fuit in eadem congregatione statutum, a felicis recordationis Alexandro Papa VII praedecessore nostro confirmatum, ut nemo in eadem admittatur qui ad christianam religionem fidemque catholicam recenter sit conversus, aut ex aliqua secta per Sedem Apostolicam reprobata originem trahat; et pro huius statuti observatione, quando aliquis ad professionem in aliquo eiusdem congregationis monasterio admittendus est, deputari solet de consensu capituli illius monasterii monachus ad capiendas debitas informationes super puritate sanguinis aliisque supradictis; qui monachus, cum nullam habeat iurisdictionem, cogitur pro capiendis in seipsum et in alios quoslibet personis laicis et clericis, et in praesentia eiusdem monachi et testium, qui cum iuramento debitas informationes praedictas. Sed multorum annorum experientia comperit esse maximam oriri incommoda ex eo quod in huiusmodi rebus ecclesiasticis ad iudices laicos recurri et notarios laicos uti necesse sit, cum testes, veriti ne eorum secretae depositiones a notario laico revelentur, quandoque veritatem occultent, et, quod peius est, aliquando contra illam deponant; unde, ultra graves impensas quae in praemissis fiunt, memoratae congregationis candor interdum contaminatur.

Expositio.

Statutum congregationis.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Iosephus minister generalis plurimum cupiat monachos Congregationis praedictae ad effectum faciendi probationes necessarias, ac recipiendi iuramenta et depositiones testium super puritate sanguinis, aliisque, ut praefertur, requisitis, notarii munere fungi posse; nobis propterea humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Postulatio

§ 3. Nos igitur, ipsum Iosephum ministrum generalem specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ut notarii munere, ad effectum tamen de quo agitur

Indulget ut monachus deputatus notarii munere fungatur.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissimo suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum irritans.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dictae congregationis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis illas in suo robore permansuris; ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides

Transumptum fides.

1 Forsan aliquis non alius legendum (n. 7.).

1 Edit. Main. legit ecclesiasticis pro ecclesiasticis (n. 7.).

Decretum irritans.

quendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, petitam confirmationem, ad limites litterarum memorati Urbani VIII praedecessoris idibus iunii MDCXXIV expeditarum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in praefatis Urbani praedecessoris litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum fides.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxv iunii MDCCLXVIII, pontificatus nostri anno 1°.

Dat. die 25 iunii 1668, pontif. an. 1.

1 Ab electione anno 11 (n. 7.).

ubi non tam in iudicio quam extra adhibetur, quia ipsi praesentibus exhiberetur, si forent exhibita vel ostensa.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub anno Piscatoris, die 11 Julii MDCCLXVIII, pontificatus nostri anno 11.

Dat. die 3 Julii 1668, pontif. anno 11.

LXVII.

Confirmatio privilegiorum quorundam collegio Germanico et Hungarico, ac cardinalibus illius protectoribus, a Julio III, Gregorio XIII et Clemente VIII, circa iurisdictionem privativam dictis cardinalibus in causis eiusdem collegii, eiusque ecclesiarum, et monasteriorum illi unitorum competentem, concessorum, et a Gregorio XV confirmatorum, declaratorum et extensorum, cum declaratione quod dicti cardinales uti possint superioritate et iurisdictione privativa huiusmodi quoad monasteria et ecclesias ut praefertur unita, quae in praesentibus exprimuntur.

Clemens Papa IX, ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Ad pastorale fastigium divina dispositione evecti, illis, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, catholicae fidei conservationi et propagationi apostolicae charitatis zelo laudabiliter studentibus, pro perpetua conservatione salubrique directione seminariorum et collegiorum quorumcumque praesertim in hac alma Urbe verae religionis arce erectorum, ex quibus uberes in Ecclesia Dei fructus benedicente Domino assidue proveniunt, pie prudenterque decreta atque constituta esse noscuntur, ut firmiora semper atque stabiliora persi-

1 Ex Regest. in Secret. Brevium.

stant, apostolici muniminis nostri libenter adtingimus firmitatem.

1. Datum siquidem felicitis recordationis Gregorius Papa XV, praedecessor noster, nonnulla privilegia, facultates et indulta collegio Germanico et Hungarico de Urbe, necnon tunc et pro tempore existentibus S. R. E. cardinalibus ipsius collegii, eiusque personarum, rerum et honorum quorumcumque protectoribus, a recolendae memoriae Julio III, Gregorio XIII et Clemente VIII Romanis Pontificibus praedecessoribus pariter nostris concessa, confirmavit et approbavit, nonnullasque declarationes, super eorundem cardinalium protectorum superioritate et iurisdictione privative ad alios quoscumque iudices eis in causis ipsum collegium eiusque personas, res et bona ac ecclesias, monasteria et beneficia illi unita quomodolibet concernentibus competente, fecit, aliaque disposuit, decrevit et ordinavit, prout uberius continetur in ipsius Gregorii praedecessoris litteris sub plumbo desuper expeditis tenoris qui sequitur, videlicet:

Gregorius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. In supremo militantis Ecclesiae solio et apostolicae potestatis plenitudine summa Redemptoris nostri benignitate constituti, ea, quae pro seminariorum quorumlibet praesertim in alma Urbe nostra per Romanos Pontifices praedecessores nostros ad christianae iuventutis piam et religiosam educationem ac in ecclesiasticis aliisque salutaribus disciplinis instructionem proinde institutorum conservatione et manutatione a diversis Romanis Pontificibus etiam praedecessoribus nostris concessa et ordinata fuerunt,

1 De collegio huiusmodi vide supra, pag. 15 huius tomi (R. T.).

1 Male edit. Maiu. legit conservationem et manutationem (R. T.).

Recolector privilegia collegii et praesertim litterae Gregorii XV.

ut perpetuo firma et illibata persistent, libenter apostolico praesidio communitimus, necnon dubia, si qua circa ea temporum incuria insurgere comperimus, ne exinde litium dispendia prorumpant, dilucidamus et declaramus, ac alias disponimus, prout rerum et temporum ratio postulat, nosque conspiciamus in Domino salubriter expedire. Dudum siquidem, per felicitis recordationis Clementem Papam VIII praedecessorem nostrum accepto quod Iulius III et Gregorius XIII, etiam praedecessores nostri, motu proprio et ex certa eorum scientia ac de apostolicae potestatis plenitudine ad divinum ubique cultum et ecclesiasticam disciplinam restaurandum et augendum, animarumque salutem procurandum, ac ad Dei omnipotentis laudem, in dicta Urbe collegium Germanicum et Ungaricum appellatum respective erexerant et instituerant, ipsumque collegium, ac illius scholares et ministros pro tempore existentes, eorumque bona omnia, cuiuscumque qualitatis et quantitatis, in dicta Urbe vel extra eam et alias ubique locorum consistentia, ab omni iurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate et potestate pro tempore existentis vicarii, senatoris et conservatorum ac reformatorem eiusdem Urbis, necnon rectoris studii generalis Urbis praedictae, aliorumque quorumcumque iudicum et officialium in ipsa Urbe vel alias ubilibet constitutorum prorsus liberos, immunes et exemptos, ac libera, immunia et exempta respective fecerant et constituerant, necnon eos et ea sub beati Petri et Sedis Apostolicae protectione susceperant; et insuper idem Gregorius praedecessor tunc in humanis agentes bonae memoriae Ioannem Moronum Ostiensem et Alexan-

1 Edit. Main. legit si quae (R. T.).

2 Coniunctionem et nos addimus (R. T.).

drum Farnesium Praenestinensem, et Ptolomaeum Comensem Sabinensem episcopos, necnon Marcum Siticum S. Mariae Transtiberim ab Altempa, et Ludovicum S. Honuphrii titulum S. R. E. presbyteros Madruccium nuncupatum, cardinales, dicti collegii et illius collegialium et personarum ac honorum quorumcumque protectores constituerat et deputaverat, illisque omnes et singulas etiam obligationes in forma camerae, ac super iure congruo, et quascumque alias causas civiles et criminales, meras et mixtas dicti collegii, illiusque collegialium, scholarium, rectorum, aliorumque ministrorum et officialium pro tempore existentium huiusmodi in rebus et negociis collegium praefatum et illius res, iura et actiones ac bona concernentibus, tam active quam passive per se ipsos, aut alium, seu alios, qui eis viderentur, etiam summarie, simpliciter et de plano, ac sine strepitu et figura iudicii, necnon manu regia, nullaque tela iudiciaria servata, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam omni et quacumque appellatione remota, audiendas, cognoscendas, decidendas, sineque debito terminandas, vel etiam delegandas, et, quatenus opus foret, citandi et inhibendi, ceteraque omnia opportuna faciendi et exequendi liberam concesserat facultatem, decernens irritum quidquid secus super bis, scienter vel ignoranter, contingeret attentari, prout in quibusdam Iulii sub datum pridie kalendas septembris, pontificatus sui anno III, ac etiam Gregorii, praedecessorum praefatorum, sub datum VIII idus augusti, II, et sub datum idibus Iulii, III, et sub datum kalendis martii, VII, et sub datum idibus aprilis, VIII, et aliis diversis litteris et commissionibus diversis sui

1 Edit. Main. legit omnia (R. T.).

2 Aptius forsitan audienti, etc. (R. T.).

pontificatus annis et temporibus expeditis continetur; et, stantibus praemissis, minime dubitari posset aut deberet, quod nullus alius iudex, quacumque potestate et auctoritate munitus, tam ecclesiasticus quam secularis, et tam ordinarius quam delegatus, tam in dicta Urbe quam extra eam, in causis et negotiis dicti collegii Germanici et Ungarici se intromittere posset; nihilominus ab aliquibus id, ut idem Clemens praedecessor etiam acceperat, in dubium vertebatur, ac nonnullis in causis concernentibus collegium et illius personas, res et bona quaecumque huiusmodi, contra mentem et intentionem dictorum praedecessorum, sese intromittere procurabant: dictus Clemens praedecessor, omnem in praemissis dubitandi occasionem tollere volens, ac omnium et singulorum dictorum praedecessorum litterarum et commissionum ac concessionum, et per eas praedictis collegio et scholaribus eorumque ministris et personis necnon bonis, iuribus et rebus quibuscumque concessorum privilegiorum, indultorum, exemptionum et concessionum tenores ac compendia sub quibuscumque verborum expressionibus et formis, ac si de verbo ad verbum inserti forent, pro expressis habens, necnon etiam illas et illa perpetuo approbans et confirmans, motu simili et ex certa scientia sua ac de apostolicae potestatis plenitudine, dicta auctoritate, statuit et ordinavit, et ita etiam eorundem praedecessorum mentem et intentionem fuisse declaravit, quod, praeter praedictos collegii Germanici et Ungarici huiusmodi protectores, nullus alius iudex, quacumque dignitate, auctoritate, privilegio et facultate munitus, tam ecclesiasticus quam secularis, ac tam ordinarius quam delegatus, tam in dicta Urbe quam extra eam, in causis et negotiis ad collegium

praefatum, illiusque personas, res et bona ac iura quomodolibet ex quovis capite spectantibus et pertinentibus, tam praesentibus quam futuris, tam super obligatione in forma camerae apostolicae, et iure congrui, quam alias quomodolibet, et ex quavis causa terminique iudicialis et censurarum susceptione, ac ac quavis alia de necessitate exprimenda causa, sive active sive passive, tam in prima quam secunda et ulteriori instantia, ac in quacumque iudicii et litis parte, tam circa res, bona et iura ipsius collegii, quam illius personas, quomodolibet exercere, sed quod omnis iurisdicio et superioritas in omnibus et singulis causis supradictis, ac quibuscumque aliis civilibus et criminalibus, meris et mixtis, ipsum collegium et illius scholares et ministros ac officiales et personas eorumque bona, res et iura quaecumque aut alia quomodolibet concernentibus, ad praedictos et pro tempore existentes eiusdem collegii protectores, vel eorum iudicem seu iudices deputatum seu deputatos, vel deputandum seu deputandos, pleno iure et in quacumque instantia, etiam private quoad omnes alios quoscumque iudices, etiam quoad illarum finalem et totalem executionem, cum facultate illas omnes quomodolibet coram aliis quibuscumque iudicibus introductas et pendentes reassumendi, et illis, sub ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis arbitrio suo imponendis et moderandis, inhibendi, ac, in eventum non partitionis, contradictores sententias, censuras et poenas praedictas incurrisse, servata forma Concilii Tridentini, aggravandi, declarandi, reaggravandi, interdicendi, auxiliumque brachii secularis ad id si opus foret invocandi, attentata et innovata quaecumque revocandi, ac omnia et singula in praemissis et circa ea necessaria et

opportuna faciendi, dicendi et exequendi, spectare et pertinere in omnibus et per omnia perpetuo deberent, ac etiam eisdem et pro tempore existentibus dicti collegii protectoribus et defensoribus eorumque iudicibus denuo indulset, ac eis amplam, liberam et omnimodam desuper facultatem et auctoritatem impartitus fuit, districte propterea inhibens omnibus et singulis aliis iudicibus supradictis ecclesiasticis et secularibus, quavis auctoritate, dignitate et potestate fungentibus et functuris, tam in alma Urbe quam extra eam consistentibus, ne, sub nullitate omnium et singulorum actorum, processuum, decretorum, mandatorum et aliorum quorumcumque per eos fiendorum, contra declarationem, indultum et facultatem huiusmodi in dicti collegii, illiusque personarum et rerum, causis, litibus, negotiis et controversiis, tam civilibus quam criminalibus, meris et mixtis, quovis modo seu praetextu, etiam ratione privilegiorum et indultorum ipsis et eorum officiis et tribunalibus etiam per dictam Sedem aut alias quomodolibet concessorum, sese ingerere auderent seu praesumerent quoquomodo, ac etiam inane decrevit quidquid secus super iis a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingeret attentari; non obstantibus litis pendentiis, si quae essent, et quibusvis apostolicis, et in universalibus, provincialibus et synodalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus, privilegiis quoque, indultis, quibusvis tribunalibus et curiis, illorumque iudicibus, et praesertim causarum dictae camerae apostolicae generali auditori, in genere vel in specie, concessis et innovatis, ac concedendis et innovandis, necnon omnibus illis, quae in singulis litteris praedictis expressum fuit non obstare, ceterisque contrariis

quibuscumque; quibus omnibus, etiam de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad id servanda foret, illis alias in suo robore permanentibus, ea vice dumtaxat, specialiter et expresse derogavit: prout in eisdem Clementis praedecessoris litteris, sub datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die vi martii MDCXII, pontificatus sui anno i expeditis, plenius continetur. Cum autem, sicut accepimus, licet, stantibus ita praemissis, omnis iurisdicio et superioritas in singulis causis huiusmodi protectoribus praefatis competere noscatur, ac etiam idem Gregorius praedecessor per alias suas litteras spiritualem iurisdictionem et animarum curam, quam ecclesiae dicto collegio unitae habent, totam ad ipsius collegii protectores pertinere, et, si quid forte in praedicti collegii constitutionibus desiderari usus rerum magis demonstraret, aut obscurum foret vel ambiguum, id protectores et superiores praedictos, re mature deliberata, ex communi omnium consensu supplere et declarare ac ad alia extendere posse voluerit, et desuper collegium, illiusque protectores, collegiales, personae et ministri huiusmodi molestari non debeant; nihilominus nonnulli, ut etiam accepimus, contra mentem et intentionem praedecessorum nostrorum praedictorum sese in iurisdictione huiusmodi aliisque praemissis intromittere praesumant et procurant¹, ac iam forte lites desuper introductae reperiantur: nos propterea, in praemissis omnem dubitandi occasionem tollere volentes, necnon omnium

¹ Inchoaerenter edit. Main. legit *praesumant et procurant* (R. T.).

et singulorum praedecessorum nostrorum praedictorum litterarum, commissionum et concessionum, ac per eas collegio et scholaribus praefatis eorumque et ecclesiarum eidem collegio unitarum ministris et personis ac bonis, iuribus et rebus quibuscumque concessorum privilegiorum, indultorum, exemptionum et concessionum tenores et compendia, sub quibuscumque verborum expressionibus et formis, ac si de verbo ad verbum praesentibus inserti forent, eisdem praesentibus pro expressis habentes, motu proprio et ex certa scientia nostris ac de apostolica potestatis plenitudine similibus, non ad ipsius collegii rectoris et collegialium praedictorum aut quorumcumque aliorum nobis desuper oblatae petitionis instantiam, sed ex mera nostra liberalitate, illas et illa cum omnibus et singulis in eis contentis et inde sequutis et sequendis, dicta auctoritate, tenore earundem praesentium, approbamus et confirmamus, ac grata et rata habemus, illisque omnibus et singulis perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti ac solemnitatum quarumcumque de iure, usu vel consuetudine aut alias quomodolibet requisitarum vel necessariarum ac quosvis alios etiam quantumvis substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, etiam si tales sint qui specialem et expressam requirant mentionem, in eisdem supplementis; decernentes ipsas litteras et in eis contenta quaecumque perpetuo valida et efficacia esse et fore, perpetuoque et inviolabili firmitatis et validitatis robore subsistere, ac suos plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et ab omnibus, ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, perpetuo firmiter et inviolabiliter observari et

adimpleri debere, ac ab eis nullo unquam tempore, quovis praetextu, colore vel ingenio recedi aut resiliari posse. Et nihilominus, pro potiori cautela, motu, scientia ac de apostolicae potestatis plenitudine similibus, omnes et singulas ac quascumque lites, causas, differentias, questiones et controversias inter protectores seu superiores et collegiales aut personas ab eis deputatas ex una et quoscumque alios etiam locorum Ordinarios ex altera partibus super praemissis aut eorum aliquo introductas etiam in auditorio causarum Rotae palatii apostolici vel alibi coram quibusvis iudicibus, secularibus vel ecclesiasticis, ordinariis vel delegatis, non tamen protectoribus praefatis, in prima seu alia instantia pendentes indecisas, in statu et terminis in quibus reperiuntur de praesenti, etiam si in illis ad calculum ferendae sententiae deventum, dummodo tamen in illis omnino conclusum non sit, ad nos harum serie avocamus; sicque avocatas penitus et omnino supprimimus, extinguimus et annullamus; ac ipsorum protectorum seu superiorum et collegialium aut personarum ab eis ut praefertur deputatarum adversariis, aut quibuscumque aliis in praemissis quomodocumque interesse habentibus vel habere praetendentibus, perpetuum desuper silentium ex nunc imponimus; ac propterea modernis et pro tempore existentibus eiusdem collegii protectoribus ac superioribus, ut, quotiescumque casus evenierit, ipsi omnia et singula eiusdem collegii constitutiones, statuta et decreta, prout eis videbitur et ratio dictaverit, interpretari et dilucidare, atque etiam alia ex integro et de novo facere et condere, ac ab omnibus, ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, nullo praevio examine seu approbatione,

Jurisdictione
praedicti colle-
gii quibus com-
mittitur.

sub poenis et censuris eis benevisis, observari facere possint et valeant, pariter concedimus et indulgemus; necnon statimur et ordinamus, et ita etiam eorumdem praedecessorum et nostrae mentis et intentionis fuisse et esse declaramus, quod, praeter praedictos et pro tempore existentes collegii Germanici et Ungarici huiusmodi protectores, nullus alius iudex, quacumque dignitate, auctoritate, privilegio et facultate munitus, tam ecclesiasticus quam secularis, ac tam ordinarius quam delegatus, tam in dicta Urbe quam extra eam, in causis et negotiis ad praefatum collegium illiusque personas quascumque, res, bona et iura ex quovis capite spectantibus et pertinentibus, tam praesentibus quam futuris, ac tam super obligationibus in forma camerae apostolicae, iure congrui, refectione viarum seu pontium, quam super re et negotio concernenti autem agriculturae, ac etiam annonae, doganae, ripae, ripetae, terrae, studii, quam alias quomodolibet et ex quavis causa, terminique iudicialis et censurarum susceptione, ac quavis alia de necessitate hic exprimentia causa, sive activa sive passiva, tam in prima quam in secunda et ulteriori instantia, ac cuiuscumque iudicii et litis parte, tam per viam appellationis quam nullitatis et recursus, restitutionis in integrum, vel alio quocumque remedio tam ordinario quam extraordinario, quovis modo se intromittere, vel alias actum aliquem iurisdictionis, tam civilis quam criminialis, tam circa res, bona et iura ipsius collegii, quam illius personas, necnon parochiales ac sine cura ecclesias seu cappellas, cappellanas et beneficia quaecumque dicto collegio quomodolibet unita seu annexa, aut ab eo ratione monasteriorum, prioratuum seu ecclesiarum ipsi incorporatorum quocumque modo

dependentia, ac presbyteros, vicarios, cappellanos et ministros quomodolibet nuncupatos illis pro tempore etiam in cura et exercitio parochialibus ac divina deservientes, ad nutum protectorum vel aliorum superiorum aut collegialium dicti collegii praevia tamen Ordinarii approbatione ponendos et amovendos, ac etiam perpetuos quomodolibet exercentes, possit et valeat; curamque omnium et singularum ecclesiarum parochialium et curatarum, ad praedictum collegium quomodolibet spectantium, ab omnimoda iurisdictione, superioritate et dominio quorumcumque Ordinarium penitus et omnino, praeterquam in casibus a Concilio Tridentino expressis, perpetuo eximimus et liberamus; et propterea neque coram eodem auditore camerae, ac eiusdem camerae clericis annonae, ripae, ripetae praesidentibus et doganariis, ac gabellae terrae studii consulibus, magistris viarum, camerario, vicecamerario, senatore et conservatoribus Urbis, minusque coram archipresbyteris seu protectoribus basilicarum et ecclesiarum S. Iohannis Lateranensis, S. Petri, S. Mariae Maioris, seu eorum iudicibus, deputatis, et archiconfraternitatibus SS. Trinitatis peregrinorum et convalescentium, Confalonis et S. Marcelli, hospitalis S. Spiritus in Saxia, S. Iacobi Incurabilium, ac aliarum quarumcumque ecclesiarum, hospitalium, archiconfraternitatum protectoribus, commendatoribus ac rectoribus quibuscumque et aliorum quorumcumque tribunalium tam in Urbe quam extra eam et curiae Burgi existentium iudicibus molestari et inquietari aut quoquo modo in iudicium trahi res, bona, iura et personas supra expressas, possint aut debeant; nec minus

1 Nescio an alias vel aliis legendum (R. T.).

1 Vel lege possit aut debeat, vel paulo ante personae .. expressae (R. T.).

possit aut debeat, sub quovis praeterito auctoritatis privilegiorum, indulgentiarum et exemptionum quibus suprascriptis iudicibus, protectoribus, commendatoribus et aliis quibuscumque expressis et nominatis, ac de necessitate exprimendis et nominandis, quin omnis iurisdictio et superioritas in omnibus et singulis causis suprascriptis et aliis quibuscumque civilibus et criminalibus, meris et mixtis ipsum collegium et eius scholares ac ecclesias eidem collegio unitas, ministros, officiales et personas, eorumque bona, res et iura et curam animarum, illiusque exercitium, ac sacramentorum ecclesiasticorum administrationem aut alias quomodolibet concernentibus, ad praedictos modernos et pro tempore existentes eiusdem collegii protectores, vel eorum iudicem seu iudices, deputatum seu deputatos, vel deputandum seu deputandos, pleno iure in quacumque instantia etiam privative quoad vicarium Urbis ac quoscumque locorum Ordinarios et omnes alios quoscumque iudices praefatos, etiam quoad illarum totalem et finalem executionem, cum facultate illas omnes quomodolibet coram aliis quibusvis iudicibus introductas et pendentes reassumendi, et illis, sub ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis arbitrio suo imponendis, moderandis et applicandis, inhibendi, ac in eventum non paritionis contradictores et inobedientes censuras et poenas ipsas incurrisse servatam formam Concilii Tridentini huiusmodi declarandi, aggravandi, reaggravandi, Interdicendi, auxiliumque brachii secularis, si opus fuerit, invocandi, attentata et innovata quaecumque revocandi, omniaque alia et singula in praemissis necessaria et opportuna faciendi, dicendi et exequendi, spectare et pertinere in omnibus et per

1 Legerem quibusvis pro quibus (R. T.).

omnia perpetuo debeant; et etiam modernis et pro tempore existentibus dicti collegii protectoribus et defensoribus eorumque iudicibus tenore earundem praesentium de novo perpetuo indulgemus, eisque liberam, plenam, ampliam et omnimodam desuper facultatem et auctoritatem impartimur; districte propterea inhibentes omnibus et singulis suprascriptis iudicibus, archipresbyteris, protectoribus, commendatoribus, consiliis etiam artis agriculturae, et aliis quibuscumque iudicibus ecclesiasticis et secularibus, quavis auctoritate, dignitate etiam episcopali et archiepiscopali seu alia maiori potestate fungentibus et functuris, tam in dicta Urbe quam extra eam consistentibus, ne, sub nullitatis omnium et singulorum actuum, processuum, decretorum, mandatorum et aliorum quorumcumque per eos fiendorum, contra praesentem nostram declarationem, indultum et facultatem in dicti collegii illiusque personarum, ac rerum causis, litibus, negociis et controversiis, tam civilibus quam criminalibus, meris et mixtis, quovis modo seu praetextu, et ratione privilegiorum et indulgentiarum ipsis et eorum officiis et tribunalibus etiam per Sedem praedictam aut alias quomodolibet concessorum, sese ingerere audeant seu praesumant quoquo modo; necnon irritum et inane decernimus quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus litis pendentiis, si quae sint, ac quibusvis apostolicis, etiam in universalibus provincialibus et synodalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis quibusvis tribunalibus, curiis, illorumque iudicibus, et aliis quibuscumque, et praesertim dictae camerae apostolicae ge-

nerali auditori, in genere vel in specie, clericis, praesidentibus annonae, camerario, magistris viarum, auditoribus causarum rotae eiusdem palatii apostolici, agriculturae et aliis quibusvis consiliis, doganariis, conservatoribus, senatori et aliis quibuscumque iudicibus et tribunalibus concessis et innovatis, concedendis et innovandis, non facientibus de praesentibus nostris litteris specialem et individuum mentionem cum illorum insertionem de verbo ad verbum non autem per clausulas et verba aequipollentia, ac regulam de non tollendo iure quaesito, quatenus opus sit, necnon omnibus illis quae in singulis litteris praedictis expressa fuerint non obstare; quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae approbationis, confirmationis, adiectionis, suppletionis, decretorum, avocationis, suppressionis, extinctionis, annulationis, impositionis, concessionis, indulgentiarum, statuti, ordinationis, declarationis, exemptionis, liberationis, inpartitionis, inhibitionis, voluntatis et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipot-

tentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCXXI, XII kalendas martii, pontificatus nostri anno II°.

§ 2. Cum autem, sicut accepimus, praesertim quidem Gregorii praedecessoris litterae et in eis contenta¹ hactenus illibate, ut par est, observata fuerint, plenumque vigorem obtineant de praesenti; firmiter tamen atque solidius persistent et perennent illa quae Apostolicae Sedis auctoritate saepius corroborantur: hinc est quod nos, praemissorum omnium et singulorum inviolabili robori, firmitati et efficaciae, quantum nobis ex alto conceditur, consulere cupientes, motu simili, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ad abundantiore cautelam, et quatenus opus sit, omnia et singula privilegia, facultates, iurisditiones, superioritates, praerogativas, gratias et indulta memorato collegio, eiusque personis, rebus et bonis, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus eiusdem collegii protectoribus, et aliis quomodolibet a praefatis Iulio III, Gregorio XIII, Clemente VIII et Gregorio XV praedecessoribus, sicut praemittitur, respective concessa et attributa, ac confirmata et approbata, omnesque et singulas eorumdem praedecessorum litteras desuper emanatas, et praesertim praesertim dicti Gregorii XV praedecessoris, cum omnibus et singulis in eis contentis et expressis, ac inde legitime sequentis et secuturis quibuscumque, tenore praesentium perpetuo approbamus et confirmamus, ac rata et grata habemus, illisque omnibus et singulis perpetuae atque irrefragabilis

Confirmantur privilegia.

¹ Non satis ista cohaerent; vel legendum an. 1622, vel pontif. an. I (R. T.).

² Male ed. Mam. legit contentis (R. T.).

Defectus sup-
plet.

apostolicae firmitatis vim, robur et efficaciam adiungimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti et solemnitatum quarumcumque, ex iuris communis et constitutionum apostolicarum et decretorum etiam camerariorum et consistorialium, necnon Urbis, aliorumque statutorum quorumvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratorum¹, eorumque reformationum et novarum additionum, usum et consuetudinum etiam immemorabilium praescripto, seu de stylo, aut aliis quovis modo in similibus etiam de necessitate observandarum, et alios quoslibet, etiam quantumvis magnos, formales et substantiales ac inexcogitatos et inexcogitabiles defectus, si qui in praemissis vel eorum aliquo principaliter vel accessorie antecedenter vel consequenter aut concomitanter seu aliis quomodolibet intervenerint, vel intervenisse dici, censeri, intelligi vel praetendi unquam possent, plenissime et amplissime supplemus, ac sanamus, et penitus et omnino tollimus, perimus et abolemus.

Cardinati-
bus protectori-
bus omnem su-
perioritatem in
collegio illique
annexis coulr
mat.

§ 3. Praeterea memoratos cardinales dicti collegii protectores, nunc et pro tempore quodcumque existentes, omnem superioritatem, omnemque iurisdictionem, eis, sicut praemittitur, concessam et attributam, in quibusvis causis, litibus et controversiis tam civilibus quam criminalibus, meris et mixtis, etiam private quoad omnes et singulos iudices supradictos, et aliis in omnibus et per omnia prout in praemissis Gregorii XV praedecessoris expressum est, circa S. Apollinaris de Urbe et ruralem S. Mariae in Celsano Portuensis dioecesis ecclesias, ac Ss. Sabae et Andreae Urbis, olim Cisterciensium, S. Petri Laudi veteris Laudem², et S. Christinae mo-

1 Male edit. Main. legit *roboratis* (R. T.).

2 Ita edit. Main.; quid sit nescio (R. T.).

nasteria S. Benedicti, Mediolanensis sive Papiensis seu nullius dioecesis, ac abbatiam secularem sive monasterium S. Crucis Fontis Avellanae eiusdem S. Benedicti congregationis Fontis Avellanae, nullius seu Eugubinae dioecesis, et monasterium S. Stephani in monte Caelio Urbis, S. Pauli primi eremitae Ordinum respective, eorumque ecclesias, cappellas, cappellanas et beneficia, ac membra, dependentias, bona, praedia, redditus, proventus, iura, obventiones et emolumenta quaecumque dicto collegio dudum apostolica auctoritate perpetuo unita, annexa et incorporata, et ab eo quomodolibet dependentia, ac in alia quaecumque monasteria, prioratus, ecclesias et beneficia, quae eidem collegio pari auctoritate in futurum quodcumque uniri, annecti et incorporari contigerit, eorumque respective personas, presbyteros, cappellanos, vicarios et ministros quoslibet, libere ac sine ullo prorsus impedimento exercere, ceteraque omnia eis per praemissas litteras quovis modo concessa facere et exequi posse ac debere, motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, decernimus et declaramus.

Decretum ir-
ritum.

§ 4. Decernentes pariter easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quicumque in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiusvis status, gradus, ordinis, praeeminentiae et dignitatis, seu aliis specificis et individua mentione et expressione digni existant, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, seu causae, propter quas ipsae praesentes emanarint, adductae, verificatae et iustificatae ullatenus fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis iusta, pia, legitima et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso,

etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et formali et substantiali defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessa vel emanata, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare quoquo modo posse, sed easdem praesentes litteras semper firmas, validas, efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque et non aliter in praemissis omnibus et singulis censi, atque ita per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici et curiae camerae apostolicae generalem auditorem¹, ac S. R. E. praedictae camerae seu procamerae, et alios cardinales, etiam de latere legatos, necnon dictae camerae praesidentes clericos, aliosve quoslibet officiales et ministros, ceterosve quoscumque qualibet praeminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingerit attentari.

Derogari con-
trariis.

§ 5. Non obstantibus, quatenus opus sit, pie memoriae Pii Papae IV praedecessoris pariter nostri de gratiis qua-

1 Edit. Main. legit *auditores* (R. T.).

leumque interesse camerae praedictae concernentibus in eadem camera intra certum tunc expressum tempus praesentandis et registrandis, ita ut easdem praesentes litteras ibidem praesentari et registrari nunquam necesse sit, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis quae dictus Gregorius praedecessor in suis litteris praemissis voluit non obstare; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum fides.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xiv iulii MDCLXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 14 iulii 1668, pontif. anno II.

LXVIII.

Indultum, priori generali fratrum Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmelo concessum, conferendi lauream doctoratus in collegio S. Mariae Transpontinae de Urbe fratribus eiusdem Ordinis qui titulo magisterii sunt insigniti.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

Prooemium.

Dudum felicitis recordationis Urbano Papae VIII praedecessori nostro pro parte quondam Theodorii Stratii tunc temporis prioris generalis fratrum Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmelo exposito, quod ipse, iuxta regularia dicti Ordinis instituta apostolica auctoritate confirmata, Ordinis huiusmodi profes-

sorēs, qui eos cursus, lecturas vel exercitiū litterarum peregerant, quae secundum eorundem regularium institutorum formam et tenorem requirebantur, eiusdem Ordinis magistros in sacra theologia creandi et instituendi facultatem habebat, dummodo tamen iidem professores magisterii sive doctoratus in eadem sacra theologia lauream in aliqua approbata studii generalis universitate susciperent;

MOTIVA.

§ 1. Quia vero in suscipienda magisterii sive doctoratus in universitate generali huiusmodi laurea intolerabiles pecuniarum summae expendendae erant in magnum pauperrimae inter Mendicantes religionis detrimentum, et collegium S. Theresiae Salamantinae eiusdem Ordinis semper habuerat et imposterum habiturum sperabatur regentes et in eadem sacra theologia magistros doctos et in litterarum exercitiis maxime versatos, per eundem Theodorum priorem generalem praefato Urbano praedecessori supplicato, ut, quo debitus virtutis honos eiusdem Ordinis provinciarum Hispaniae et Lusitaniae professoribus, qui in artibus et sacrae theologiae huiusmodi studiis cursum perfecissent, et alias digni et idonei essent, sublatis expensis huiusmodi, haberetur, super praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaretur¹;

Constitutio Urbani VIII.

§ 2. Idem Urbanus praedecessor, huiusmodi supplicationibus inclinatus, praefato Theodoro et pro tempore existenti priori generali dicti Ordinis, omnibus et singulis eiusdem Ordinis et provinciarum praefatarum professoribus, quos, absolutis per eos cursu, lecturis vel exercitiis litterarum a regularibus dicti Ordinis institutis, ut praefertur, requi-

¹ Male ed. Main. legit *dignaremur* (R. T.).

² Coniunct. et importune hic interiectam delimus (R. T.).

sitis, et servatis aliis servandis, magistrōs in eadem sacra theologia crearet et institueret, quod illi in praefato collegio Salamantino S. Theresiae cum rigoroso examine et approbatione regentium et aliorum magistrorum eiusdem collegii, ac servatis aliis conditionibus iuxta regularia instituta huiusmodi necessariis, a superiore eiusdem collegii magisterii sive doctoratus in eadem sacra theologia lauream suscipere libere et licite possent et valerent, concedendi et indulgendi facultatem, auctoritate apostolica concessit, et alias prout in ipsius Urbani praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis die xxvi augusti mdcxxxiv expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 3. Cum autem, sicut pro parte dilectorum filiorum Matthaei de Orlando ac Andreae Lao prioris et procuratoris generalium dicti Ordinis respective nobis nuper expositum fuit, maiori parti fratrum eiusdem Ordinis valde incommodum sit, laureae doctoralis huiusmodi consequendae ergo, ad memoratum conventum Salamantinum accedere; nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Supplicatio et motiva novae concessio.

§ 4. Nos igitur, dictos exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus

Confirmatio prout in rubrica.

inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, praefato Matthaeo moderno et pro tempore existenti priori generali Ordinis praefati petitam facultatem conferendi lauream doctoralem illis fratribus qui ex praescripto constitutionum Ordinis huiusmodi magisterio insigniti fuerint, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus: ita tamen ut illa extra collegium Salamantinum non nisi in collegio S. Mariae Transpontinae de Urbe eiusdem Ordinis uti possit, ac salva semper in praemissis auctoritate congregationis eorundem cardinalium.

Decretum irritans.

§ 5. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri dehere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis eiusque provinciarum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum,

hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx iulii MDCLXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 20 iulii 1668, pontif. anno II.

LXIX.

Erectio congregationis sive unionis matronarum et virginum nobilium et illustrium sub denominatione Cruciferarum in ecclesia seu cappella per episcopum Viennensem designanda¹.

Clemens Papa IX,
ad perpetuam rei memoriam.

Redemptoris et Domini nostri Iesu Christi, qui humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, vices, quamquam immeriti, gerentes in terris, pia fidelium praesertim sublimium personarum, quae non minus eximiae devotionis, spiritualiumque rerum studiis, quam secularium bonorum splendore fulgent, vota, ad augendam vivificae Crucis, ex qua salus nostra pependit, venerationem tendentia, favoribus et gratis libenter prosequimur opportunis.

Ksordiam.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit carissima in Christo filia nostra Eleonora Romanorum regina illustris, clarae memoriae Ferdinandi III dum vixit eorundem Romanorum regis in imperatorem electi relicta vidua, quod, cum particula ligni dominicae Crucis (ut pie creditur) in cappella palatii imperialis civitatis Viennensis debita cum veneratione asservaretur, et ante aliquot menses palatium praedictum formidabili incendio, quo etiam muri ipsi consumpti

Expositio.

¹ Ex regist. in secret. Brev.

fuere, conflagrasset, nihilominus particula praedicta, quam clarae pariter memoriae Maximilianus I dum vixit eorumdem Romanorum imperator semper augustus et memoratus Ferdinandus rex semper eximie coluerunt, post quinque dies intacta inter extinctos carbones et cineres reperta fuit.

Motiva et supplicatio.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicta Eleonora regina, peculiari sua erga SS. Crucem praefatam devotione, hocque etiam tam insigni miraculo, quod Dominus noster Iesus Christus ad gloriam eiusdem vivificae Crucis patrare dignatus est, mota, unam matronarum et virginum illustrium Cruciferarum muncupandarum, quae sub aeterni Regis gloriosissimae scilicet Crucis vexillo militare debeant, congregationem sive unionem ex¹ ipsa Eleonora regina, ac dilectissimis in Christo filiabus nobilibus puellis Maria Eleonora et Maria una² archiducissis Austriae eius filiabus, aliisque matronis et virginibus nobilibus et illustribus tam palatii imperialis quam aliarum partium, in eam adscribi volentibus, constaturam in civitate praedicta Viennensi a nobis erigi et institui, ac spiritualibus indulgentiarum muneribus decorari summopere desideret; nobis propterea supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Facultatem erigendi congregationem Cruciferarum concessit Pontifex.

§ 3. Nos igitur, qui devotionis et piorum operum, divinique cultus incrementum, ac animarum salutem paternae charitatis studio libenter promovemus, eximiam memoratae Eleonorae reginae pietatem plurimum in Domino commendantes, ac laudabili eius desiderio, quantum cum Domino possumus, favo-

¹ Coniunct. ex nos addimus (R. T.).

² Aliquid deesse videtur, ex. g. et altera, vel aliter legendum, ex. g. Pia pro una (R. T.).

rabiliter annuere cupientes, huiusmodi supplicationibus inclinati, in cappella palatii imperialis Viennensis, sive alia cappella seu ecclesia per venerabilem fratrem episcopum Viennensem designanda, unam congregationem sive unionem principissarum ex inclytâ domo Austriacâ, aliarumque matronarum et virginum illustrium et nobilium, sub titulo seu denominatione Cruciferarum, cuius consorores processionaliter incedere, divina officia celebrare, sese congregare, et cetera, quae per confratres et consorores aliarum similium congregationum sive confraternitatum fieri solent, facere libere et licite possint et valeant, accedente tamen ad id memorati episcopi Viennensis consensu, et miraculo praedicto coram illo verificato, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo sine cuiusquam praeiudicio erigimus et instituimus. Ac ipsius congregationis sive unionis sic erectae et institutae consororibus pro tempore existentibus, ut quaecumque capitula, statuta, decreta et ordinationes pro salubri earum et dictae congregationis seu unionis gubernio et directione necessaria et opportuna, licita tamen et honesta, ac sacris canonibus et constitutionibus apostolicis, necnon Concilii Tridentini decretis minime contraria, et per praedictum episcopum Viennensem examinanda et approbanda, facere et edere, illaque pro tempore, prout eis videbitur et expediens fuerit, praevia tamen examinatione et approbatione eiusdem episcopi pro tempore existentis, mutare, alterare, corrigere et in melius reformare, ac insuper omnia et singula legata, relicta, res et bona quomodolibet qualificata, mobilia et immobilia, per quoscumque christifideles eidem congregationi sive unioni per viam testamenti, dotationis, aut aliâs quomodolibet pro tempore data, relicta,

donata et elargita, ac danda, relinquenda, donanda et elargienda recipere, illaque per earum officiales et ministros regere, gubernare et administrare, ac in eiusdem congregationis sive unionis eiusque piorum operum usus et necessitates ac utilitatem convertere, ita tamen ut de receptis et administratis praedicto episcopo Viennensi iuxta decreta Concilii Tridentini rationem reddere teneantur, libere et licite possint et valeant, auctoritate et tenore praedictis, concedimus et indulgemus.

Conсорoribus praesentibus indulgentias concessit.

§ 4. Insuper, ut consorores praedictae in piorum operum exercitio magis confoveantur, et ad illa imposterum exercenda per amplius invitentur, dictaque congregatio sive unio maiora in dies benedicente Domino suscipiat incrementa, de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis mulieribus, matronis et virginibus, quae congregationem seu unionem huiusmodi imposterum ingrediantur, die primo earum ingressus, si vere poenitentes et confessae sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, plenariam, ac eidem in cuiuslibet earum mortis articulo, si vere etiam poenitentes et confessae ac sacra communione refectae, vel, quatenus id facere nequiverint, saltem contritae, nomen Iesu ore, si potuerint, sin minus, corde devote invocaverint, etiam plenariam; necnon praedictis consororibus in eadem congregatione sive unione pro tempore descriptis, principissis quidem ex inclytâ domo Austriacâ ortis, seu in eâ pro tempore nuptis, quae semel in hebdomadâ, ceteris vero, quae quinque vicibus quolibet anno, vere poenitentes et confessae sanctissimum Eucharistiae sacramentum in

¹ Forsan incitentur (R. T.).

ecclesia seu cappella ipsius congregationis sive unionis sumpserint, ibique pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione supplices ad Deum preces effuderint, qua vice praedictarum id egerint respective similiter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

§ 5. Praeterea omnibus et singulis consororibus praedictis in eadem congregatione sive unione pro tempore descriptis, quoties aliquod christianae charitatis vel pietatis opus exercuerint, toties centum dies de iniunctis eis aut aliâs quomodolibet debitis poenitentibus in forma Ecclesiae consuetâ relaxamus.

Demum, ut ecclesia seu cappella in qua praedicta particula ligni SS. Crucis pro tempore asservabitur, congruis frequentetur honoribus, et christifideles eo libentius devotionis causâ ad illam confluant, quo ex hoc ibidem spiritualium gratiarum donis uberius noverint se reflectos, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus verè poenitentibus et confessis ac sacra communione refectis, qui ecclesiam seu cappellam huiusmodi in Inventionis et Exaltationis eiusdem SS. Crucis festis diebus a primis vespere usque ad occasum solis utriusque festi huiusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die praedictorum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Et alia do- libus.

Demum con- tribus.

§ 7. Volumus autem, ut, si aliis dictis consessoribus praemissa peragentibus aliqua alia indulgentia perpetuo vel ad tempus concessa fuerit, aut si dicta congregatio sive unio alicui archiconfraternitati unquam aggregetur, praesentes et quaevis aliae litterae apostolicae quoad indulgentias et peccatorum remissiones praedictas illi nullatenus suffragenter, sed ex tunc eo ipso prorsus nullae sint.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 11 augusti MDCLXVIII, pontificatus nostri anno 11. Dat. die 2 augusti 1668, pontif. anno 11.

LXX.

Commissariatus pro sublevandis communitatibus et universitatibus Status Ecclesiastici.

Dilecto filio magistro Ioanni Francisco Nigrono, in utraque signaturâ nostrâ referendario,

Clemens Papa IX.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem.

Prooemium.

Paterna nostra erga huius sanctae Sedi subditos charitas facit ut eorum sublevamini, commodis et utilitati, quantum cum Domino possumus, libenter consulamus.

Deputatio commissariatus ad videndas communitates, exceptis illis quatuor Legationum.

§ 1. Hinc est quod nos, felici communitatum et universitatum Status nostri Ecclesiastici, quas nonnullis indubitatis oneribus gravari, ex eorum recursibus ad congregationem nonnullorum S. R. E. cardinalium ac dilectorum filiorum Romanae curiae praelatorum super illarum sublevamine a nobis deputatam habitis, intelleximus, statui et levamento opportune prospectum esse cupientes, ac de tuâ fide, prudentiâ et integritate

† Ex Regest. in Secret. Brev.

plurimum in Domino confisi, te pro rebus ad annonam spectantibus, necnon pro revidendis rebus Montium pietatis, hospitalium et aliorum locorum piorum, quorum administratio ad communitates et universitates quarumcumque civitatum (non tamen Beneventanae), terrarum, oppidorum et locorum Status Ecclesiastici praedicti extra quatuor Legationes, ac districtum almae Urbis nostrae consistentium, spectat, ad easdem civitates, terras, oppida et loca visitandum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, destinamus et deputamus.

Facultates collatae.

§ 2. Dantes tibi, privative quoad omnes alios, liberam, amplam et absolutam facultatem et auctoritatem omnes et singulos redditus, expensas et debita cuiuslibet communitatis ac universitatis, civitatum, terrarum, oppidorum et locorum praefatorum, et annonae, necnon rationes et computa illorum qui redditus et bona earumdem communitatum et universitatum atque annonae ac dictorum Montium pietatis et aliorum locorum piorum praefatorum quovis modo administraverint, etiamsi aliâs revisa et solidata fuerint, revidendi, quoscumque debitores, tam seculares quam ecclesiasticos, etiam regulares utriusque sexus, ac omnes privilegiatos, etiam fratres hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, et alios etiam in ecclesiasticâ, episcopali, patriarchali, ac etiam maiori dignitate constitutos, illorumque famulos, ministros, oblatos et colonos ad eorum debita persolvenda, manu regiâ et solâ facti veritate inspectâ, cogendi, necnon omnes lites et controversias super praemissis exortas eadem auctoritate concordandi, seu prout de iure terminandi, expensas, quae tibi superfluae videbuntur, resecandi, quascumque collectas seu gabellas, quae tibi pro faciliiori et celeriori rerum praedictarum redemptione

necessariae sive quomodolibet opportunae visae fuerint, imponendi, taxas cancellariarum tam tribunalium gubernatorum quam communitatum et universitatum praedictarum in causis tam civilibus quam criminalibus et mixtis, necnon taxas exactionum gabellarum et cuiusvis generis gravaminum, pondera quoque et mensuras revidendi, illaque ad debitum et convenientem iustitiae modum reducendi, etiam quatenus ad appaltatores camerales spectat, iuxta tabellas eiusdem camerae (ita tamen ut quantum ad hos procedas cum facultatibus dilecti filii camerae nostrae apostolicae thesaurarii generalis, quas tibi ad hunc effectum communicamus), ac cum eisdem facultatibus recognoscendi omne genus gravaminum, quae iidem appaltatores vel subcollectores spoliurum, sive alii ministri et officiales, aut commissarii, tam civiles quam criminales, aliique quilibet per litteras patentes dictae camerae deputati, quovis modo forsitan inferant, et signanter per gabellas quae noviter introductae asseruntur absque beneplacito apostolico et facultate necessariâ, et observantiam edicti Aldobrandini nuncupati aliarumque ordinationum et mandatorum variis temporibus datorum et factorum et nuper innovatorum procurandi, rationes et computa solidandi, ac controversias, inter communitates et universitates necnon appaltatores sive alios ministros et officiales ac commissarios seu deputatos huiusmodi respective vertentes, componendi et decidendi, repartitiones quoque, quae pro reparatione viarum et pontium fiunt, revidendi, atque, si quid in his inordinatum repereris, damnum iniuste gravatis¹ refici curandi, ac providendi ut

repartitiones huiusmodi in futurum debitâ rectitudine et quantum fieri poterit minori cum subditorum nostrorum detrimento fiant, et pro praemissorum omnium executione contra quascumque personas etiam quovis privilegio et exemptione suffultas procedendi, abusus et inconvenientia quaecumque circa exactiones onerum publicorum, tam camerales, quam communitativorum, necnon in ceteris omnibus, quae servitium et sublevamen camerae et communitatum ac universitatum subditorumque nostrorum praedictorum concernunt, quomodolibet introductos et emanata respective tollendi, perimendi et abolendi, ac denique omnia et singula alia, commodum annonae et camerae necnon communitatum et universitatum subditorumque huiusmodi concernentia, ad instar congregationis super bono regimine communitatum et universitatum Status nostri Ecclesiastici praedicti deputatae, faciendi, dicendi, mandandi et exequendi, praescribendi etiam in eis regulas et ordinationes, quibus, ut abusus huiusmodi de cetero non committantur subditique nostri ab indebitis gravaminibus immunes serventur, opportune provideri possit.

Ab eius decretis non admittitur appellatio nisi ad congregationem deputatam.

§ 3. Volumus autem ut a decretis et ordinationibus per te vigore praesentium faciendis nulla ad quoscumque iudices admittatur appellatio, sed recursus tantum habeantur ad memoratam congregationem super sublevamine deputatam.

Delegatio Contrariorum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac civitatum, terrarum, oppidorum et locorum praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet con-

1 Ed. Main. legit deputari pro deputati (R. T.)

2 Male item ed. Main. legit gravaris pro gravatis (R. T.)

cessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die v augusti MDCLXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 5 augusti 1668 pontif. an. II.

LXXI.

Nova concessio Bullae cruciatae Portugalliae ad triennium, a die quo Ulyssiponae, quoad Portugalliam, et, quoad loca ultramarina, a die quo in illis respective publicabitur, computandum.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

Concessiones cruciatae Portugalliae reventur.

§ 1. Indulgentias et gratias illas spirituales et temporales, ad certum tempus publicandas et duraturas, per Sedem Apostolicam concedi consuetas omnibus et singulis christifidelibus in Portugalliae et Algarbiorum regnis ac eorundem regnorum insulis in Indiis Orientalibus et ultramarinis conquisitis terris et locis eorundem regnorum Portugalliae et Algarbiorum huiusmodi dominio temporali subiectis commorantibus et ad illa declinantibus, necnon regnorum praedictorum subditis in alieno dominio in dictis Indiis mercimonii causa (non tamen animo in alieno dominio huiusmodi permanendi) degentibus, qui certa numera adimplevissent, a felicis recordationis Gregorio XIV die vi aprilis, pontificatus sui anno I, et deinde a

Clemente VIII die IX februarii MDXCII, et XVI ianuarii MDXCVIII, et die VIII octobris MDCLIII, necnon die XXIII aprilis MDCLIV, et postea a Paulo V die XXII iunii MDCV ad triennium, et die XVI decembris MDCIX ad sexennium, et die XXIII decembris MDCXV ad aliud sexennium, et postmodum a Gregorio XV die XVI septembris MDCXXI, et subinde ab Urbano VIII die X iunii MDCXXV ad sexennium, et die XI februarii MDCXXXI ad aliud sexennium, ac die ultimam ianuarii MDCXXXVII ad aliud item sexennium, necnon die XV ianuarii MDCXLIII pariter ad sexennium, ac ab Innocentio X die XXII iunii MDCLII etiam ad sexennium, et novissime ab Alexandro VII¹, Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, die XX octobris MDCLX, seu aliis verioribus temporibus, per suas in simili forma Brevis litteras, ad aliud etiam sexennium respective pariter publicandas² et duraturas, concessas, et seu, ut praefertur, extensas et prorogatas, finitasque et terminatas, quarum omnium tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, iustis et gravibus causis adducti, motu proprio et ex certa scientia maturaque deliberatione nostris, ac de apostolicae potestatis plenitudine, omnibus christifidelibus praedictis, cum omnibus et quibuscumque indultis, facultatibus, concessionibus, declarationibus, extensionibus, conditionibus, clausulis et decretis in litteris eiusdem Urbani praedecessoris contentis, ad triennium a die quo praesentes nostrae litterae in civitate Ulyssiponensi quoad praedicta regna Portugalliae et Algarbiorum, quo vero ad loca ultramarina praedicta, a die quo in singulis locis huiusmodi respective publicabuntur, computandum, apostolicam auctoritate, earundem tenore praesen-

¹ Edit. Main. legit VIII (R. T.).

² Forsan publicatas pro publicandas (R. T.).

Novam cruciatam imponit prout in rubrica.

Cassat privilegia locis piis concessa.

tium, modo et forma infrascriptis, de novo concedimus et indulgemus.

§ 2. Ac insuper omnia et quaecumque privilegia et facultates, quibuscumque ecclesiis, monasteriis, ordinibus, confraternitatibus et aliis locis piis, et personis quibuslibet, ut praetenditur, quaecumque etiam forsitan apostolicam auctoritate quandocumque etiam per viam communicationis ac etiam motu simili et aliis quomodolibet concessa, seu ab illis praetensa, praedictis indulgentiis et gratiis sive spiritualibus sive temporalibus similia, vel in earum defectum pro illis et illarum vice valitura et profutura, etiamsi speciali indigerent mentione, auctoritate et tenore praedictis, perpetuo revocamus, cassamus, abolemus et annullamus, neminique in posterum suffragari posse aut debere decernimus.

Deputat commissarium

§ 3. Quamobrem, de fide, industria et probitate dilecti filii Antonii de Mendoza canonici doctoralis ecclesiae Portalegrensis multam in Domino fiduciam habentes, eundem Antonium indulgentiarum et gratiarum spiritualium et temporalium praedictarum in regnis, terris et locis supradictis, cum omnibus et singulis indultis, facultatibus, concessionibus, declarationibus, extensionibus, clausulis et decretis in ultimodictis Pauli praedecessoris praedicti litteris expressis, executores commissarium generalem, auctoritate et tenore praedictis, deputamus, eidemque plenam et liberam in praemissis facultatem et auctoritatem tribuimus, per se, vel alium, seu alios, quos ad id idoneos duxerit eligendos, ad executionem praemissorum et aliarum iuxta facultates concessas, omni et quaecumque appellatione postposita, procedendi, aliaque faciendi et exequendi, quae in praemissis et circa ea necessaria fuerint et quomodolibet opportuna.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac ecclesiarum, monasteriorum, conventuum, et Ordinum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, indulgentiis, facultatibus et litteris apostolicis, quibusvis ecclesiis, etiam cathedralibus et metropolitanis, necnon monasteriis et conventibus tam virorum quam mulierum, etiam Mendicantium, etiam quae mare magnum appellantur, et quorumvis Ordinum, etiam militiarum, illorumque superioribus et personis, universitatibus etiam studiorum generalium, collegiis secularium et regularium personarum, confraternitatibus et aliis locis piis, sive in causam et pro expeditione contra Turcas et alios fidei hostes, necnon pro fabrica basilicae Principis Apostolorum de Urbe, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine similibus, et aliis quomodolibet concessis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores huiusmodi praesentibus pro expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, praeterquam quoad facultates concessas Mendicantium Ordinum superioribus quoad suorum Ordinum fratres, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

¹ Edit. Main. legit collegii (R. T.).

Contrarius derogat.

Aliqui quoad
eleemosynarum
usum statuit.

§ 5. Volumus autem ut eleemosynae, quae causa et occasione dictarum indulgentiarum et gratiarum erogabuntur, in usus in praecedentibus litteris apostolicis praedictis ordinatos dumtaxat convertantur, et non aliis usibus applicentur; quodque eleemosynae sexaginta millium ducatorum auri de camerae fabricae praedictae basilicae Principis Apostolorum de Urbe pro quolibet sexennio hactenus solvi consuetae medietas ex eleemosynis praedictis, videlicet decem millia ducatorum huiusmodi quolibet anno durante dicto triennio per praesentes concessa inchoando a die publicationis praesentium in civitate Ulyssiponensi respectu solutionis integrae eleemosynae huiusmodi, respectu vero fruitionis indulgentiarum huiusmodi a die illarum publicationis ut supradictum est faciendae (una cum terminis et residuis praecedentium sexenniorum decursis, et non solutis, si qui extant), fabricae praedictae, et pro ea, personae ad hoc a congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis dictae fabricae praepositorum deputatae, et pro tempore deputandae, omnino solvantur, utque pro solutione huiusmodi idem Antonius et pro tempore existens gratiarum praedictarum executor et commissarius generalis, antequam praesentes publicentur, et ad illarum executionem quomodolibet procedatur, sese in ampliori forma camerae apostolicae in favorem fabricae praedictae obliget; decernentes irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Executores
deputat.

Decretum
trinitatis.

Aliqua addita
de monetis.

§ 6. Quoniam vero non reperiuntur in illis partibus ducati auri de camerae huiusmodi, quorum singuli constant ex scuto uno auri in auro de stampis aequivalente mediae duplae aureae Hispaniae ac ex

uno iulio baiocchorum decem monetae romanae aequivalente regali ulyssiponensi iuxta pondus et intrinsecam bonitatem antiquam: idcirco volumus ut pro unoquoque ducato auri de camerae huiusmodi, pro triennio per praesentes concessa, solvatur fabricae praedictae media dupla aurea hispanica et unus regalis Ulyssiponensis secundum pondus et intrinsecam bonitatem antiquam, vel saltem verus dictae mediae duplae aureae nunc et pro tempore currens et regalis huiusmodi valor, alioquin aliter facta solutio ab obligatione non liberet, eoque casu, ac etiam in eventum non factae, ut supra, per dictum commissarium obligationis ante praesentium publicationem, praesens concessio nulla sit eo ipso, neminique suffragetur; pro terminis vero et residuis praecedentium sexenniorum decursis et non solutis, si qui extant, solvantur ducati huiusmodi ad rationem eius valoris, ad quam hactenus fuit consuetum solvi; utque fabrica, seu illius congregatio praedicta, pro damno quod ratione solutionis eleemosinae praedictae in minori quantitate quam veri valoris unius scuti aurei et unius iulii praedicti pro sexenniis praeteritis factae passa est, nihil omnino petere, neque damnum huiusmodi sibi refici et resarciri praetendere ullatenus possit; imponentes illi ea super re perpetuum silentium.

§ 7. Demum, ut praesentes litterae ad omnium notitiam deduci possint, decernimus quod earum exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-

Transumpta
fides danda.

iorem, sub annulo Piscatoris, die xiv augusti MDCLXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dal. die 14 augusti 1668, pontif. anno II.

LXXII.

Licentia duci et senatui Reipublicae Venetorum vendendi quaedam bona ecclesiae S. Marci Venetiarum, eorumque pretium convertendi in usus praesentis belli contra Turcas.

Dilecto filio nostro Iosanni S. R. E. cardinali Delphino nuncupato, patriarchalis ecclesiae Aquileiensis ex concessione et dispensatione apostolica praesentis, ac venerabili fratri Laurentio archiepiscopo Cartaginensi, nostro et Apostolicae Sedis in dominio Venetorum nuncio,

Clemens Papa IX.

Dilecte filii noster, ac venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem.

Motiva praesentis
Consultationis.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii viri dux et senatus Reipublicae Venetiarum, quod (cum eiusdem Reipublicae facultates, ex causa belli quod contra Turcarum tyrannum, eius ditio- nem iamdiu et nunc acrius atque formidabilis quam antheae infestantem, gerit, plurimum accisae sint, promptoque ad ipsius Reipublicae tuitionem opus sit pecuniarum subsidio, quod in praesentibus rerum angustiis parari vix potest; ad ecclesiam vero ducalem ac seminarium ducalem S. Marci Venetiarum legitime spectent quaedam bona stabilia in agro seu ditio- ne Bergomensis ad confinia Status Mediolanensis posita, et eidem ecclesiae dudum a felicis recordationis Sixto IV, Innocentio VIII et Clemente VIII Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris perpetuo unita, quae antehac septem millia et septingentos

ducatos monetae illarum partium, vel circiter, annuatim reddebant, sed de praesenti, cum, propter conductorum defectum, maiorem partem publicitus ad culturam dentur, supra modum diminutus reperitur pristinus eorum proventus, cui etiam multum decedit propter impensas et onera ipsorum bonorum ac utilitatem pretii frugum, et interdum etiam propter alterationem cursus monetarum, qui in illis regionibus limitrophis non semper in iusto aequilibrio contineri potest) ipsi dux et senatus bona praefata, meliori qua fieri poterit conditione, vendere et alienare, pretiumque inde proventurum in usus praesentis belli contra Turcas erogare, ac memoratae ecclesiae S. Marci redditus annuos, perpetuos, tutos et securos, ad rationem quatuor annuatim pro quolibet centenariio pretii huiusmodi, Venetiis prompte atque accurate solvendo, unde ecclesiae et seminarii huiusmodi necessitatibus, onerumque illis incumbentium adimplemento expeditius consulatur, praestare et assignare intendunt, si nostra et huius Sanctae Sedis sibi super hoc licentia suffragetur et facultas. Nobis propterea dux et senatus praedicti, asserentes praemissa, si fiant, non minus in evidentem dictae ecclesiae utilitatem, quam in Reipublicae praefatae opportunam subventionem esse cessura, humiliter supplicari fecerunt ut sibi desuper opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur.

§ 2. Nos igitur, ipsorum ducis et senatus desiderio hac in re favorabiliter, quantum cum Domino possumus, annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel

Concedit Pontifex
aliqua rubrica.

1 Videtur legendum *vilitatem pro utilitatem* (R. T.).

1 Ex Regest. in Secret. Brev.